

Dâr-ul Ummah

Siyâsî Meseleler

(Müslümanların İşgâl Edilmiş Beldeleri)

قضايا سياسية

(بلاد المسلمين المحتلة)

Dâr-ul Ummah

Siyâsî Meseleler

(Müslümanların İşgâl Edilmiş Beldeleri)

قضايا سياسية

(بلاد المسلمين المحتلة)

Hizb-ut Tahrir Neşriyatındandır

H. 1432 - M. 2011

Kitabın Muhtevâsı

Mukaddime	6
FİLİSTİN	10
Bush Yönetimi'nin Filistin Meselesi'ne Müdâhale Etmedeki Tereddüdü.....	24
11 Eylül Olayları Filistin Meselesini Arka Raflara Kaldırdı	24
"İsrail", Filistin Direnişini Terör Olarak Adlandırıyor ...	25
KEŞMİR	48
ÇEÇENİSTAN	66
Amerika'nın Tavrı.....	72
Avrupa'nın Tavrı	75
AFGANİSTAN	80
KIBRIS	96
SUDAN (GÜNEY)	118
IRAK	140
Avrupa ve Rusya'nın Tavrı.....	163
İngiltere'nin Tavrı.....	167
EKLER	175

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Mukaddime

Bu kitap, Hicrî 1425 yılının ilk çeyreğinin sonu, Mîlâdî 2004 yılının ortası (H. 01.03.1425 - M. 21.05.2004) itibarıyla Müslümanların işgâl edilmiş beldelerinden en belirgin yedi tanesine ait sorunları içermektedir. Bunlar: *Filistin, Keşmir, Çeçenistan, Afganistan, Kıbrıs, Güney Sudan ve Irak*'tır.

Bu kitap, her ne kadar târihten soyutlanamazsa da bu beldeler hakkında yapılan bir târih araştırması değildir. Aynı şekilde coğrafî konulara yer vermiş olsa da bu beldeler hakkında yapılan bir coğrafya araştırması da değildir.

Bu kitap; Müslümanlar için bir hatırlatmadır ki onların belde-leri kenarlarından kırılmış, daha da ötesi özünden kopartılmış, içi dışına çıkartılmıştır.

Bu, Müslümanlar için bir hatırlatmadır ki diğer milletler üzerlerine üşüşmüştür. Az oldukları için değil, bilakis dünya sevgisi ve ölüm korkusu anlamında, kendilerine **Vehn** isâbet ettiği için! Yoksa sayıca çokturlar.

Yine bu, onlar için bir hatırlatmadır ki bir zaman baş oldukları halde bugün diğer milletlere kuyruk olmuşlar, bir zaman olaylara, gelişmelere liderlik edip yönlendirdikleri halde bugün olayların kıyısında köşesinde yer alır olmuşlardır.

Ve bu, onlar için bir çağrıdır ki kokuşmuş Batılı Hadârat'ın karanlığını ve onun iğrenç kültürünü, parıldayan aydınlık İslâmî Hadârat'ın Nûru ile yok edip atsınlar. Zîra Nûrun ve Aydınlığın olduğu yerde Karanlığın yeri yoktur.

* * *

Üstelik bu kitap, Müslümanların kulaklarını çınlatan bir çığlıktır ki topraklarının kaybedilmesinde şu üç unsurun payı vardır:

Bu kayıpta **en büyük ve ilk sırada yer alan pay**; Müslümanların beldeleri üzerindeki yöneticilerin hıyânetleri ve sömürgeci kâfirlere olan dostluklarıdır.

İkinci pay da, Müslümanların bu yöneticileri muhâsebe etmeyip suskun kalmaları ve onlara karşı çıkararak değıştirmemeleridir.

Son pay ve kayıptaki payı en az olanı ise açık-görünür kâfir düşmanların payıdır.

* * *

Daha da ötesi bu kitap, Müslümanlara bir sesleniş ve çağrıdır ki hürlerin, yaşlıların, çocukların, ırzları ve nâmusları çiğnenenlerin, değışik türleriyle iğrenç tutuklamalara mâruz kalanların imdat feryatları işitilsin...

Bu bir çağrıdır ki damarlardaki kanlar kaynasın, kalpler öfke ile dolsun, azimler güçlensin, hırslar bilensin, nefislerin bu dünyada kerîm bir hayata ve Ahirette de ebedî nîmetlere duydukları özlemler yükselsin.

Bu, “aklı olan veya hazır bulunup kulak veren” herkese yönelik bir çağrıdır ki ya Allah *Subhanehu ve Teâlâ* zafer nasip edinceye ya da bu uğurda helâk oluncaya kadar azminde bir zayıflama olmadan, gevşemeden, çelik gibi bir azim ile **Râşidî Hilâfet**'i yeniden kurmak için çalışsınlar. Her kim böyle olursa, Allah'ın izniyle onun mansur, muzaffer olması kaçınılmazdır.

Yine bu bir çağrıdır ki “ardında savaşılan ve kendisiyle korunan” bir **Râşid Halife** ortaya çıkarsınlar ki dertler daha da çoğalıp kötüleşmeden önce ülkeleri ve Allah'ın kullarını kurtarabilsinler.

* * *

Son olarak; bu, Müslümanların işgâl edilmiş beldelerinden akıl sahiplerine acı bir çığılıktır:

Ey Mu'tasım! Ey Halîfe!.. Neredesin?

وَاللّٰهُ قَوِيٌّ عَزِيْزٌ

Şüphesiz Allah Kaviyy'dir (Kuvvetlidir) **'Azîz'dir** (İzzetlidir).

Dâr-ul Ummah

Beyrut, LÜBNAN

- 1 -
FİLİSTİN

Filistin Müslümanların târihinde; Allah'ın Rasûlü'nü el-Mescid-il Harâm'dan el-Mescid-il Aksâ'ya geceleyin yürüterek Beyt-ul Harâm'ına tek bir bağ ile bağladığı günden beri, bir inci olarak yer almaya başlamıştır. Allah *Subhanehu ve Teâlâ* şöyle buyurmuştur:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ **Bir gece, (Muhammed) kulunu Mescid-il Harâm'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-il Aksâ'ya götüren Allah noksan sıfatlardan münezzehtir.** (el-İsrâ 1) İşte bu şekilde orayı, mübarek, tertemiz bir toprak kılmıştır.

Böylece Allah *Subhanehu ve Teâlâ* Hicretten on altı ay sonra el-Kâ'bet-ul Muşerrafe'yi Müslümanların ikinci kiblesi yapıp oraya döndürmeden önce, Beyt-ul Makdis'i Müslümanların **ilk kiblesi** yaparak Müslümanların kalplerini Filistin'e bağlamıştır.

Filistin, İkinci Râşid Halife Ömer İbn-ul Hattâb *RadiyAllahu Anh* zamanında, Hicrî 15. yılda fethedilip henüz İslam'ın Sultası altına girmemiş iken, Sefronius orayı Halîfeye teslim etmeden önce, oradaki Hıristiyanların talebi üzerine, “Yahudilerin Filistin'de yaşamalarına izin verilmeyeceğini ifade eden” ve [العهدة العمرية] “**el-Ömeriyye Ahitnâmesi**” denilen meşhur ahitnâme onlara vermiştir.

Filistin fethedilmeden önce de sonra da Müslümanların târihinde bir inci ve Müslümanların beldeleri içerisinde bir ağırlık merkezi olmuştur. Her ne zaman saldırıya uğradıysa, saldırganların gücü ne olursa olsun yerle bir edilmişlerdir. Dolayısıyla Haçlılar ve Tatarlar (Moğollar) için bir mezar olduğu gibi, -Allah'ın

izniyle- Allah'ın düşmanları Yahudiler için de bir mezar olacaktır. Nitekim Filistin'de Tatarlara ve Haçlılara karşı [**Hittîn Savaşı** (H. 583 - M. 1187) ve **Ayn Câlût Savaşı** (H. 658 - M. 1260)] gibi aralıksız savaşlar yapılmıştır. Yine Allah'ın izniyle bu savaşları, Filistin'in saf ve tertemiz bir şekilde tekrar Diyâr-ul İslâm'a dâhil olması için Yahudilerle yapılacak aralıksız savaşlar takip edecektir.

Filistin meselesi, devletlerarası bir sorun olarak geçen yüzyılda Osmanlı Halîfesi AbdulHamîd Hân zamanından itibaren hareketlenmeye başladı. Zîra o dönemde Yahudilerin siyâsî liderleri, Filistin'de kendileri için tutunacak bir yer edinmek üzere kâfir devletler özellikle de İngiltere ile dayanışma çabası içerisinde idiler. Bu amaçla **Osmanlı Hilâfet Devleti**'nin içerisinde bulunduğu mâlî krizden faydalanmaya çalıştılar. M. 1901 yılında o zamanki Yahudi liderlerinden Hertzl, aynı amaçla devlet hazînesine ödenmek üzere büyük miktarda para teklifinde bulundu. Fakat Halîfe AbdulHamîd Hân onun bu teklifini reddetti. Halîfe'nin Hertzl'in önerisine cevâben iletilmek üzere Sadrâzam'a söylediği meşhur sözü şöyle idi:

“Doktor Hertzl'e bu konuda ciddi adımlar atmamasını nasihat ediniz. Zîra ben Filistin toprağının tek bir karışından dahi vazgeçemem!.. Orası benim şahsi mülküm değildir... Bilakis İslam Ümmeti'nin mülküdür. Halkım bu topraklar uğrunda Cihâd etti ve orayı kanlarıyla suladı... Yahudilerin milyonları kendilerine kalsın!.. Eğer bir gün Hilâfet Devleti parçalanacak olursa işte o gün, onlar Filistin'i bedelsiz alabilirler. Ancak ben hayatta olduğum müddetçe, Filistin'in Hilâfet Devleti'nden koparıldığını görmektense bedenimin lime lime koparılmasını tercih ederim ki bu olmayacak bir iştir. Biz hayatta kaldığımız müddetçe, cesetlerimize neşter vurulmasına asla razı olmam.”

Allah *Subhanehu ve Teâlâ* O'na rahmet etsin, Sultan'ın tahmini doğru çıktı. **Hilâfet** yıkıldıktan sonra, Müslümanların toprakları üzerindeki ajan yöneticiler, Yahudilerin Filistin'i işgâl etmelerine hatta Filistin dışına bile egemen olmalarına yardım ettiler.

İslam'a kindar kâfirlerin açgözlülükleri, el-Kuds'deki Haçlı işgâli sona erdirilip onların pisliklerinden kurtarıldığı günden, Hicrî 27 Recep 583 (Milâdî 02 Ekim 1187) târihinden bu yana devam etmektedir. Öyle ki Müslümanlara ve memleketlerine, özellikle de Filistin'e karşı -parmaklarını ısırıcasına- kin gütmeyi sürdürmüşlerdir.

Birinci Dünya Savaşı esnâsında, 11.12.1917'de Filistin'e girdiklerinde, İtilaf Kuvvetleri'nin İngiliz Komutanı General Alenbi, **Osmanlı Hilâfeti**'ni, sekiz asır önce Haçlıları yenilgiye uğratan Müslümanların devamı sayarak şöyle diyordu: "**Haçlı savaşları işte şimdi sona erdi.**" İngilizler, **Hilâfet**'i yenilgiye uğratmalarını ve Filistin'i işgâl etmelerini, Haçlıların Müslümanların topraklarına geri dönmeleri olarak görüyor ve bundan sonra bir daha asla yenilmemek üzere orada bâki kalacaklarını sanıyorlardı.

Aynı yıl, 02.11.1917'de dönemin İngiliz Dışişleri Bakanı'nın ismine atfen **Balfour Deklarasyonu** denilen bildiriye imzaladılar. Bu bildiride İngilizler, Yahudilerin Filistin'i işgâl etmeleri ve orada bir devlet kurmaları için yardım etmeyi taahhüt ediyordu.

Birinci Dünya Savaşı sona erip **Hilâfet Devleti** yok edildikten sonra gâlip devletler, İngiltere'nin Yahudilere söz verdiği Balfour vaadi uygulansın diye 1922'de Filistin'e İngiliz "Manda Yönetimi"ni dayatma rolüyle **Cemiyet-i Akvâm**'ı (Milletler Topluluğu'nu) kurdular.

Ardından İngiltere dünyanın değişik bölgelerindeki Yahudilerin Filistin'e göç etmelerini sağlayacak icraatlara başladı. Onları eğitti ve silahlandırdı. Sonra İkinci Dünya Savaşı'nın ardından **Birleşmiş Milletler** (BM) kuruldu ve Birleşmiş Milletler Genel

Kurulu'nun çıkardığı 29.10.1947 târihli **181 sayılı Taksim Kararı** yayınlandı. Bu karar Filistin'i, yerli halkı ile ona saldıranlar arasında bölüştürüyordu. İngiltere için alt yapısını tamamen hazırladıktan sonra bu defa Filistin'in büyük bir bölümünün Yahudilere teslim edilmesini ve orada onlar için bir devlet kurulmasını kararlaştırdı. Bu amaçla dışarıdan bir tezgâh hazırlayarak, Yahudilerin Filistin'de bir devlet kurmalarını güya engellemek istedikleri bahanesiyle o zamanki Arapların yedi ajan yöneticisi ile Yahudiler arasında göstermelik bir savaş çıkarttı ki neticede Yahudiler, yedi Arap ordusunu hezîmete uğratmış görünsünler! Böylece onlara, o "üzerlerine zillet ve meskenet damgası vurulmuş" Yahudilere hiç hak etmedikleri halde çok güçlü ve cesur oldukları imajını kazandırdılar. Öyle ki bu ajanlar, Yahudiler artık tek savaşta yedi orduyu püskürtebildiklerini îlan edebilsinler diye geri çekilme hediyesini (Filistin'i) onlara hîbe ettiler! Yahudiler de bunu **Bağimsızlık(!) Savaşı** diye isimlendirdiler. Nihâyetinde 15.05.1948'de onlar için bir devlet îlan edildi.

Ardından kâfir devletler, bu metamorfoz¹ devleti sür'atle tanımaya koştular. Dönemin büyük devletleri; Amerika, Rusya, İngiltere ve Fransa onu tanımada birbirleriyle yarıştılar. Daha sonra da bölgede nüfuzu bulunan Sömürgeci kâfir devletler, özellikle İngiltere ve Amerika, sonraları "**Ortadoğu Krizi**" adını verdikleri Filistin meselesi hakkında projeler çizmede birbirleriyle yarıştılar. Tüm bu projeler, Yahudi varlığının kucaklanması ve ona, bölgedeki diğer tüm devletlerin ağırlığından daha fazla bir ağırlık ve önem verilmesi yoluyla, bu devletin çıkarlarına hizmet edilmesini sağlamak içindi.

Kâfir Batı, bu Yahudi varlığını bağrına basmakla birçok hedefi gerçekleştirip Müslümanların beldelerinin kalbine zehirli bir hançer sapladı. Bu hedeflerin bazıları şunlardı:

¹ Metamorfoz: Aşâğılık maymunlara dönüştürülmüş Yahudilerin kurduğu devlet.

1. Müslümanların birbirlerine kavuşmalarını engelleyecek ve birlikteliklerinden uzaklaştıracak şekilde, bölgedeki Müslümanlar arasına yabancı bir cisim yerleştirdiler.

2. Bölgeyi Yahudi karşıtı çatışmalarla meşgul ederek asıl çatışmalarının **Hilâfet**'i ortadan kaldıran kâfir Batı ile olması gerektiğini onlara unutturdular. Zîra bölgede Yahudiler için bir devlet dikmeden önce çatışma, Müslümanlar ile kâfir Batı arasında idi. Yahudilerin Filistin'i işgâl etmeleriyle bu Gâsıb varlık ile yapılan mücadele, merkezî bir konum aldı ve onu dikenler ile mücâdele hafifledi.

3. Onlar kendi ülkelerindeki Yahudi probleminden “kurtuldular.” Çünkü Yahudiler her nerede bulundularsa fesâdları ve ifsâdları ile meşhur oldular. Bu hususa vurgu yapan eski Amerikan başkanlarından Benjamin Franklin, 1789 yılındaki Amerikan Anayasası Hazırlık Konferansı'nda Amerikan halkına tavsiye niteliğinde şöyle diyordu:

“...Ortada Amerika Birleşik Devletleri'ni tehdit eden büyük bir tehlike var. Bu tehlike Yahudi tehlikesidir. Çünkü onlar her nerede bulunmuşlarsa ahlâki seviyeyi alçaltmışlar, ticari güvenilirlik seviyesini de çökertmişlerdir... Onlar kanları emen ve malları sömüren kimselerdir... Sizleri uyarıyorum Ey liderler! Yahudileri topraklarınızdan nihâî sûrette çıkartmadığınız takdirde çocuklarınız ve torunlarınız, mezarlarınızda iken sizlere lanet okuyacaklardır.”

İşte böylece kâfir Batı, Müslümanların topraklarında bu kanserli cismi var etti. Ardından kâfir devletler, özellikle Amerika ile İngiltere sonra da Avrupa arasında, Filistin konusunda şiddetli bir devletlerarası çatışma medyana geldi ve Filistin'den bölgenin tamamına yayıldı. Çünkü Filistin, Müslümanların kalplerinde canlılığını korudu ve etrafındaki Arap devletleri içerisinde bir

etki merkezi oldu. Hatta bu etki, Arap olmayan diğer Müslüman beldelere kadar bile uzandı.

1947'deki **Taksim Kararı**'ndan ve 1948'de Filistin işgâlcisi Yahudi varlığının kurulmasından sonra, Yahudi varlığı ile tüm dünya devletleri arasında ortak paydayı ifade eden devletlerarası kararlar peş peşe geldi: Yahudi varlığının korunması ve her türlü güç ile desteklenmesi. Bu, meselenin Yahudilere ilişkin yönüdür. Araplara ilişkin yönü ise Mülteciler konusunun “insancıl”(!) çözüümü idi. Yani nerede barınacaklar? Göç ettikleri Arap devletleriyle ilişkileri nasıl olacak? Neticede alınan her bir karar şu iki faktörden kaynaklanmaktaydı:

1. Yahudi varlığı, dokunulmaz bir emr-i vâkidir, üstelik Arap yöneticileri onun tanınması için çırpınmalıdır.

2. Filistinlilerin “insan hakları” ise; mülteciler konusunun düzenlenmesi, Filistin'in diğer bölgelerinde veya Arap devletlerinde yerleştirilmeleri ve onlarla olan ilişkileri ile bağlantılıdır.

29.11.1947 târihli Taksim Kararı, Yahudi devletinin yasal temeli, 28.03.1949'da Birleşmiş Milletler üyeliğine kabulü de Yahudi varlığının devletlerarası düzeyde tanınmasının vurgulanması idi.

İğrenç bir siyâsî dehâya sahip İngiltere, tüm Filistin üzerinde yani 1948'de işgâl edilen kısım ile birlikte, Ürdün'e ilhâk edilen Batı Şeria ve Mısır yönetimi altındaki Gazze Şeridi'nden ibâret geri kalan kısım olmak üzere, Filistin'de laik ve demokratik bir devletin kurulması gerektiğini gördü ve tüm bu kesimler üzerinde Lübnan tarzı demokratik temele dayalı tek bir Filistin devleti olmasını istedi. Böylece Filistin'in tümünde yönetim Yahudilere ait olacak, Müslüman ve Hıristiyanlardan bazı bakanlar da yönetime katılabileceklerdi. Bu durumda fiilen Yahudilerin yönettiği bu devlet, Arap Devletleri Birliği'ne üye yapılacak, dolayısıyla bölgede kabullenilmiş olacaktı. İngilizler bu çözümü, Yahudilerin

bölgede aktif bir unsur olarak kalmalarını sağlayacak bir garantör olarak görüyorlardı. Bununla birlikte eğer onlar bölgeden, sadece kendilerine ait bir devlet olarak ayrılırlarsa, Müslümanlar nazârında düşman olarak görülmeye devam ederler ve aynen Haçlılar gibi eninde sonunda yok edilmeye mahkûm olurlardı. Yahudi politikacıların çoğu bu görüşe iknâ oldu ve uğrunda gayret sarfettiler. İngiltere ise Yahudiler ile bölgedeki Arap yöneticiler -ki hepsi de hân ajanlardı- arasında barış sağlayarak bu çözümün zeminini hazırladı ki bu suretle barış sonrasında işlerin mezkûr çerçeveye oturacağını umuyordu.

Lâkin Amerika'nın Ortadoğu'daki diplomatik temsilcileri, Amerikan Dışişleri Bakanlığı'nın Ortadoğu İşleri Vekîli George Maggie başkanlığında, 1950 yılında İstanbul'da bir araya geldikleri toplantıdan sonra Amerika'nın bölgedeki tüm ağırlığını koymasına ve İngiltere'den bağımsız ve ona alternatif olarak sıcak meselelere yönelmesine karar verdiler. O toplantıda alınan kararlardan bir kısmı şöyle idi: *“Biri Arap diğeri Yahudi olmak üzere Filistin'in iki devlete bölünmesi ve Mülteciler meselesinin halledilmesi için Birleşmiş Milletler heyeti teşvik edilmelidir.”* Ardından Amerika, diğerkleriyle iç içe olup aralarında eriyerek nihayetinde Filistin'e Arapların otoritesinin geri gelmesindense, orada bir Yahudi devletinin bulunmasının Filistin'deki varlıkları için daha iyi olacağına Yahudi politikacıları ikna ederek bu tasarı doğrultusunda hareket etmeye başladı. Ancak İngilizlerin Ben Gurion gibi ilk dönem Yahudi politikacıları üzerindeki siyâsî nüfuzu ve bu Yahudilerin Filistin'in tümü üzerinde hegemonya kurma tamahları, Amerika'ya ilk etapta tasarısını başarıyla uygulama imkânı vermedi.

Eisenhower Yönetimi'nin sonlarında 1959 yılında Amerika, hem bir miktar tafsilat hem de kuvvet içeren bir proje benimsedi. Buna göre, Batı Şeria ve Gazze'de Filistinliler için bir varlık oluşturulması, el-Kuds'ün devletlerarasılaştırılması ve küçük bir

kısının yerleşimini “İsrail” hükmü altında işgâl edilmiş Filistin’e, büyük bir çoğunluğunun yerleşimini de Filistin dışında sağlayarak, Filistinli Mülteciler meselesinin halledilmesi amaçlıydı. Bu projeyi uygulamak üzere Amerika’nın bölgedeki baş ajanı AbdunNâsır görevlendirildi. Bu proje aynı zamanda, Filistin Cumhuriyeti’nin kurulmasına ve topraklarını kurtarmaları için Filistin halkının silahlandırılmasına çağrıda bulunan Amerika’nın bir diğer ajanı Irak’taki AbdulKerîm Kâsım’a da dayanıyordu. Onlar Filistin Yüksek Hey’eti ile temas kurup onu bağrılarına bastılar. Yine bir başka Amerika ajanı olan Kral Su’ud, Ürdün Kralı Kral Huseyn ile görüşmek ve bu proje doğrultusunda yürütmesi için ona baskı yapmakla görevlendirildi. Medya da dikkat çekici bir şekilde bu projeye çağrı yapmaya başladı. Lâkin Kral Huseyn İngilizlerin komutuyla, Kral Su’ud’un teklifine şiddetle karşı çıkarak icâbet etmedi. Bunun üzerine Amerika Ürdün’e baskı yapmaya başladı ve Arap Devletleri Birliği 1960 yılında Lübnan’daki Şetura’da bir toplantı düzenledi. Orada, şiddetli baskılar sonucu Ürdün Başbakanı Hezza’a el-Mecâlî, Amerikan projesine muvâfakat göstermek zorunda kaldı. Yani Batı Şeria’da bir Filistin varlığının kurulmasını kabul etti. Ancak el-Mecâlî’nin muvâfakâti bir işe yaramadı, çünkü el-Mecâlî suikaste kurban gitti.

1961 yılında Kennedy yönetime geldiğinde hepsine, Su’udi Arabistan Kralı Kral Su’ud’a, Ürdün Kralı Kral Huseyn’e, Irak Devlet Başkanı AbdulKerîm Kâsım’a, Mısır Cumhurbaşkanı AbdunNâsır’a ve Lübnan Cumhurbaşkanı Fu’ad Şihâb’a meşhur mektuplarını gönderdi. Bu mektuplarda Amerika, Mülteciler problemini ve Ürdün’ün su sorununu çözeceği sözünü veriyordu. Ardından 10.06.1961’de Kâhira’da bir Arap Konferansı yapıldı ve Filistin Devleti fikrini kabul etmesi için Ürdün üzerindeki baskı daha da artırıldı. Konferans akşamı Amerikan sefiri bir Filistin varlığına muvâfakât etmesi için Ürdün Başbakanı Behcet et-

Telhûnî ile bir araya geldi. Fakat Kral Huseyn, et-Telhûnî'yi çağırtdı ve tehdit etti. Böylelikle Amerika'nın plânı ikinci kez boşla çıktı ve konferans başarısız oldu.

İşte böylece; Batı Şeria ve Gazze'de bir Filistin varlığının, el-Kuds'te de devletlerarası bir varlığın oluşturulmasına yönelik Amerikan girişimleri sürüp gitti. Ancak bu girişimlerin tümü İngilizlerin ve Kral Huseyn'in reddetmesi sonucu hezîmete uğradı. Çünkü onların kendi projeleri; Filistin'de Yahudilerin hegemonyası altında olan ve Ürdün ile ayrıcalıklı ilişkisi bulunan laik tek bir devlet kurulması şeklindeydi. Bundan sonra 1964 yılında toplanan Arap Devletleri Zirvesi'nde, Cemâl AbdunNâsır'ın desteğiyle Ahmed eş-Şukeyrî başkanlığında **Filistin Kurtuluş Örgütü** (FKÖ) kuruldu. Bundan maksat Batı Şeria'yı Ürdün'den kopartıp orada bağımsız bir Filistin varlığı kurmak ve bunun yanına da el-Kuds ve Beyt Lahim'de devletlerarası bir statü oluşturmaktı.

Amerika'nın bu plânlarına ve girişimlerine İngiltere'nin cevabı, köklü İngiliz ajanı Tunus Devlet Başkanı el-Habîb Burgiba üzerinden geldi. Burgiba 1964 ve 1965 yıllarında, doğal olarak ağırlığı Yahudilerin lehine olacak şekilde kısmî (tarafsalsal) denge esasına göre, Filistin'in tümünde tek bir laik devletin kurulmasına çağrıda bulundu. Arap devletleri bu iki proje arasında bölündüler: Amerikan Projesi, Ürdün ve "İsrail"den ayrılmış bir Filistin varlığı kurulmasını öngörürken, İngiliz Projesi (Burgiba Projesi) tarafsalsal dengeye dayanan Lübnan tarzı tek bir laik varlık (devlet) kurulmasını öngörüyordu.

Ortadoğu'da Amerikan siyâsetini temsil eden Mısır'ın rolü, AbdunNâsır'ın etkisinin artmasıyla birlikte güçlendi. Bunun üzerine İngilizler ve ajanları savunma pozisyonu aldılar. Arap kamuoyunun Burgiba Projesi'ni reddetmesi ve Nâsırcı saldırısının Kral Huseyn ve Ortadoğu'daki İngiliz siyâseti aleyhine iyice şiddetlenmesi İngiltere'yi, bölgede Batı Şeria'nın Yahudilere teslim

edilmesini sağlayacak bir Arap-”İsrail” savaşı tasarlamaya sevk etti ki Kral Huseyn’i üzerinde bir Filistin devleti kurulması baskısına mâruz kalmaktan kurtarsın.

Böylece Kral Huseyn, “İsrail” ile bir savaşa girmeye hazır olmayan AbdunNâsır’ı, tuzağa düşürmek ve savaşa karıştırmak için fiilî olarak kışkırttı. Kral Huseyn’in maksadı; üzerindeki, gücüne ve popülaritesine dayalı Amerikan baskılarını hafifletmek için AbdunNâsır’ı şiddetli bir darbe ile vurmaktı. “İsrail”in elinde savaşa girmek için bir bahane olsun diye, savaştan önce “İsrail”e karşı birtakım askerî operasyonlar düzenlendi. “İsrail”in Mısır’a yönelik askerî darbесinin hacmini kestiremeyen AbdunNâsır, tahrik olup panikledi. Bunun üzerine Kızıldeniz’deki Tiran Boğazı’nı “İsrail” ticâret gemilerine kapattı ve devletlerarası güçleri kovdu. “İsrail” ise bunu fırsat bilip bahane edindi. Ardından 1967’nin Haziran ayında Mısır, Ürdün ve Suriye’ye karşı geniş çaplı düşmanca bir savaş başlattı. (1967 Savaşı) Neticede Batı Şeria, Golan Tepeleri, Gazze ve Sînâ’ Yarımadası altı gün içerisinde Yahudi varlığının pençesine düştü! Yahudi liderler, kendilerini üç Arap ordusunun gâlibi, dolayısıyla kendi liderlikleri altındaki “İsrail” devletini asla yenilmez olarak gösterdiler. Oysa onlar kazandıkları zaferin(!) kendi güçlerinden değil, tam aksine karşılarındaki Arap yöneticilerin alçaklıklarından ve entrikalarından kaynaklandığını çok iyi biliyorlardı: Mısır Yönetimi’nin savaşa hazır olmaması, Ürdün Yönetimi’nin Batı Şeria’dan çekilip Yahudilere teslim etmesi ve Suriye Yönetimi’nin de -Golan’da savaşmakta olan Suriye ordu saflarının gerisinde kaldığı halde- el-Kunaytra’nın düştüğünü ilan etmesi ki ordunun bozguna uğrayıp geri çekilmesine yol açmıştı!..

Tümüyle bir senaryodan ibaret olan bu savaş, bölgedeki Arap-”İsrail” çatışmasında ve çözümüne ilişkin ortaya konulan girişimlerde büyük bir dönüm noktası olmuştur.

Savaş öncesi tartışmalar, bir Filistin varlığının kurulması ve el-Kuds'un devletlerarasılaştırılması etrafında dönüp dolaşırken, savaş sonrası konuşmalar düşmanlık izlerinin yok edilmesi noktasına geldi ve işler donduruldu. Bu arada "İsrail", Golan Tepeleri'ni, Batı Şeria'yı ve Gazze'yi yiyip yuttu.

Böylece tartışmalar, "İsrail" in 1967 yılında işgâl ettiği topraklardan çekilmesi noktasında odaklaştı. "İsrail" in savaş sırasında işgâl ettiği "topraklardan" çekilmesine çağrıda bulunan meşhur **242 sayılı karar**, lafızlarıyla oynanmış ve kalıbında birtakım ayarlamalar yapılmış olarak, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nce yayınlandı. Amerika, kendi nazarında daha önemli gördüğü Mısır-"İsrail" ilişkilerinin iyileştirilmesi üzerinde yoğunlaşmaya başladı ki bu durumda Filistin dosyası bir kenara itilmiş oldu. Öte yandan Amerika, hem barış sürecini canlandırmak hem de nüfuzunu, bölgede sarsılan ana üssünü yani savaş sırasında ölümcül darbeler alan ve Sinâ'yı kaybeden Mısır'ı sağlamlaştırmak üzere yeni bir savaş hazırlığı başlattı.

Aradan henüz birkaç yıl geçmişti ki Amerika, bir tarafta Suriye ve Mısır, diğer tarafta da "İsrail" olmak üzere aralarında sınırlı bir savaş tezgâhladı. Bu **Ekim 1973 Savaşı**; 17.09.1978 târihinde Mısır ile "İsrail" arasında **Camp David Anlaşması**'nın imzalanmasına yol açan bir taktik savaşı idi. Bu anlaşma, Mısır Devlet Başkanı Enver es-Sâdât'ın 1977 yılında işgâl altındaki el-Kuds'ü ziyâret edip "İsrail" Parlamentosu Knesset'te bir konuşma yaparak altyapı hazırlamasının hemen ardından geldi.

Mısır'ın Camp David Anlaşması'nı imzalamasıyla birlikte "İsrail" Sîna' Yarımadası'nı boşaltıp silahlardan arındırılması ve Amerikan liderliğinde çokuluslu askerî güçlerin konuşlandırılması şartıyla Mısır'a geri verdi ki Mısır'ın çatışmanın dışına çıkarılması garantilensin! Böylelikle Güney tarafından "İsrail" in güvenlik açığı kapatılmış oldu. Diğer yandan Mısır halkı karşısında

popüleritesini kaybetmiş ajanı Mısır Yöneticisi Enver es-Sâdât ise güven tazeledi.

Mısır ile barış tamamlanınca Amerika'nın bölgedeki ağırlığı arttı ve faaliyetini Kuzey cephesine kaydırıldı. Nitekim Amerika "İsrail"e, Lübnan'ı istilâ edip FKÖ'yü oradan kovmasını öğütledi. Bu da **1982 Savaşı**'na neden oldu ki "İsrail" Lübnan'ı istilâ etti. Arafat'ı da "İsrail"in askerî baskısı ve Amerika'nın diplomatik baskısı altında Lübnan'dan ayrılıp Tunus'a gitmeye mecbur etti. Onun ayrılmasından önce Amerikan Kongresi'nden bir heyet Beyrut'a geldi ve ondan Yahudi varlığını açıkça tanıma sözü kaptı ki bu, Yahudiler ile barışın benimsenmesine giden bir mukaddime, bir ilk adım niteliğindedir. Nitekim Arafat 25.07.1982'de, **Maklowski Belgesi** olarak bilinen metni imzaladı. Arafat orada şöyle diyordu:

"FKÖ şimdi "İsrail" in var olma hakkını tanımaktadır."

Amerikan Kongresi üyesi Maklowski de Arafat'ın huzurunda gazeteciler önünde bu belgeyi okuyarak şöyle dedi: *"Yâsir Arafat, Filistin Kurtuluş Örgütü Başkanı sıfatıyla bugün, FKÖ'nün Filistin meselesine ilişkin tüm Birleşmiş Milletler kararlarını kabul ettiğini ifade eden yazılı bir belge imzalamıştır."*

Arafat'ın bu belgeyi imzalamasıyla, İngilizlerin, Filistin'de tarafsal dengeye dayanan tek laik devlet düşüncesinden vazgeçiliyor ve "İsrail" devletinin yanında bir Filistin devletinin de kurulmasına çağrı yapan Amerikan projesi yönünde ilk adım atılmış oluyordu.

İkinci adım ise, Aralık 1988'de Cenevre'deki Birleşmiş Milletler toplantısından hemen önce Ekim 1988'de Cezayir'de toplanan Filistin Vatanî Kongresi'nde atıldı. Her iki toplantıda da konuşma yapan Arafat, târihî Filistin topraklarının tamamı üzerinde tek bir Filistin devleti düşüncesinin bittiğini ve artık bu rüyanın sona erdiğini dile getirdi. 1967'de işgâl edilen Filistin toprakları

üzerinde bir Filistin devleti kurulmasını kabul ettiğini söyleyip kâğıt üzerinde bir Filistin devleti kurulduğunu ilan etti.

Aynı şekilde Kral Huseyn de aynı yıl, Temmuz 1988'de, üzerinde bir Filistin devleti kurulmasını kabul ettiğinin bir emâresi olarak, Batı Şeria ile Ürdün arasındaki idârî ve kânunî ayırımı onaylamaya mecbur kaldı.

Yine İngiltere ve Avrupa da bir Filistin Devleti kurulması düşüncesine muvâfakât etti. Böylelikle Amerikan plânı, söylemleri önemini kaybeden ve etkisi zayıflayan İngiliz plânına karşı üstünlük sağladı. Ancak Libya Devlet Başkanı el-Kazâfi'nin (Mu'ammer el-Kaddâfi) bazı saçmalıkları müstesna idi. Zîra o, 21. yüzyılın başında Filistin meselesinin çözümü olarak eski İngiliz plânından yani Filistin'de Araplar ve Yahudiler için tek devlet düşüncesinden bahsetmeye başlayıp bu devlete, "İsrail" ve Filistin isimlerinden türettiği "İsratin" diye yeni bir isim koyarak yeni bir fantezi eklediyse de onun bu iki zırvasına kulak asan olmadı: İsim zırvası ve ölümünden sonra İngiliz plânını yeniden canlandırma zırvası!

İkinci Körfez Savaşı'ndan (1991 Kuveyt Savaşı) sonra Amerika, tüm tarafları 1991 yılında **Madrid Barış Konferansı**'nda topladı ve onları, Amerikancı çözüm anlayışına uygun rotalar üzerinde hareket etmeye zorladı. Ancak İngiltere, "İsrail'de iktidardaki **İşçi Partisi** yani Rabin ve Peres ile eşgüdüm dâhilinde, Amerikan plânlarını engellemek ve önüne zorluklar çıkartmak için, başka girişimlerde bulundu ve 1993 yılında Filistin Kurtuluş Örgütü ile "İsrail" arasında **Oslo Anlaşması**'nın imzalanmasına güç yetirebildi. Bu anlaşma, Amerika'nın İkinci Körfez Savaşı sonrasında çözüme esas olması için ortaya attığı Madrid Konferansı düşüncesini boşa çıkarmak üzere, Yahudi varlığının liderleri ve FKÖ'nün ileri gelenleri ile eşgüdüm dâhilinde olan İngiltere ve Avrupa'nın bir girişimi idi.

Bu anlaşma gereğince Arafat, Batı Şeria ve Gazze'ye geldi. Kendisine, fiilî hiçbir egemenliği olmayan, bilakis egemenliği tamamen "İsrail"e ait olan özerk bir Filistin Yönetimi kurma izni verildi. Lâkin Amerika, bu anlaşmayı Amerikan ölçülerine uyumlu olmayan herhangi bir çözümün olmamasını garantilemek maksadıyla, Amerika'nın tahakküm ettiği, zaman tüketen çetrefilli müzâkereler haline dönüştürmeyi başardı.

Diğer taraftan 25 Temmuz 1994'de Washington'da, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Clinton'ın nezâreti altında Ürdün Kralı Huseyn ile "İsrail" Başbakanı Rabin arasında bir toplantı yapıldı. Toplantının hemen akabinde "İsrail" ile Ürdün arasındaki savaş halinin sona erdirildiği ilan edildi. Ardından her iki devlet arasındaki savaş halini resmen sona erdiren **Vâdî Arabe Anlaşması** imzalandı.

Sonra 04.05.1994'te **II. Oslo (Gazze-Eriha) Anlaşması**, peşinden 23.10.1998'de de **Wye River Anlaşması** geldi. Fakat her ikisi de hayata geçmeden, hatta doğmadan önce öldü.

Clinton yönetimi ise 2000 yılında Camp David'de Arafat ile Ehud Barak arasında kapsamlı bir barış anlaşması sağlamaya çalıştı. Bu anlaşma **II. Camp David Anlaşması** olarak anıldı. Clinton, kendi döneminin bu anlaşmanın tamamlanmasıyla sona ermesi için hırs gösterdiyse de gerek "İsrail" kamuoyu gerekse Filistin kamuoyu, böylesine kapsamlı bir barışı kabul etmeye henüz hazır değildi. Zira aradan çok geçmeden Eylül 2000'de **el-Aksâ İntifâdâsı** olarak bilinen vakıa patlak verdi. "İsrail", teslim olsunlar ve sınıksız tutundukları sabit noktaların geri kalan kısmından da vazgeçsinler diye Filistin halkına karşı gündelik katliamlar yapmaya başladı. İkinci iktidar döneminin sona ermesi üzerine Clinton'ın gitmesi ve 2001'in başında Oğul Bush'un iktidâra gelmesiyle birlikte II. Camp David de yok oldu.

Bush Yönetimi'nin Filistin Meselesi'ne Müdâhale Etmedeki Tereddüdü

Bush başkanlık koltuğuna oturduğu andan itibaren, kendinden önceki Amerikan yönetiminlerinin eğildiği kadar, Filistin sorununa ciddi olarak ve gücü nispetinde eğilmedi. Bütün bir "İsrail"-Filistin çatışmasında işi tümüyle yavaştan almaktan yandı. Bush Yönetimi 2001 Şubat'ında Clinton önerilerinden ve Filistinliler ile "İsrail"liler arasındaki yoğun arabuluculuk girişimlerinden vazgeçti. 7 Şubat 2001 târihinde Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Richard Butcher, muhabirlere şöyle dedi:

"Son birkaç aydır tartışılan görüşler ve öneriler, Başkan Clinton'ın görüşleri ve önerileriydi. Dolayısıyla onun Başkanlıktan ayrılmasından sonra artık bunlar Başkanlığın önerileri veya Birleşik Devletler'in önerileri olmayacaktır." Böylece Amerika, gerek Filistin "Otoritesi" altında bulunan bölgelerde, gerekse diğer bölgelerde olsun Filistin halkına karşı katliamlar yapmada, suikastler düzenlemede ve hayatı dar etmede "İsrail"ın elini serbest bıraktı. Bundan ötürü Bush, adamlarını bölgeye daha çok genel ilişkiler çerçevesinde göndermeye başladı. Bu bağlamda Mitchell ve raporunun peşi sıra George Tenet tarafından sağlanan geçici ateşkesin gelmesi böyleydi. Art arda gelen tüm ziyâretçilerin seyri işte böyleydi. Tâ ki 11 Eylül 2001 olaylarına kadar...

11 Eylül Olayları Filistin Meselesini Arka Raflara Kaldırdı

11 Eylül saldırıları, "İsrail"-Filistin çatışması dışında başka öncelikler oluşturdu. Bu çatışma, Bush Yönetimi tarafından çok daha düşük öncelikli bir hale geldi. Nitekim Amerika, **Terörizme Karşı Savaş** bahanesiyle İslâmî Âleme karşı yeni bir savaş başlatmaya hazırlandı. "İsrail" de Eriha, Cenîn, Gazze kenti ve Arâbe gibi yönetsel yetkileri Filistin Otoritesi'ne verilmiş bölgeleri

işgâl etmeye dönmek üzere bu fırsatı yani “terörizme karşı savaş” argümanını kullandı ve Filistinlilere karşı benzeri görülmemiş bir şiddet uyguladı. “İsrail”, bu kentler üzerinde egemenliğini dayatmak için tankları, helikopterleri ve Yahudi savaş uçaklarını kullandı. Böylece Şaron’un işlediği vahşi cürümlerin boyutu çok açık bir biçimde tamamen ortaya çıktı. Amerika, bunun Müslümanlara (önce Afganistan’a, ardından Irak’a) yapacağı saldırılarının hazırlıklarını etkileyeceğinden endişelendi. Bu nedenle, sanki bölgeyi önemseydiğini gösteriyormuş gibi tarafları yatıştırmak için Ekim 2001’de **Yeni Ortadoğu Girişimi** denilen şeyi îlan etti. Bundaki hedefi, Amerika’nın teröre karşı savaşında Arapların desteğini kazanmaktı.

“İsrail”, Filistin Direnişini Terör Olarak Adlandırıyor

“İsrail”, “İsrail”-Filistin çatışmasını “İsrail” ile terör arasındaki bir çatışma olarak tanımlamaya başladı. Bu konuda Şaron, Knesset önünde şöyle diyordu: *“Onlarca yıl önce uçakların kaçırılması emrini Arafat’ın verdiğini hatırlamalıyız.”* Müslümanlara acımasızca saldırmak için “terörizme karşı savaş” söylemini kullanmada “İsrail” yalnız kalmadı. Kezâ Hindistan, Rusya ve Çin de bunu kullandı ve bağımsızlıkları için savaşan Müslümanları “teröristler” olarak tanımladı. “İsrail”e gelince; el-Kâide ile Filistinli direniş grupları arasında bir fark olmadığı hususunda medya üzerinde, özellikle Amerikan kamuoyu üzerinde yoğunlaştı. Buradan hareketle Filistinli direniş gruplarına hatta direnişe yardım edegelen Filistin polisine karşı şerîr bir savaş açtı. 13 Şubat 2002’de “İsrail” ordusu Gazze Şeridi’ne çok şiddetli bir askerî operasyon düzenledi. “İsrail”li bakanlardan Efraim Senih, askerlerin Gazze’deki Filistin bölgelerinde bir müddet, hatta füze atölyeleri bulununcaya kadar kalacağını ve karşı füze atışları devam ettiği

sürece askerî güçlerin daha fazla ve daha uzun süreli saldırılar düzenleyeceğini söyledi.

“İsrail”in şiddet tabiatı ve “Terörizme” karşı ilan edilmiş Amerikan savaşını taklit ederek Filistin “Terörizmi” ile mücadele adı altında Filistin topraklarını kuşatması, 2002 yılında bârizleşen olaylardandı. O yıl, Amerika’nın Filistin Yönetimi’nden, bâriz bir şekilde Amerika’ya daha yakın, Avrupa ve İngiltere’ye daha uzak bir alternatif Filistin liderliği bulundurma isteği ile de farklılık gösterdi. Çünkü Filistin liderliğinin özellikle de Arafat’ın, arzula-dığı şekilde Amerika ile birlikte hareket etmekten kaçınır ve her defasında Avrupa, özellikle de İngiltere ile olan asıl bağlantısına geri döner hale geldiği, Amerika’nın dikkatini çekti. Amerika bundan rahatsız oldu ve bu durumu düzeltmeye önem verdi ki baştan aşağı tüm Filistin Otoritesi’nin Avrupa ile bağlantısı kop-sun ve yalnızca kendisine sıkı sıkıya bağlansın. Nitekim bu, gerek Amerika’nın gerek Avrupa’nın, özellikle İngiltere’nin açıklamala-rında net olarak öne çıkıyordu:

18 Haziran 2002 târihinde Birleşik Devletler Ulusal Güvenlik Danışmanı Condoleezza Rise, San Jose Mercury News’e verdiği demeçte şöyle diyordu:

“Açıkçası bozulmuş ve şiddetle iç içe olan bir Filistin Yönetimi, ileride Filistin Devleti’ne varılmasına imkân veren bir esas değıldir.” Bundan birkaç hafta sonra da Başkan Bush, Arafat’ın tasfiye-sine çağırıldı. Fakat Avrupa’nın, bilhassa İngiltere’nin açıklamaları içerik itibariyle farklı idi. 26.06. 2002’deki G8² Zirvesi sırasında İngiltere Başbakanı Tony Blair ısrarla şunu söyledi: *“Liderlerini seçmek Filistinlilerin işidir.”* İngiltere Dışişleri Bakanı Jack Straw ise bu hususu daha açık olarak şöyle dile getirdi:

“Biz seçilmiş liderler ile, diktatörlük rejimlerinin olması halin-de de seçilmemiş liderler ile çalışırız. Başkan Arafat Filistin Otori-

² G8: Sekiz Sanayi Ülkesi.

tesisi tarafından seçilmişse elbette kendisiyle çalışırız.” Yâsir Arafat, Amerikan açıklamalarına, bazı güvenlik yetkililerini görevden alarak ve bazı değişiklikler yaparak cevap verdiyse de bu, Arafat’ı İngilizlere ve Avrupalılara daha yakın gören Amerikalılarca yeterli bulunmadı.

Daha sonra bu çatışma Tony Blair’in 25 Eylül 2002’de barış sürecine yeniden nefes aldırma girişimlerine kadar devam etti. Blair şöyle dedi:

“Güvenli “İsrail” ve aktif Filistin devleti şeklinde ikili yapıya dayalı Ortadoğu barış sürecine yönelik yeni bir konferansa ihtiyacımız var.” Bunun ardından Ekim 2002’de Tony Blair, “İsrail”, Filistin ve Irak’a yönelik olarak Amerika ile karşılıklı politika yürütülmesine işâret etmeye başladı. Blackpool’daki İşçi Partisi Kongresi’nde şöyle dedi:

“Şu anda Ortadoğu’da olanlar, korkunç ve yanlıştır. Filistinliler utanç verici, küçük düşürücü ve zor koşullar altında yaşarlarken, “İsrail”liler de vahşice öldürülüyorlar. Irak’ta olduğu gibi burada da Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması gerektiğine inanıyorum. Ancak bu kararların sadece “İsrail”e değil, tüm taraflara uygulanması gerekir.” Bu durum Amerika’yı, 24.06.2002’deki konuşmasında “İsrail”in yanında belirli koşullara sahip bir Filistin devleti kurulmasına ilişkin olarak geçen **Yol Haritası** adı altındaki Bush düşünceleri çerçevesinde “sözlü” harekette bulunmaya sürükledi. Bunu da, Amerikan yetkili heyetlerinin bölgeyi ziyâretleri izledi. Genel Temsilci Anthony Zinni ile Başkan Yardımcısı Dick Cheney’nin ziyâretleri bu süreçte geldi. Bununla birlikte “İsrail”, Filistinlilerin direnişlerini terörle eşdeğer sayarak barbar politikalarını haklı çıkartmaya devam etti.

Amerika ise Şaron’un cürümlerine sessiz kaldı. Çünkü Şaron, Bush’un ilan edip kullanmaya alıştığı “teröre karşı savaş” bahanesini kullanıyordu. Nitekim Bush şöyle diyordu: **“Ya bizimle**

birliktesiniz ya da teröristlerle!” Bu nedenle “İsrail” bu bahaneyi kullanarak şehirlere, köylere ve kamplara gidip vahşi, iğrenç saldırılarını sürdürmede bütün gücünü kullandı. Yahudi küstahlığı öylesine azgın bir şekilde dikkat çekiyordu ki kendisini Amerika’nın “teröre karşı savaş”ına katılmış olarak görüyor, dolayısıyla Yahudi varlığı kendisine karşı duracak herhangi bir gücü umursamadan “teröre karşı savaş” adı altında işlediği cürümlerde azdıkça azıyordu. Bu bağlamda etkin olan faktörler şunlardır:

Birincisi; Bush yönetimindeki Yeni-Muhafazakârlardan Yahudi varlığına geniş bir destek gelmesidir. Bush’un yönetime geldiği andan itibaren Douglas Feith ve Richard Pearl gibi bazı **Yeni-Muhafazakârlar** da yönetime katıldılar ve Likud’un kitleleşmesi için siyâsî plânlar çizmeye koyuldular. Nitekim “**Net Bir Fırsat: 1996 İtibariyle Sahayı³ Korumak İçin Yeni Bir Strateji**”⁴ isimli siyâsî bir belge hazırladılar.

Bu belgede dönemin “İsrail” Başbakanı Netanyahu’ya “*Bariş sürecinde yeni bir başlangıç yapması*” öğütlendi. Bununla, 1993 târihli Oslo Anlaşması’nın iptal edilmesini ve “Bariş Karşılığı Toprak” prensibini reddederek “İsrail”in bu topraklardaki hakkının geri alınmasını kastediyorlardı. Yine belgede “İsrail”e, Amerika ile özgüven ve karşılıklı çıkara dayalı yeni ve daha güçlü bir ilişki geliştirmenin yanı sıra Filistin topraklarını yeniden işgâl etmesi ve Arafat’ın alternatifini araştırması çağrısında da bulunuluyordu.

Görünen o ki Ehud Barak ve Şaron, “İsrail” için gerçek bir yol haritası olarak bu siyâsî belgeyi kullandılar. Daha sonra Amerikan Ulusal Güvenlik Konseyi, Ortadoğu Dâiresi Başkanı Eliot Abrams, **Yol Haritası**’nı hazırlamakla görevlendirildi. Eliot aynı anda, Şaron’un (Gazze’den) **Geri Çekilme Plânı**’nın Bush tarafından kabul edilmesinde de büyük bir rol oynadı. Haftalar süren

³ Sahadan kasıt, Amerika’nın çıkar alanları ve Yahudi varlığıdır.

⁴ A Clean Break: A New Strategy for Securing the Realm in 1996

diplomasi boyunca Şaron'un, yahudi varlığının geleceğinin güçlendirilmesine yönelik bakışını desteklemede Eliot gibi Condoleezza Rice da etkin bir rol üstlendi.

İkincisi; Filistin Kurtuluş Örgütü'nün, dolayısıyla Filistin Otoritesi'nin tâvizci zihniyetidir. Nitekim Yahudiler art arda gelen cürümleriyle yeni tâvizler elde ettiklerini gördüler. Zira FKÖ önce 1948 Filistinini'den tâviz verip 1967 Filistinini'ni talep etti. Daha sonra 1967 Filistinini'nin tamamını değil de büyük çoğunluğunu talep eder oldu. Böylece tâviz üstüne tâviz vermeyi sürdürdü. Öyle bir noktaya ulaştı ki bugünün sâbitleri yarının değişkenleri haline geldi. Bunun gibi, "kırmızı çizgiler" sayılan -ki gerçekte hiçbir çizgi yoktur!- Mültecilerin geri dönüşüne yönelik tâvizler de önceleri gizliden gizliye sonraları ise açıktan açığa verilmeye başlandı. Nitekim Filistin Otoritesi 01.12.2003'te perde ardından utanç içinde, hatta perdesiz âşikâr bir şekilde **Cenevre Belgesi**'ni imzaladı. Ebu Ammâr (Yâsir Arafat) belgeye imzaların atılması için toplanan konferansta, Filistin Otoritesi Başkanı ve Filistin Kurtuluş Örgütü Lideri Ebu Ammâr adına konuşmak ve imzalamak üzere söz sahibi olarak kendi Güvenlik Danışmanı Cibrîl er-Rucûb ile Devlet Bakanı Kaddura Fâris'i birlikte Cenevre'ye gönderdi. Bunun anlamı, FKÖ'nün Cenevre Anlaşması'nı resmen kabul etmesiydi. Böylece Mültecilerin geri dönüş hakkı, sâbit bir esas ve kırmızı bir çizgi olmaktan çıktı. Bilakis değişken bir sarı veya yeşil çizgiye dönüştü.

Yukarıdaki iki faktöre ek olarak; hem Amerikan Yönetimi'ndeki Yeni-Muhafazakârlar tarafından Yahudi varlığına sınırsız bir destek sağlandı hem Filistin Kurtuluş Örgütü, dolayısıyla Filistin Otoritesi tarafından peş peşe tâvizler verildi, hem de Arap yöneticiler tarafından zelîl ve utanç verici bir tutum sergilendi! Zira Mısır ve Ürdün, Yahudiler ile ilân edilmiş resmî anlaşmalar yapmalarının yanı sıra elçiliklerin kapılarını da ardına kadar açık tuttular. Karşılıklı ziyâretlerinin yanı sıra normalden

öte üst düzey ilişkiler geliştirdiler. Katar, Fas ve Ummân gibi diğer Arap devletleri de ticâret ofisleri, insânî yardım şubeleri, ekonomik konferanslar veya sportif aktiviteler gibi değişik isimler altında Yahudilerin yoluna “kırmızı halılar” serdiler.

Yahudi varlığı ile ilişkilerini, en azından “normalleştirmiş” devletler, resmî olarak îlan etmedikleri halde fiilî olarak onu tanıyan devletler olmuştur ki bunlar da onunla görüşmüşler ve varlığını tanımışlardır. Bu da hiçbir Arap devletinin “İsrail”i, Filistin’i işgâl etmiş olmasından ve insanlara, ağaçlara ve taşlara kadar ulaşan türlü türlü cürümlerinden dolayı **yok edilmesi gereken gayrimeşru bir varlık** olarak görmediği ve bu yüzden işgâlcî varlığı yok edilinceye ve Filistin Diyâr-ul İslam’a iade edilinceye kadar onunla fiilî harp hâlinde olduğumuzu düşünmediği anlamına gelmektedir. Bundan dolayıdır ki Kâhira’daki ilk zirvelerinden Tunus’taki son zirvelerine kadar bu Arap devletleri, onu bir düşman olarak rahatsız etmek bir yana, ondan bir düşman olarak hiç rahatsız olmamışlardır! Nitekim Beyrut Zirvesi’ndeki **Suudi Girişimi** (Veliahd Prens Abdullah’ın Girişimi) -aynen Amerika veya Avrupa tarafından Yahudi varlığını desteklemek üzere öne sürülmüş diğer girişimler gibi- Yahudi varlığını tanımış ve Filistin’i heder etmiştir. Dolayısıyla bu Arap devletleri, Yahudi’ye karşı olmadıkları gibi ona karşı tarafsız da değildirler. Bilakis Yahudilerin çıkarları için konulmuş girişimlere aktif bir katılım ile ortak olmaktadırlar. Hatta daha da ötesi Yahudi varlığı herhangi bir zamanda zora düştüğünde, hemen onu kurtarmaya koşmaktadırlar. Nitekim Mısır Muhâberâti’nin⁵ elebaşı Ömer Suleymân’ın Yahudi varlığına yaptığı mekik ziyaretler bunun şahididir.

İşte tüm bu faktörlerden dolayı Yahudiler, Filistin’deki cürümlerini sürdürmektedirler. Ancak Amerika Irak’a saldırmayı plânlayınca, uygun fırsatlar kollamaya başladı. Çünkü Irak’a karşı

⁵ Mısır İstihbârat Teşkilâtı

“plânlı” saldırısı sırasında işleyeceği cürümlerini örtbas etmek maksadıyla bölgesel ve devletlerarası düzeyde imajını yükseltmek için atmosfer oluşturma için kaçınılmaz olduğunu gördü. Buna yönelik olarak **Ortadoğu Krizi**’nin, “İsrail”in yanına belirli şartlar ile sınırlandırılmış bir Filistin Devleti kurarak çözülmesi çerçevesinde fikirler sunan Bush’un 24.06.2002 târihli konuşması geldi. Onun bu fikirleri **Yol Haritası** olarak isimlendirildi. Medya, özellikle Amerikan medyası, Bush’un haritasındaki fikirlerden ve onun Ortadoğu meselesine önem verdiğinden bahisle konuyu gündemde tutmayı ve bu yönde haberler vermeyi sürdürdü. Tâ ki Bush, esâsî merhalesi 30.04.2003’te sona eren Irak’a karşı saldırısını 19.03.2003’te başlatıncaya kadar!.. Aynı gün haritasını nihâî şekliyle resmen îlan etti ve Filistin Otoritesi Başbakanı Ebu Mâzin (Mahmud Abbâs) ile “İsrail” Başbakanı Şaron’a ilettili.

Yol Haritası, beyân edilen sebepler açısından incelendiğinde, onun aşağıdaki maksatlar için hazırlandığı görülür:

Birincisi: Gerçekte bu, Filistin meselesinin çözüm yoluna götüren bir harita olmaktan ziyâde, Irak’a karşı saldırı yoluna götüren bir harita idi. Zîra Bush’un bu haritayı içeren 24.06.2002 târihli konuşması, Irak’a karşı savaş hazırlıklarının yapılmakta olduğu bir dönemde geldi ve tartışması, 19.03.2003’te Irak’a karşı saldırının başlamasına kadar sürdü. Amerikan Yönetimi’nin bölgeye biri gelip diğeri giden elçiler grubu, Başkan Bush’un Filistin’de birbirine komşu iki devletin varlığına dayalı olarak Filistin meselesinin çözülmesine ilişkin fikirlerinden bahsediyorlardı ki bu da, Amerikan Yönetimi’nin, kendi yanlarında bir Filistin devletinin var olmasını kabul etsinler diye Yahudiler üzerine baskılar yapmayı düşündüğüne dâir genel bir atmosfer oluşturuyordu. Amerikan Yönetimi, bu girişimler neticesinde oluşacak atmosferin, Irak’a saldırının yan etkilerini hafifleteceğini umuyordu.

İkincisi: Bölgedeki Amerikan ajanları, sıkıntılı bir konuma düştüler. Zîra dost edindikleri Amerika göz göre göre vahşice Irak'a saldırıyordu. Dolayısıyla insanların gözünde bunların Amerikan ajanı oldukları ifşâ oldu ve böylece insanlar karşısında kasvetli bir duruma düştüler. Bunun üzerine Amerika, "Amerika'nın bölgedeki adâleti"ni Pazarlamak üzere onlara şöyle diyerek bir konuşma malzemesi sağlamak istedi:

"Bakın Amerika, Irak'a karşı bir savaş îlan etti ama aynı zamanda Filistin halkının devletini kabul etsinler diye Yahudilere de baskı uyguluyor."

Üçüncüsü: Avrupa, Ortadoğu ("İsrail"-Filistin) Krizi'nin çözümünü ve bunun Irak'ta yeni bir kriz oluşturmaktansa bu sorunun çözülmesinin daha âcil olduğunu sıklıkla dile getirmeye başladı. Böylece Amerika, Ortadoğu Krizi'ne çözüm bulmaktan bahsetmeyi sürdüren Avrupa'nın ağzını kapatmak istedi. Bunu da Yol Haritası'nın bu krizin çözümü olduğu ve onun da hazır olduğu şeklinde bir karşılık vererek yaptı.

Amerika bunda belli oranda bir başarı da elde etti. Çünkü Filistin Otoritesi ve Arap yöneticiler, tüm şerrine rağmen -sırf bir devlet öngörüyor diye- Yol Haritası'nı bir zafer olarak değerlendirdiler. Oysa bilindiği gibi Yol Haritası'nın merhalelerinde geçenler, bu devleti ismiyle müsemma kılmıyordu.

Avrupa'ya gelince; o da bu plâni tuttu. Böylece o, dört büyükün (Amerika, Avrupa, Rusya ve Birleşmiş Milletler'in) devletlerarası haritası haline geldi. Ardından üzerinde çalışmak ve tartışmak üzere peş peşe toplantılar düzenlendi ve heyetler, Filistin Yönetimi, Avrupa, Birleşmiş Milletler ve Amerika arasında mekik dokumaya başladı.

Bütün bunlara rağmen Amerika, Yol Haritası'nın uygulanmasında ciddi değildi. Zîra tamamen Irak'taki resmî yönetime karşı saldırıyla meşguldü. Zaten daha sonra da Irak'taki işgâle karşı

kahramanca direnişin kendisini düşürdüğü bataklıkta debelenip durdu. Artık Amerika, Yol Haritası konusundan çok daha öncelikli bir sorun ile uğraşmak zorundaydı. Bunun içindir ki bölgede haritaya yönelik bir etki oluşturmak üzere yaptığı lafta kalan konuşmaları bıraktı. Fakat fiilî tasarruflar, Amerikan ordusu ile müttefiklerinin, Irak'ta hiç dinmeyip tekrar tekrar alevlenen sıcak savaşa yığılması yönündeydi.

Yahudilere gelince; onlar Amerika'nın -en azından Bush'un mevcut iktidar evresi boyunca- Yol Haritası'nın uygulanmasındaki ciddiyet eksikliğini farkına vardılar. Zîra Amerika Irak'ta, hem düştüğü bataklık ile hem de başkanlık seçimleri dönemine girilmesi ile meşguldü. Bu yüzden harita üzerine on beş tane çekince koydular. Öyle ki bu çekinceler onu uygulanamaz hale getiriyordu. Sonra da "terörle mücâdele" adı altında Filistin'deki vahşi cürümlerini sürdürdüler. Bununla birlikte harita üzerindeki tartışmalar, bazen yüksek bazen cılız bir ses ile devam etti, ama nâfile! Çünkü bu haritanın temeli, şu meşhur sözün gerçekleşmesi için tasarlanmış olmasıydı: "*(Değirmende) bir gürlüti işitiyorum ama bir öğütme göremiyorum!*"

Amerika Irak'ta içerisine düştüğü bataklık ile meşgul iken, Irak'ı işgâl etmelerine yönelik direniş karşısında ordusunu nasıl koruyacağını düşünmeyi dert edindi ve Filistin mevzusunu askerî olarak; Şaron'u ve siyâsî olarak da Yol Haritası etkileşimlerini terk etti, gitti. Çünkü haritanın, doğmadan öldüğünün farkındaydı. Bu durum, tek taraflı **Şaron Plânı**⁶ Nisan 2004'e gelinceye kadar sürdü.

Şaron, plânında Gazze'den tek taraflı çekilmeye odaklanıp bunu en büyük derdi yaptı. Bunu, gözlere serpilip bir toz zerresi gibi, Batı Şeria'da adından neredeyse hiç söz edilmeyen önemsiz bir husus olarak -Batı Şeria'da Yahudi varlığına katılan toplu

⁶ Gazze'den Geri Çekilme Plânı

yerleşim bölgeleri ile birlikte dört küçük yerleşim birimi- takip etti. Böylece plânda geçen çekilme, sadece Gazze Şeridi'nden çekilme idi! Yani Şaron bu plânında, -önce bütünden parçaya, sonra parçadan daha küçük bir parçaya aşama aşama döndüren- Yahudi yöntemi ile meseleyi aslî halinden çıkarıp sadece Gazze meselesi haline dönüştürebildi. Zîra mesele, önceleri "Gaspedilmiş 1948 Filistin" idi. Sonra "1967 Batı Şeria ve Gazzesi" haline, bundan sonra "1967 Batı Şeria ve Gazzesi'nden Parçalar" haline, şimdi ise mesele, "Sadece Gazze" meselesi haline dönüştü. Batı Şeria'daki dört küçük yerleşim biriminin taşınması ise, hiçbir şekilde Batı Şeria'nın bir bütün olarak Şaron'un plânına dâhil edilmesi anlamına gelmiyordu.

Sonra Şaron, Nisan 2004'te Washington'u ziyâret ederek "Gazze Şeridi'nden Tek Taraflı Geri Çekilme" plânının zeminini hazırladı. Bu son Washington ziyâreti sırasında Oğul Bush'tan her ne istediye aldı. Nitekim Amerikan Başkanı George Bush, Ariel Şaron'un Gazze Şeridi'nden ve Batı Şeria'daki dört kıyıtlık yerleşimden tek taraflı geri çekilmeye dayalı olarak öne sürdüğü planı onaylayıp desteklediğini ifade etti, hem de Şaron'un arzettiği bu plâni, "târihi ve cesur" bir çalışma olarak tanımlayarak ifade etti!

Kezâ Bush, 13.04.2004'te Washington'da Şaron ile birlikte düzenlediği ortak basın toplantısında, Filistinli Mültecilerin "İsrail"e değil, Filistin devletine yerleştirilmeleri gerektiğini -"İsrail" in tutumuna hizmetle büyük bir tâviz vererek- toprak üzerindeki koşulların da, "İsrail" in Batı Şeria'daki yerleşim birimlerini boşaltmasına bağlı olarak değiştiğini söyledi.

Bush, Beyaz Saray'da Şaron ile yaptığı görüşmeden sonra da şöyle dedi:

"Taraflar (Şaron'a ait) bu plâna uymaya karar verirlerse, bir ilerleme kaydedilmesi için bir kapı aralanmış ve dünyadaki en karmaşık anlaşmazlıklardan birine son verilmiş olacaktır."

Amerikan Başkanı devamlı şöyle dedi: *“Bu, yaşayabilir, uyumlu ve demokratik bir Filistin devletinin kurulmasına da yol açabilir.”*

Böylelikle Bush, “nihâî çözüm konuları” dedikleri hususlarda Şaron’un istediği şekilde karar kılmış oldu.

Şaron ise kendi cephesinden plânının “*İsrail’ devleti açısından daha olumlu bir durum oluşturacağını*” söylüyor, bunu Filistinliler ile müzâkerelerin temeli haline getiriyordu. “İsrail” Başbakanı 22 Nisan’da Yahudi Parlamentosu Knesset’te ise:

“Amerika’nın, Gazze’den geri çekilme plânına verdiği destek, emsâlsiz bir başarı teşkil etmektedir. Devletimizin îlanından bu yana, Başkan George Bush’un ifade ettiği böylesi bir desteği hiç almamıştık” diyor ve şöyle devam ediyordu:

“Filistinliler, (Bush’un bu) yazılı taahhütlerinin 1948’de bağımsızlığımızın îlanından bu yana suratlarına çarpan en sert tokat olduğunun farkındadırlar.”

Yine “İsrail” Başbakanı, Batı Şeria’daki **“Güvenlik Duvarı”**nın inşâsının hızlandırılmasını istediğini ilâve edip Beyaz Saray’a yaptığı son ziyârette Amerikalılardan aldığı yazılı taahhütleri tekrar hatırlatıyordu.

Bush’un Şaron Plânı’na muvâfakât ettiğini ilan etmesi, Amerika’nın Bush iktidarının mevcut döneminde Yol Haritası’nın uygulanmasında ciddi olmadığını teyid etmektedir. Çünkü lafızlarıyla oynanmış olmasına rağmen Şaron Plânı, birçok maddelerinden dolayı Yol Haritası’nı târumâr etmektedir. Eğer Bush kendi haritasında ciddi olsaydı, Şaron Plânı’na muvâfakât etmez ve Beyaz Saray’da Şaron ile yaptığı görüşmeden sonra şöyle demezdi:

“Taraflar (Şaron’a ait) bu plâna uymaya karar verirlerse, bir ilerleme kaydedilmesi için bir kapı aralanmış ve dünyadaki en karmaşık anlaşmazlıklardan birine son verilmiş olacaktır.” Bu da onun, sorunun çözümüne yönelik haritasından vazgeçtiği ve çözüm olarak “Şaron Girişimi”ni gördüğü anlamına gelmektedir.

Fakat bu, Yol Haritası'nın Şaron Plânı'ndan daha iyi olduğu anlamına gelmemektedir. Bilakis her ikisi de şer olarak birbiriyle yarışmaktadır. Bilakis bu, Bush'un Yol Haritası önerisinin, duygularını okşadığı Filistin Yönetimi ile Arap yöneticilerin suratlarına patlattığı koca bir kahkaha anlamına gelmektedir. Nitekim Bush onların her ne olursa olsun onu kabul edeceklerini biliyordu. Zîra Bush, 24.06.2002'deki konuşmasında Yol Haritası hakkındaki fikirlerini îlan edip sonra da resmen duyurarak Filistin Yönetimi'ne ve "İsrail"e iletirken tek derdi, Amerika'nın çıkarları ve Irak'a karşı saldırısı idi. Bunun yanı sıra Filistin Yönetimi ile Arap yöneticilerin duygularını da ballı sözler ile okşuyordu. Dahası, bahsedip durdukları Ortadoğu Krizi'ne çözüm bulmayı başardığını söyleyerek Avrupa'yı da saptırmak istiyordu.

Yine bu ciddiyet eksikliğini, -Bush ile dostu Şaron arasındaki tezgâhın bir emâresi olarak- Amerikan Yönetimi'nin Güvenlik Duvarı meselesine ilişkin zikzaklı tavrı da vurgulamaktadır. Bu nedenle "İsrail"de hiç kimse Yol Haritası'na ciddi olarak iltifat etmemiştir. Çünkü Yahudiler Bush'un onun uygulanması için yeterli ciddiyete sahip olmadığını biliyorlardı.

Görünen o ki Avrupa devletleri, Şaron'un plânını benimsemekle Amerikan Yönetimi tarafından aldatıldıklarını ve atlatıldıklarını anladılar. Zîra Avrupa, Ortadoğu'da barışın sağlanması için **Ortadoğu Dörtlüsü**'nün⁷ şemsiyesi altında ilgili taraflarca sonuçlandırılmış bir çözüm üzerinde dâima ısrarcı oldu. Ancak hâlen Avrupa Birliği adı altında Ortadoğu'da faal bir siyâsî rol alma rüyasında olan Avrupa, bölgeye yönelik herhangi bir çözümün ekonomik yükü altına girmiş olmasına rağmen kendisini umursanmaz ve dışlanmış bir halde buldu. Bu yüzden Avrupalı Dışişleri Bakanları, haritaya destek veren dört taraf -ki bunlar Birleşik Devletler, Birleşmiş Milletler, Rusya ve Avrupa Birliği'dir- ile

⁷ Ortadoğu Dörtlüsü: Quartet

toplantılar düzenleyerek Yol Haritası'nı canlandırmaya çabalayacaklarını duyurdular. O sırada Avrupa Birliği Dönem Başkanlığı'nı üstlenen İrlanda'nın Dışişleri Bakanı Brian Kevin, Birliğin Dışişleri Bakanları Toplantısı'ndan sonra şöyle diyerek bunu vurguladı:

“Yol Haritası, bölgede kalıcı barışı gerçekleştirme gücüne sahip tek siyâsî mekânizmadır.”

Lâkin Avrupa, kurtarabildiğini kurtarmak istercesine, son Quartet (ABD, Rusya, BM ve AB) toplantısı sırasında, “İsrail” Başbakanı'nın Filistinlileri koparmaya yönelik plânına göz kırparak geri dönüş yaptı ve *“Ortadoğu'da barışçıl çözüme doğru ilerlemede ender bir fırsat sunan böyle bir adımı hoş karşılayıp teşvik ettiğini”* söyledi ki bu açıklama, treni hepten kaçırap tümüyle Amerika'ya bırakmamak için bir nebze Amerikan politikasına teslimiyete işâret ediyordu. Bundan ötürü Avrupa, müzâkere olmaksızın Filistinlilerin koparılmasını öngören Şaron Plânı'na muvâfakât etmek suretiyle önceden duyurulmuş Avrupa politikasıyla çelişen hususlara muvâfakât etti ve bu ortaya konulanlar Yol Haritası'na esastan ters düştüğü halde bile Şaron Plânı'nı övdü.

Ancak bu tutum, bazı menfaatler elde etmeye çalışan veya menfaatlerini korumak isteyen, dilediği gibi Amerikan siyâsetine göre yürüyen ve aynı anda Avrupa Birliği ile de iyi ilişkilerini koruyan İngiltere'nin tutumuna terstir. Nitekim bu tutum Bush'un 14.04.2004 târihinde yaptığı açıklamanın ardından Blair'in yaptığı şu açıklamada açıkça görülmüyordu:

“İngiliz Hükümeti, tek taraflı olarak Filistinlilerden bağı koparmayı öngören Şaron Plânı'nı desteklediğini ifade eder.” Blair, 17.04.2004 târihinde Washington'da Bush ile yaptığı görüşmenin ardından yaptığı şu konuşma ile de bunu şöyle ortaya koyuyordu:

“Yol Haritası barış görüşmeleri için esas olarak kalacaktır. Şaron Plânı ise Yol Haritası'na engel sayılmaz.” İşte bu, lafı dönüp

dolaştıran, kıvrıran, gerçeği gizleyen İngiliz kurnazlığının bir örneğidir. Çünkü bu iki plân yani Yol Haritası ve Şaron Plânı, şerde ortak olmasına rağmen Şaron Plânı, Yol Haritası'nın önünü mutlak olarak kesmektedir.

Şaron Plânı; Mısır-“İsrail” sınırı boyunca uzanan “Philadelphia Hattı” hariç, Batı Şeria'da dört, Gazze'de de yirmi bir yerleşim birimini boşaltarak “İsrail”in bu bölgeden çekilmesini ifade etmektedir. Çekileceęi bölgelerde ortaya çıkabilecek tehditlere karşı kuvvet kullanması çerçevesinde caydırıcı ve karşılık verici operasyonlar yapması dâhil olmak üzere, “İsrail”in kendisini savunma ve koruma hakkını saklı tutmasını esas almaktadır. Yani yönetime geldiğinden bu yana sadece Şaron'un sunduğu şeyler dışında, Batı Şeria'nın %40'ına tekâbül edenin dışında Filistinlilere asla bir şey verilmeyecektir. Bununla beraber kara, deniz ve hava geçiş yolları üzerindeki herhangi bir egemenliği reddetmekte ve bu Filistin imparatorluğunun(!) tümüyle silahsızlandırılmasını istemektedir.

Bunların tamamı tek taraflı olarak yapılmakta ve Yol Haritası'nda olduğu gibi, tarafların karşılıklı görüşmeleri ile hiçbir alâkası bulunmamaktadır. Aynı zamanda Şaron Plânı; ne silahtan arındırılmış bir şekilde, ne cılız bir devlet idaresinden ne de Yol Haritası'nda olduğu gibi bu türden bir devlet ifadesinden de bahsetmemektedir.

Burada Şaron'un Gazze'den geri çekilme plânının yeni bir şey olmadığını hatırlatmak kaçınılmazdır. Çünkü nicedir solcu Yahudiler özellikle de Şimon Peres bunu istiyordu. Gazze'deki demografik yapının Batı Şeria'dan farklı olarak işi daha da zora sokması nedeniyle Gazze'den çekilmek onun hedeflerinden biriydi. Öte taraftan Gazze'den çekilmek Yahudi varlığının güvenliğine dramatik bir etki de etmeyecektir. Batı Şeria ise bazı bölgelerde deniz sahilinden uzak olmaması nedeniyle Gazze gibi de-

ğildir. Örneğin Tulkarim ve Kalkiliyye ile deniz arası birkaç kilometredir. Bunun stratejik bir derinlik içermemesi bir yana, cephenin uzun, genişliğin ise dar olması nedeniyle doğu cephesinden kara saldırılarının vukuu bulması halinde, Yahudi'ye kendini savunma imkânı sağlayan stratejik derinliğe sahiptir. Batı Şeria'yı işgâle kadar Yahudi varlığı buna sahip bile değildi. Bunun içindir ki Gazze'den geri çekilme işi kesinlikle onlar için can yakıcı olmayacağı gibi yan etkisi de bulunmayacaktır. Bilakis Yahudi varlığı için sayısız faydalar sağlayacaktır. Resmî istatistiklere göre yaklaşık 1,3 milyon nüfusun yaşadığı Gazze'deki nüfustan kurtulacaktır. Aynı anda demografik bir sıkıntıdan, endişeden uzak kalacak, Yeşil Hat içerisinde Batı Şeria'ya ve Gazze'ye giren Araplardan kurtulacaktır. Çekilme plânı ile Gazze'deki politikalarına saldıran arı kovanlarından da kurtulacaktır. Philadelphia'daki geçiş yollarını korumakla da Gazze'yi, Yahudi gardiyanların izni olmadan yerlerinden çıkma hakkına sahip olmayan Filistinliler için büyük bir hapishaneye çevirecektir.

Gazze'nin muhtaç olduğu ve önemsedığı su sorunu ise apayrı bir sorundur. Zira "İsrail" Yönetimi 1980'lerin ortalarından beri Gazze'nin Doğu sınırı boyunca, yüzey sularının biriktiği alanlarda ve yer altı su mecralarında geniş delikler, çukurlar açtıktan sonra sondaj ile artezyen kuyuları açmaktadır. O târihten bu yana her taraftan delikler fışkırmakla birlikte Gazze'de büyük miktarlardaki yüzey suları aniden yok olmaktadır. Hatta yer altındaki tatlı suların yerlerini deniz suyunun alması sonucunda Gazze'deki artezyen kuyularının birçoğundan tuzlu su fışkırmıştır. Bu aşamadan sonra bunun tersi de mümkün değildir. Yani "İsrail" gelecekte tuzlu suların pompalanmasını durdurması halinde bile bu bölgeler yine tuzlu olarak kalacaktır. Çünkü işlem, iyonlar ve kimyasal reaksiyonlar ile ilgilidir. Yine Gazze Belediyesi'nin 1980'li yılların sonundan bu yana, Gazze belediye sınırları dışında kendine tâbi bölgelerde bulunan kuyulardaki tuzluluk oranını

dengelemek için, Cibalya ve Beyt Lahya Belediyesi'ne bağlı Kuzey bölgelerini sınırlayarak yeni kuyular kazmaya başladığı bilinmektedir. Gazze'deki su sorunu hakkında bu bilgileri vermekten maksat, "Barış Kanalı" yoluyla "İsrail'in Nîl Nehri suları ile sulanmasını ifade eden ve Mısır ile yapılan Camp David Anlaşması'nın gizli ekleriyle ilişkilendirmektir. Beklentilere göre 2020 yılında Gazze'de bir damla dahi tatlı su kalmayacağı dikkate alındığında bu, Nîl sularıyla Sîna'nın sulanması, Gazze'nin ve Filistinlilerin su ihtiyaçlarının karşılanması gerekçesiyle Gazze'ye kadar "Barış(!) Kanalı"nın uzatılması ve inşası konusunda uygun bir bahane olacaktır.

İşte burada dikkate değer bir hususu zikretmek gerekmektedir. Bush, Filistinli liderlerin değiştirilmesi gerektiğini tekrarlayıp dururken, bunların barışı gerçekleştirmeye muktedir olmadıklarını iddia etmekte ve Ortadoğu'da barışa yol açabilecek güçte cesur kararlar alabilecek alternatif liderler çıkarılmasını talep etmekteydi. Bu nedenle Amerikan Yönetimi, Başbakanlık makamını oluşturmaları için Filistin Yönetimine baskı yaptı. Bu makama Mahmud Abbâs geldiğinde ise Arafat, Abbâs'ın kendisini yetkilerinden soyutlayarak yönetimde kendisine üstün gelmek için çabaladığını çok çabuk anlayarak hemen ondan kurtuldu. Özellikle güvenlik dosyaları ve Filistin polisi ile ilgili konularda yetkileri Arafat'tan alıp Abbâs Hükümeti'nde İçişleri Bakanlığı'na aday olan Muhammed Dahlan'a vermek istediğinde Arafat, kendisine bağlılığını garanti altına almak için Ahmed Kuray'ı getirdi.

Ortadoğu ile ilgili meselede Arafat Amerikan plânına sadık bir şekilde hareket etmedi ve Amerika'nın samimi adamlarından olmadı. Bilakis Filistin Kurtuluş Örgütü'nün kuruluşundan itibaren İngilizler ile birlikte yürüdü. Ortadoğu'da İngiliz nüfuzuna ait defterin dürülmesine bakıldığında, İngilizlerin ona Amerikan çizgisinde yürümesini işaret ettikleri anlaşılır. Bu nedenle Müslüman, Hıristiyan ve Yahudi tüm dîn mensupları için Filistin'de

laik bir devlet isteminden sonra, bu defa Batı Şeria ve Gazze'de bir devleti kabul etti. Zira İngilizler, bölgede Yahudileri ve hegemonyasını kolayca kabul ettirmek gerektiğini düşünmekteydiler. Ancak onun Avrupa ile özellikle de İngiltere ile iç içeliği, göbekten bağlılığı hiç kesilmedi. Amerika ise onun kendisi ile birlikte yürümesinin neticelerinden hiç emin olamadı. Bu nedenle Amerika, Filistinlilerin lideri olarak ondan kurtulmanın ve sadece Amerika'nın gönlünü okşayan bir lider değil, tümüyle Amerika'ya bağlı olan Filistinli bir liderliğin getirilmesinin bir zaruret olduğunu ilan etti. Bu hususta Yahudiler de Amerika'ya uydular. Böylelikle Arafat'ın yerine yetki sahibi olması için bir başbakan bulma düşüncesi ortaya atıldı. Ancak görüldüğü gibi devletlerarası durumlar ve özellikle de Avrupalıların tavrı nedeniyle Amerika, Arafat'ı değiştirmek için tam bir şekilde, fiilî olarak adım atamadı. Bunun yerine aşamalı olarak yetkilerinin elinden alınmasını uygun gördü. Eğer Amerika Arafat'ı değiştirme düşüncesinde ciddi olsaydı bunu yapabilirdi. Zira adam ulaşabileceği bir yerde Yahudilerin elindeydi. Uygun bir operasyonla onu oradan çıkartıp uzaklaştırması zor değildi.

Yine Avrupa halen Arafat'ı desteklemekte, Avrupa'nın bilhassa İngiltere'nin onunla bağlantısı varlığını sürdürmekte, Avrupa ile temasları devam etmektedir. Şimdi şöyle bir soru gündeme gelmektedir: Avrupa'nın Arafat'a desteğini sürdürmesi mümkün müdür? Amerika Arafat hakkında ciddi bir karar aldığı zaman Amerika'nın isteğine karşı zıtlaşabilirler mi? Zira Amerika yukarıda anlatılan hususu gerçekleştirmeye karar verdiği zaman Avrupa'nın başladığı turu tamamlayamayacağı görülmektedir. Çünkü birçok konuda Avrupa Amerika'ya karşı çıkıyordu. Amerika'dan kesin karar çıkması halinde ise Avrupa geri adım atıyordu. Özellikle de Amerika'nın gönlünü okşamak suretiyle, birlikte hareket ederek bazı ortak maslahatları gerçekleştirme imkânını elde ettiği zaman... Bunun içindir ki geride kalmış bir at haline gelip

kumarı kaybettiğinde Avrupa'nın Arafat'a desteğinin azalması beklenebilir. Amerika'nın elinde rehin olarak kaldığında da kaybetmiş sayılacağından Avrupa, Arafat ile beraber olmasının, çıkarlarını yeterince gerçekleştirmeyeceğini düşünmektedir.

Bu problemde bir başka husus daha dikkati çekmektedir: Liderlik değişimi hususunda çekişmeler yaşanırken, kuşatılmış sembolik lider için değişik (Filistinli) örgütler arasında dayanışma yarışması yaşanmaktadır. Aynı esnada "İsrail" oraya buraya pervâsızca saldırarak her şeyi yiyip yutmakta, insanlara, ağaçlara hatta taşlara bile kastetmektedir. Bu sırada ellerinde bulunan kuşatılmış "Başkan" a hiçbir kötülük dokunmamakta ve kendisine Haziran (1967) hezîmeti hatırlatıldığında şöyle demektedir:

"Lider ve komutan selâmette olduğu sürece, birçok bölgesi iş-gâl edilmiş olsa bile vatan da selamettedir."

Ey Müslümanlar!

Düşmanlarının kucaklarında yatan, beslenen, değersiz bir tah-tı ve alçak bir tâcı koruma uğruna gece-gündüz düşmanları için Ümmetin mukaddesâtından tâviz veren yöneticiler ile Filistin meselesi Yahudi pisliğinden asla temizlenemez. Aynı şekilde etibudu olmayan Filistin yönetimi ile de temizlenemez. Filistin'i Ömer *RadiyAllahu Anh* fethetti, Salâhuddîn *Rahmetullahi Aleyh* de Haçlılardan temizledi. Dolayısıyla onu Yahudi pisliğinden temizleyecek Ömer'in ve Salâhuddîn'in torunlarına ihtiyaç vardır.

Filistin meselesi sadece Filistin halkının ve Arapların meselesi de değildir. Bilakis vakıası itibariyle İslâmî bir meseledir. En yalın haliyle kâfir süper güçlerin, Amerika ile İngiltere'nin desteği ve Müslümanların başındaki ajan yöneticilerin yardımları ile kâfir Yahudiler tarafından gasbedilmiş İslâmî bir toprak ve İslâmî bir mukaddesât meselesidir. Filistin, İslâmî bir beldedir ve eş-Şâm bölgesinin Güney parçasıdır. O Filistin toprağı Müslümanların kanlarıyla fethedilmiştir. Orada, bir şehidin kanının akmadığı

veya bir süvarinin tozunu kaldırmadığı veya bir mücâhidin ayak basmadığı tek karış toprak yoktur. O toprak Müslümanların, tüm Müslümanların toprağıdır. Onu geri kazanmak için canlarını ve hayatlarını fedâ etmek boyunlarının borcudur. İster küçük ister büyük olsun, onun herhangi bir parçasından vazgeçmek, Allah'a, Rasülü'ne ve mü'minlere hıyânettir! Muhakkak ki Allah *Subhanehu ve Teâla* Filistin'i Yahudi varlığından kurtarmak, Filistin'den Yahudi varlığını söküp atmak, Amerika'nın ve diğer tüm kâfir devletlerin hegemonyasını oradan kaldırmak üzere Cihâd etmeyi mü'minlere farz kılmıştır.

İşte mesele budur ve vakıası da böyledir. Osmanlı Devleti yıkıldıktan ve Batılı kâfir devletler kendi isteklerine göre bölgeyi yeniden şekillendirdikten sonra geçen on yıllar boyunca, Amerika ile İngiltere arasındaki çatışmanın arenası ve devletlerarası ilişkilere ait meselelerden bir mesele haline dönüşmüştür.

Geçen onlarca yıl boyunca bu mücadelede Filistin halkı hep öldürüldü ve hedeflerini gerçekleştirmek için -ki çoğunlukla bu çabaları Sömürgeci kâfirlere hizmet etmeye yaramıştır- halen daha bedel ödemektedirler.

Filistin mücadelesinin son on yıllık târihinde Amerika, sadece ajanları, uşakları üzerinde değil bölge üzerinde daha etkili olmaya başlamıştır. Üstelik İngiltere'nin uşakları da Amerika'ya karşı duramamakta, durmaya çalıştıklarında ise sür'atle gerisin geriye oldukları yere çekmektedirler. Ortadoğu Krizi için ortaya konulan çözümlere artık Amerikan kalıbı, mührü galip gelmiştir. Gelişmeleri takip edenler, Amerika'nın birtakım plânlar ve projeler ürettiğini diğerlerinin de bu plânları ve projeleri hemen kaparak kendi çıkarlarına veya çatışmadaki pozisyonlarına uygun bir biçimde, bunlara göre yürümeye çalıştıklarını müşâhede eder. Arap yöneticilerin ise ortaya konulanları uygulamaktan başka rolleri yoktur. Rusya, İngiltere ve Fransa, Amerikan projelerinin seyri-

de Amerika'nın yanında bu ortaklıkta rollerinin bulunması için çalışırlar. Plân ve projeleri önce Amerika ortaya koyar, sonra da bu devletler ister istemez bunları sahiplenerek gereğince hareket ederler. Yol Haritası'nda bu husus açıkça görülmüştür. Amerika Yol Haritası'nı îlan ettiği zaman onun benimsenmesinde ve seyrinde bu devletler Amerika'ya tâbi olmuşlardır. Nitekim bu devletlerin rolleri, Amerika'ya alternatif olmak değil, Amerika'nın rolünü kolaylaştırmak ve tamamlamaktan ibârettir.

İşte burada şunu vurgulamak kaçınılmaz olmuştur:

- Devletlerarası alanda Amerika üstündür. Bölgedeki etkisi en güçlü olan odur. Diğer güçlü devletler ise birinci devlet konumundan Amerika'yı uzaklaştıramamaktadırlar.
- Doğrusu Yahudiler; Amerika'nın silahla, teçhizatla, parayla hatta adamla ve çifte standart ile desteklediği şımarık çocuğudur.
- Filistin yönetimindekiler ve Arap yöneticiler ise Avrupalı ve Amerikalı Sömürgeci kâfirlerin dostudurlar.

Tüm bu gerçekler; Amerika'ya boyun bükülmesi gerektiği, Müslümanların beldeleri üzerindeki servetlerin ve kaynakların ona teslim edilmesi gerektiği ve mübârek, tertemiz Filistin toprakları meselesinin onun merhametine terk edilmesi gerektiği anlamına gelemez!

Yine bütün bunlar Amerika'nın yenilmez ve kurşun işlemez olduğu anlamına da gelemez. Bilakis adamları silah ve teçhizat bakımından çok çok üstün olmalarına rağmen, başa baş, dişe diş çarpışma cesâretine ve yiğitçe meydan okuma irâdesine sahip değildirler. Irak ve Afganistan'da düştükleri bataklıktan çıkamamaları bunun en açık delilidir. İşte gördünüz, destansı el-Fellûce direnişinde tüm heybetlerini bir anda kaybettiler, alçaldılar, rezil oldular, zelîl oldular. Eğer Amerika'nın gerçeği böyle ise, peki İngiltere gibi Amerika'nın kuyruğu olanların veya Yahudiler gibi Amerika'ya bel bağlayanların gerçeği nasıl olur?

Ey Müslümanlar!

Muhakkak ki sizler, düşmanlarınızı yok etmeye ve işgâl edilmiş İslâmî beldelerin her karışını yeniden geri kazanmaya muktedirsiniz. Hatta onların topraklarını fethetmeye, tüm dünyaya Hayrı yaymaya, dünyanın aydınlık minâresi olmaya ve **“İnsanlar için çıkarılmış en hayırlı Ümmet”** niteliğine kavuşmaya da muktedirsiniz.

Tüm bunlara elbette muktedirsiniz. Ancak bunun anahtarı, **Râşidî Hilâfet**'in kurulmasıdır. Kaldı ki Müslümanların toprakları muazzam servetler ve adam gibi adamlar ile doludur. Üstelik bu topraklar, tüm insanlığa hayat getirecek ve onları şu 21. yüzyılda zulümden, tuğyandan ve Amerikan eşkiyasından kurtaracak olan yüce İslam İdeolojisi'nin topraklarıdır.

Şüphesiz ki bu dünyanın ekseni sizlersiniz. Stratejik konumları ve Allah'ın ikram ettiği muazzam servetler nedeniyle beldeleğiniz, Sömürgeci kâfirler arasında çekiştirilen rekâbet ve câzibe merkezleridir. Kâfirler servetlerinizin ve stratejik konumunuzun muazzamlığını fark edip sizin üzerinizde birbirleriyle yarışıyorlar da siz mi Allah *Subhanehu ve Teâlâ*'nın lütfu olan bu nîmete, bu güce ve bu potansiyele gözlerinizi yumuyorsunuz?

Nice milletlere bâtil dinlerini ve kokuşmuş kavimlerini terk ettirerek onları İslam sayesinde tek bir Ümmet haline getiren, derleyen, toplayan, birleştiren ve hareket ettiren sizler değil misiniz?

Güçlerinin zirvesine ulaştıkları bir sırada Tatarları kahreden, hatta onlardan bir kısmını İslam potasında eriterek, ataları eliyle bugüne kadar İslâmî toprakların Kuzey kesimlerini İslam'ın şemsiyesi altına sokanlar sizler değil misiniz?

Topraklarınızda devletler ve krallıklar kurduktan sonra Haçlıları bozguna uğratan, yerden ve gökten onları söküp atan, rezil, zelil ve yenik bir halde silip süpüren sizler değil misiniz?

Bugünün tâğutları olan Amerika ve İngiltere ile onların tâbileri, geçmiştekiler gibi hep aynı cinstendirler. Tek bir savaştan fazlasına bile dayanamazlar. Alçalmış, yenilmiş, bozguna uğramış bir halde tökezleyip giderler. Nitekim Hittîn Savaşı Haçlıların tökezlemelerinin başlangıcıdır. Ayn Câlût Savaşı ise Tatarların çöküş sürecini başlatan bir savaştır. İşte şimdi bugünlüklere de aynısı lâzımdır! Bünyelerini ve varlıklarını darmadağın edecek şey tek bir savaş hamlesinden ibârettir.

O halde bu savaşı **Hilâfet'ten başka** kim başlatabilir? Büyük ordulara ve gelişmiş donanımlara sahip olanları gördük: Dînlerini ve dünyalarını harâb ettikleri için savaşmadılar! Böylece dünyanın geçici, aldatıcı menfaati uğruna Ahiretlerini de satmış oldular!

Dolayısıyla Amerika'yı ve İngiltere'yi devletlerarası arenadan silmenin, Amerika'nın devletlerarası konuma hükmetmesine son vermenin, dünyayı kötülüğünden kurtarmanın, Hayrı dünyanın dört bir yanına yaymanın, işgâl edilen Filistin topraklarından, el-İsrâ' ve'l Mi'râc topraklarından Yahudi varlığını söküp atarak orayı tümüyle Diyar-ul İslam'a döndürmenin tek garantisi ancak ve sadece **Hilâfet'tir**.

İşte bunların tümü sizin ellerinizdedir, Ey Müslümanlar!

وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْرِكُمْ أَعْمَالَكُمْ
Üstün olan mutlaka sizlersiniz. Şüphesiz ki Allah sizinle beraberdir ve O, amellerinizi asla heder etmeyecektir. (Muhammed 35)

KEŞMİR

Hindistan, bir yandan terör ve terörizm temposu tutturmuş iken öte yandan Keşmir'e karşı azgın bir savaş kampanyası sürdürmekte, insanlardan bir kısmının Keşmir'in Hinduların mülkü olduğunu ve öncelikle kendilerinin yönetimleri altında kalması gerektiğini düşünmelerini istemektedir. Hindistan'ın kendilerine yönelik bu saldırganlığına Keşmir'deki Müslümanların yanıtı ise, kendilerini yok etme hakkına sahip Hindu devletine karşı "isyan" olarak değerlendirilmektedir. Böylece meseleye yanlış bir görünüm kazandırmaktadırlar. Oysa gerçekte Keşmir İslâmî bir beldedir. Hatta Hindistan'ın tamamı, Müslümanlar tarafından fethedilmiş, geçirdiği karanlıklardan sonra aydınlatılmış İslâmî bir beldedir. Oradaki İslâmî Otorite, İngiltere'nin Hindistan'a saldırıp katliamlara giriştiği, insanları, ağaçları ve meskenleri mahveden cürümler işlediği 19. yüzyıla kadar devam etti.

Vakıası itibarıyla Keşmir, Müslümanların fethettiği ve Hicrî 1. asrın sonralarında İslam'ın girdiği İslâmî bir beldedir. Bu da Hicrî 94/Mîlâdî 712 yılında başlatılıp İslam komutanı Muhammed İbn-ul Kâsım'ın elleriyle gerçekleştirilen Sind ve Hind fetihleri dâhilinde oldu. Daha sonra Hicrî 218-225/Mîlâdî 833-839 yıllarında Abbâsî Halîfesi el-Mu'tasım zamanında İslam, Hind Yarımadası'nın diğer parçalarında yayılmaya devam etmiş, ardından da İslâmî Otorite yarımadaının tümünde, bugün bilinen haliyle Hindistan, Pakistan, Keşmir ve Bangladeş'e kadar uzanmıştır.

İngiltere 1819 yılında yarımadaı istila ettiğinde Müslümanların çok sert direnişi ile karşılaştı. Saldırgan İngilizlere yardım eden Hindu, Sih, Budist ve diğer bazı küfür güçleri ile yarımada-

daki İslâmî Otorite arasındaki savaş, tarafların bir lehine bir aleyhine gelişme gösterdi. İngilizler Müslümanlar ile 27 yıl boyunca süregelen şiddetli savaşlardan sonra ancak 1846 yılında bölgede egemenlik ve istikrâra sahip olabildi.

Bu târihten sonra İngiltere egemenliğini bölgeye kolaylıkla yayabildi ve orayı üç parçaya böldü:

1. Yarımada'nın yaklaşık %55'ine kendisi doğrudan hükmetti. Bu kısmın çoğunluğunu Müslümanlar oluşturmaktaydı.

2. Özerk yönetime sahip 565 vilâyete ise Hindu ve Müslüman vâliler aracılığıyla hükmetti.

3. Üçüncü kısım ise Keşmir idi. Amritsar'da yapılan kira sözleşmesi gereğince -ki bu **Amritsar Anlaşması** olarak bilinir-burasını yüz yıllığına Hindu feodalizmine kiraladı. Bu anlaşma 1846-1946 yılları arasında geçerli idi.

İşte böylece İslâmî bir belde olan Keşmir, anılan kira sözleşmesi gereğince Hinduların tahakkümü altına girdi.

Pakistan, Hindistan, Çin ve Afganistan tarafından çevrelenen Keşmir'in yüzölçümü 217.935 km²'dir. 12 milyonluk nüfusunun %85'i Müslümandır. Geri kalan %15'i ise Hindu, Sih ve Budistlerden oluşmaktadır. Havasının güzelliği, ormanlarının çokluğu, servetlerinin bolluğu ve dünyadaki dağların zirvesi olan Himalaya'nın varlığı nedeniyle, Müslüman Fâtihler Keşmir'i "dünyanın çatısı" veya "Allah'ın yeryüzündeki cenneti" olarak isimlendirmişlerdir. Keşmir zengin sulara ve nehirlere sahip bir topraktır. Cilhum, Çinab ve İndus gibi büyük nehirleri vardır. Keşmir toprakları deniz seviyesinden yaklaşık 1200 metre yüksektedir. Pakistan ile Çin arasındaki tek bağ olan ünlü İpek Yolu buradan geçer. Orada yâkutun keşfiyle 1983 yılında olaylar yeniden tırmanmış ve Hindistan, Keşmir'i işgâl edip egemenliğini kalıcılaştırma isteğini daha da artırmıştır.

Mücrim ve saldırgan İngiltere'nin işgâl ederek Müslüman halkından gasbettiği, topraklarını Keşmir halkının düşmanı olan azgın Hindulara kiraladığı, şimdi de gelip Hindu devletinin mülkü yaptığını ve oradaki Müslümanların kendilerine karşı direnişlerinin terör ve saldırganlık olduğunu söyledikleri Keşmir işte budur!

İngilizler ile yaptığı kira sözleşmesi gereğince Keşmir'de hükmeden Hindu Maharaca'nın⁸ Müslümanlara karşı kullandığı işkence, baskı, şiddet ve iğrençlikler karşısında, bakanlarından biri Maharaca Hükümeti'nin Keşmir'deki insanlara karşı işlediği cürümler nedeniyle istifâsını sunmuş ve bağırarak şunları söylemişti:

“Keşmir halkı hayvanlar gibi sürülmekte, baskı ve şiddete maruz kalmakta, hiçbir sorumlu da bu zulme kulak vermemektedir. Keşmir'deki yönetim insanlıktan tamamen soyutlanmıştır.” Müslümanların düşmanı olan bir kimsenin söyledikleri bunlar ise gerçek nasıldır acaba?

Keşmir'deki Hindu Yönetimi, Kur'an-il Kerîm ve mescidler gibi Müslümanların kutsal değerlerini çiğnemeye alışmışlardı. Nitekim 1931 yılında Hindu emniyet subaylarından birinin Kur'an-il Kerîm'e hakâret etmesiyle oradaki Müslümanların devrim ateşi tutuşmuştu. Keşmirli Müslümanlar Hak üzerinde sebatları ve azimleri ile meşhurdur. Keşmir Müslümanlarının Mu'te Mu'arakesi'ne benzetilmesine yol açan 13.07.1931 olayları kararlılıklarının müthiş bir örneğidir. O gün Keşmirli Müslümanlar, Müslümanların azgın düşmanı Hindu Kralı'nın kararlarına karşı Cumâ Namazı'nda hutbe verirken bir Hindu emniyet subayı tarafından hutbe vermesi engellenip hapse atılan AbdulKâdir Hân isimli şahıs ile dayanışma içerisinde olduklarını ilan etmek üzere biraraya toplandılar. Dayanışma gösterisini hapishane kapısının önünde düzenlediler. Öğle vakti girince, içlerinden biri ezan

⁸ Maharaca: Hind Prensi

okumaya başladı. Hindu güvenlik güçleri, ona hemen ateş edip katlettiler. Bu kez bir diğer kardeşi ayağa kalkıp ezan okumayı sürdürdü ve katledildi. Ardından bir kardeşi daha ayağa kalktı ve o da katledildi. Bu olayda ezan tamamlanıncaya kadar tam 22 kişi canlarını fedâ etti.

Hindu yönetimine karşı Müslümanların direnişi devam etti. Ancak İngilizler Hindu Maharaca'nın durumunu düzeltmek için güç kullanarak müdâhalede bulundular. Birtakım iğrençlikleri ve hileleri kullanarak kira sözleşmesinin 1946 yılında sona ereceğini ama ardından bir çaresine bakacaklarını söylediler. Bu sırada kira sözleşmesinin bitmesinden sonrasına hazırlık aşamasını oluşturmak amacıyla Keşmir içerisinde ilk defa İslâmî Kongre Partisi adı altında siyâsî bir örgüt kuruldu.

Ne var ki kira sözleşmesi sona erdikten sonra da Keşmir'deki Hindu Yönetimi, bazen açık bazen kapalı İngiliz desteği ile devam etti. Sonra İngilizler 1947'de -Keşmir'i hâriç tutarak- Hind Yarımadası'nı nüfusuna göre iki devlete ayırdı: Hindistan ve Pakistan... Ancak Hindu yöneticisi, Müslüman halkın isteğini umursamadan Keşmir'i Hindistan'a kattı. Dikkate değerdir ki İngiltere Hind Yarımadası'nı Hindistan ve Pakistan olarak ayırdığı sırada, İngiliz Sömürge Bakanlığı Misyonu, 565 Hind vilâyetinin yöneticilerine 12.05.1946 târihli bir memorandum göndererek, halklarının isteğine göre kendi vilâyetleri için iki devletten birine, Hindistan'a veya Pakistan'a katılma kararlarını vermeleri gerektiğini bildirdi.

Velâkin üç vilâyetin Pakistan'a katılmaları engellendi: **Hayderâbâd, Srinagar** ve **Keşmir**. Bu engellemenin sebebi, Hayderâbâd ve Srinagar vilâyetlerinde nüfusun çoğunun Hindu olmasına karşın yöneticilerinin Müslüman olması idi. Bu yüzden de Hindistan'a katıldı. Oysa Keşmir'in yöneticisi Hindu ama nüfusunun çoğu Müslüman olduğu halde o da Hindistan'a katıldı. Bu üç

vilâyetin, özellikle Keşmir'in Hindistan'a ilhâkını mümkün kılan faktör, İngilizlerin Hinduların tarafını tutması, onlara öncelik tanınmasıdır. Ardından bir cephede Hindistan ve Hindu yönetici, diğer cephede Pakistan ve Keşmir'deki Müslümanlar olmak üzere aralarında birçok savaşlar patlak verdi. Hindistan Keşmir'in %65'ini işgâl etti. Pakistan tarafında ise %30 kaldı. Çin de kalan %5'lik kısmı işgâl etti. Keşmir'in şimdiki durumu işte budur!

13.08.1948'de savaş başladığında, savaşın durdurulup ateşkes sağlanması ile Devletlerarası Gözlem Gücü oluşturulmasını kararlaştıran Güvenlik Konseyi'nin Keşmir'e ilişkin ilk kararı yayınlandı. Bunu, Keşmir halkının nihâî geleceğine karar vereceği bir referandum yapılmasına hazırlık olması için Keşmir'den Hindu ve Pakistan güçlerinin çekilmelerine dair bir başka karar takip etti. 05.01.1949'da hem Pakistan hem de Hindistan kararı kabul ettiler. Fakat Hindistan çekilmeyi reddetti. Ardından Cevâhir Lâl Nehru 1956 senesinde Keşmir'in Hindistan Ordusu'nun elinde olan parçasını Hindistan'a katarak hükümet binalarına Hindu bayrağı çektirdi ve orayı Hindistan'ın ayrılmaz bir parçası olarak saymaya başladı.

14.02.1957 târihinde, Hindistan güçlerinin vilâyetlerden çekilmesi gerektiğini vurgulayan bir başka karar daha çıktı. Fakat Hindistan İngiltere'ye dayanmaya alıştığı için bu kararı da umursamadı. Sonra da Keşmir'de Müslümanları dinleri hakkında fitneye düşürmek, İslam'ı ve Müslümanları vurmak için azgın üsluplar ve vesîleler kullanmanın yollarını aramaya başladı. Granada'nın düşmesinden sonra Endülüs'teki Müslümanları nasıl yok ettiklerini incelemeleri için uzmanlardan bir heyeti 1965 yılında İspanya'ya gönderdi. Aynı şekilde Hindistan, Moskova Sefiri'ni de eski Sovyetler Birliği tarafından İslâmî varlığa karşı uygulanan İslâmî şahsiyeti yok etme üsluplarını incelemekle görevlendirdi. Sonra Hindu yetkililer, Filistin topraklarını işgâl eden Yahudi varlığını tanıdıktan sonra Yahudiler ile işbirliğini yoğunlaştırarak Müslü-

manlara yönelik Yahudi katliam plânlarını incelemeye başladılar. Nitekim Yahudilerin açıklamaları bu işbirliğini ifşâ etmişti. Eski Şamir Hükümeti'nin bakanlarından biri olan Benyamin Şan şöyle demişti:

*“Hindistan ve ‘İsrail’ devleti ortak bir tehlike ile karşı karşıya-
dır. Bu da Filistin ve Keşmir’deki İslâmî köktenciliktir. Araplara ve
Müslümanlara karşı ne yapacağımızı kavradık. Bu rolümüz ile
Hindistan’ı da, bu alandaki tecrübelerimizden faydalandıracağız.”*

Nitekim Hindistan Keşmir’de, dinlerinden uzak veya İslamları hakkında sahip bir bilince sahip olmayan nesiller yetiştirmek için çeşitli üslupları kullanmakta ısrar etti. Çünkü aradan yıllar geçtikten sonra Keşmir’den İslam’ı kökünden söküp atabileceğini zannetti. Ancak sonuçlar Hindistan’ın beklentilerinden oldukça uzaktı. Hindu yetkililerin baskı, işkence veya caydırma, saptırma gibi diğer sinsi üsluplar ile giriştiği her kötülüğe ve Müslümanlara karşı açtığı her tür saldırıya karşın onların dinlerine bağlılıkları daha da arttı, İslam’a sadâkatleri iyice pekişti.

Bu kez Hindistan 1989 yılında Keşmir’de, 25 bin şehîdin hayatlarına mâl olan büyük bir katliama girişti. Sonraki yıllarda bunu başka katliamlar takip etti. Keşmirli Müslümanlara Yardım Komitesi Radyosu’nun; Birleşmiş Milletler kaynaklarına, Hindistan medyasına, uluslararası haber ajanslarına ve kendilerine ulaşan Keşmirli kaynaklara dayanarak yaptığı istatistiklere göre, Hindistan Yönetimi’nin Ocak 1990’dan Aralık 1998’e kadar işlediği cürümler şunlardır:

- 63.275 şehîd kurşunlanarak öldürüldü,
- 775 siyâsetçi, âlim ve camî’ imâmı tasfiye edildi,
- 3.370 şehîd ölüme varan işkencelere mâruz kaldı,
- 81.161 kişi yargılanmadan hapsedildi.

Ve bütün bunların yanında namusları çiğnenen, hurumâtına el uzatılan, yaralanan ve kaybolan yüz binlercesi!.. Devletlerarası Af Örgütü'nün (Amnesty International) 06.02.1999'da yayınlanan raporu gibi birçok devletlerarası örgüt raporları, Keşmir'de Hindistan tarafından işlenen gaddar zulümler ile doludur.

Tüm bunlar, Hindu yönetiminin Keşmir'deki işkence, baskı ve vahşetin sadece bir parçasıdır. Çarpıtma ve aldatma gibi diğer üsluplara gelince; devlet okullarında Kur'an-il Kerîm okunmasını ve Arapça'nın öğretilmesini yasakladı. Hindu dilini okullara zorunlu dil olarak dayattı. Sonra Keşmir'de içkinin yaygın hale getirilmesinin yanı sıra İslam'daki aile yapısı ve kadının (hicâb ve cilbâb) örtüsü gibi İslâmî değerlere saldırmak ve vurmak için medyayı da yoğun bir propaganda aracı haline getirdi. Müslümanlar ile Hindular arasında evliliğin yapılabileceğine dâir kanunlar çıkarttı. Sonra Müslüman çoğunluğu ile bilinen Keşmir vilâyetinde, kazanabileceği rekor düzeyde, cerrâhî operasyon yoluyla doğum-kontrol programını zorla uyguladı.

Hindistan ordusu ve polisi tarafından Müslümanlara karşı uygulanan vahşiliklere ve zorbalıklara sahne olan ve olmaya da devam edegelen Keşmir işte budur! Keşmir meselesi, Filistin meselesine ne kadar da benzemektedir! Hinduların Keşmir'i işgâli, Yahudilerin Filistin'i işgâl edip devlet kurdukları zamana denk gelmektedir. Filistin'i koruma ve bulunduğu durumdan kurtarmakta Arap yöneticilerin gevşeklik gösterip yerlerine çakılıp kaldıkları gibi Pakistan yöneticileri de Keşmir'e karşı aynı tutumu sergilemiştir.

Hind Yarımadası'nın parçalanıp Pakistan'ın bağımsızlığını kazandığı 1947 yılından bu yana, 2003 yılına kadar Pakistan uzunca bir dönem devletlerarası kararların uygulanması ve Keşmir halkına self-determinasyon⁹ hakkının verilmesini isteyip durdu. Ancak

⁹ Self-Determinasyon: Bir halkın kendi geleceğine karar verebilme hakkı.

-tıpkı “İsrail”in yaptığı gibi- Hindistan da bu kararları sürekli reddetmeye devam etti. Bu arada Pakistan’ın bu yılın, 2004’ün başına kadar sürdürüğü tutumunda bir değişiklik yaşandı. Pakistan, devletlerarası kararlar ve self-determinasyon hakkı esâsına göre müzâkere etmekten vazgeçti. Böylelikle meseleyi devletlerarasılaştırmadan Hindistan ile ikili müzâkereler yapmayı kabul etti ki bu durumda Pakistan’ın Keşmir halkına self-determinasyon hakkı verilmesine ilişkin şartlarından vazgeçmesi de kabul edilmiş oldu.

Keşmir’in heder edilmesi ve Müslüman halkının savunulmasında gevşeklik gösterilmesi Pakistan Müslümanlarının zayıflığından kaynaklanmamaktadır. Zîra onlar Keşmir’i Hindistan’dan kolayca geri alabilecek imkâna sahiptirler. Lâkin Amerika’ya uşaklık yapan Pakistan yöneticileri yüzünden Keşmir konusunda Hindistan’a tâviz üstüne tâviz verilmiştir. Eyyûb Hân 1965 yılında Keşmir sebebiyle bir savaşa girişti ve Pakistan’ın nasibi olan üç nehri Hindistan’a verdi. Yahyâ Hân ve Zulfikâr Ali Butto ise 1971 yılında Pakistan’ın Doğusunu kaybettiler ve orası Bangladeş’e dönüştü. Ziyâ-ul Hak zamanında da Hindular Siyanşin Tepeleri’ni işgâl ettiler. Nevvâz Şerîf zamanında ise mücâhidler ve Pakistan Ordusu, neredeyse zafer elde edecek bir durumda iken 1999 yılında Kargil Tepeleri’ni korumaktan mahrum bırakıldılar. O gün Müslümanların kanlarına karşılık, Hindistan’da rakibi Kongre Partisi karşısında dönemin Hindistan Başbakanı Atal Bihârî Vajpayi’nin desteklenmesi ve halkı nezdinde kahramanlaşması için Amerika’dan gelen emirlere icâbet eden Nevvâz Şerîf orduya ve savaşçılara geri çekilmeleri emrini verdi!

Pervez Müşerref zamanında da Keşmir halkına self-determinasyon ve Hinduların otoritesinden kurtulma hakkının verilmesinden ilk defa tümüyle vazgeçildi.

24.06.2003 târihinde Müşerref'in Amerika'yı ziyâreti ve Bush tarafından Camp David'de kabulüne dek Keşmir meselesi ciddi tartışma konularından biriydi. Fakat bu ziyâret, Keşmir'e yönelik siyâsî ve askerî eylemler açısından bir dönüm noktası oldu. Zîra bundan önce geçmişte Pakistan'ın hiçbir yöneticisi, Keşmir'i parçalamak üzere Hindistan ile müzâkereler yoluyla bir çözümden bahsetmeye cesâret etmemişti. Aksine geçmişte ortaya konan tüm siyâsî öneriler, hem Pakistan'a bağlı "**Âzad Keşmir**"i hem de Hindistan'a bağlı "**Cammu ve Keşmir**"i içerecek şekilde tüm Keşmir'in Hindistan'dan bağımsızlaştırılmasını açık seçik esas alıyordu. Hindistan ise bunu reddediyor, **1956 Nehru Bildirgesi**'nde geçtiği gibi "Cammu ve Keşmir"i kendisine ait kabul ediyordu.

Oysa Müşerref bu ziyâretinde, Keşmir meselesinin, Ortadoğu modeline benzer bir şekilde çözümlenmesine yönelik bir Yol Haritası benimsediğini açıkça ilan etti. Ayrıca Keşmir meselesinde kalıcı bir çözüme ulaşmak için önemli tâvizler vermeye hazır olduğunu da ifade etti. Bu "tâvizler" önerisi, o ziyâret sırasında 26.06.2003 târihinde Washington'da, Amerikalı temsilciler ile yapılan tartışmalar sırasında ortaya konuldu. Bunun yanı sıra Müşerref "radikal" Müslümanların yani Keşmir'deki Cihâdi grupların tümünün karşısında duracağını da îlan etti.

Böylece Pervez Müşerref, 11.08.2003 târihinde Hindistan ile yaşanan anlaşmazlıkların çözümüne yönelik müzâkereler için çağrıda bulundu. Müşerref'in Yeni Delhi ile müzâkerelere kararlı olduğunu vurguladığı bu açıklamaları, Hindistan Başbakanı Atal Bihârî Vajpayi'nin iki ülke arasında akan kanın durdurulması gereğine çağrıda bulunduğu açıklamasından bir gün sonra geldi.

Müşerref ile bir röportaj yapan Reuters Haber Ajansı 17.12.2003 târihinde şu haberi verdi:

“Müşerref iki nükleer komşu arasındaki barış çabalarına ilişkin olarak esneklik ve cesâret göstermeye hazırdır. Müşerref bu röportajında Keşmir konusundaki esnekliğini açıkça gösterdi. Bu sorunu çözmeye hazır oldukları takdirde, her iki tarafın da yekdiğerine karşı esneklik ile îlan edilmiş tutumları göz ardı ederek orta yolda buluşup konuşmaları gerektiğini söyledi.”

Ardından Müşerref, Hindistan'ın Keşmir'i işgâline karşı Müslümanların herhangi bir direnişte bulunmalarını engellemek ve üzerlerinde baskı kurmak için kanun üstüne kanun çıkarmaya başladı. Vajpayi ile 05.01.2004'de yapılan görüşmenin sonunda, Hindistan ile müzâkereler için gereken pratik esaslar ortaya konuldu.

Daha sonra iki ülke arasındaki müzâkerelerde yakın tutumlar açığa çıkmaya başladı. 12.03.2004'te Hindistan Başbakan Yardımcısı Lâl Krişna Edvânî ülkesinin; *“tartışmalı Keşmir bölgesi hakkında Pakistan ile barış sağlanması girişiminde pazarlık yapmaya hazır olduğunu”* söyledi.

Ardından 18.04.2004 Cuma günü Vajpayi, Pakistan'a ender rastlanabilecek bir öneride bulunarak, Keşmir'e barış getirmenin tek yolunun diyalog olduğunu söyledi. Bunun üzerine Pakistan Başbakanı Zaferullah Cemâlî bunun *“olumlu bir gelişme”* arzettiğini söyleyerek sür'atle bu çağrıyla sahiplenmeye koştı. Cemâlî, Hindistan Başbakanı Atal Bihârî Vajpayi tarafından ortaya atılan, Keşmir'e ilişkin görüşmelerin yapılması önerisini kabul etti. Cemâlî bunu, İslâmâbâd'daki medya temsilcilerine şöyle diyerek bildirdi:

“Pakistan'ın tutumu aynen sürmektedir. Ancak müzâkereler başlar başlamaz... her iki taraf için de esneklik söz konusudur.”

Hindistan ve Pakistan arasındaki diyalog, iki buçuk yıl önce zirve noktasına ulaşan gerginlik nedeniyle kesildi. Sonra, 16.02.2004'te yeniden başladı. Her iki ülkenin heyetleri, arala-

rındaki ihtilafların belkemiğini oluşturan Keşmir üzerindeki çatışmanın son bulmasına yol açacağı ümidiyle, müzâkereler için bir çalışma takvimi belirleyip gündem belirlemek maksadıyla İslamâbâd'da görüşmeler yaptılar.

Gerçek şu ki Amerika Birleşik Devletleri, Sovyetler Birliği'nin dağıldığı 1990'lı yıllardan bu yana Hindistan ile ilişkilerini iyileştirme dönemine girdi. Çünkü bu dönem, "Çin'i kuşatma merhalesi"nin sona erip "Çin'i sınırlandırma merhalesi"ne başladığı bir dönemdi. Zîra Hindistan, birçok devletin sahip olmak istediği muazzam bir beşerî servete ve askerî güce sahip olmasının yanında Çin ile geleneksel bir düşmanlığa da sahipti. Amerika ise Hindistan'ın bu rolünü oynatmanın en güçlü adayı idi. Bu nedenle Hindistan'ın "bağımsızlığına" kavuştuğu 1947 yılından bu yana Hindistan üzerinde nüfuz kurabilmek için fiilî olarak uğraşıyordu. Ancak İngiltere ve Kongre Partisi bunu engelledi. Dikkat çekici bir gelişme olarak Amerika, CIA¹⁰ yetkililerinden Robert Gates'i 1990 yılında Hindistan'a göndermek suretiyle çabalarındaki seviyeyi yükseltti. Ancak ajanı Vajpayi 1998 yılında iktidara gelinceye kadar umduğu başarıyı elde edemedi. O sıralarda Amerikan çevrelerinde, buldukları bölgelere liderlik etmek üzere, Amerika Birleşik Devletleri'nin kendileriyle ilişkilerini geliştirebileceği dünyanın muhtelif bölgelerindeki merkezî veya lider devletler hakkında yapılan bir tartışma vardı. İşte orada Güney Asya bölgesine liderlik etmek üzere Hindistan öneriliyordu.

Keşmir meselesi, Hindistan'ın sırtındaki kambur, başının belası konumundaydı. Hindistan'ın bütün gücüyle çalışıp bölgede Çin'e rakip olabilmesi, aynı zamanda da Keşmir meselesinin sıcaklığının Amerika'nın Afganistan'da yürüttüğü savaşa etki etmemesi için Amerika, Hindistan'ı bu sıkıntıdan kurtarmak istedi.

¹⁰ CIA: Central Intelligence Agency: Merkezî Haber Alma Teşkilâtı

O nedenle bölgedeki iki devleti, Hindistan ve Pakistan'ı nüfuzu altına alır almaz Amerika, Keşmir üzerinde anlaşmalarını sağlamak amacıyla her iki devlet arasında karşılıklı anlayış oluşturmak için ciddi adımlar atmaya başladı. Meselenin çözümüne yönelik aslî bakışını da değiştirdi. Çünkü önceleri meseleyi devletlerarası bir sorun haline getirmek istiyordu. Şimdi ise meseleyi aralarında ikili olarak çözmeleri için tarafları teşvik eder oldu. Amerika'nın bu meseleye ilişkin mevcut kanaati; Keşmir'in kalıcı olarak bölünmesidir. Buna göre Pakistan'a bağlı Âzad Keşmir kesimi Pakistan'a gitmeli, Hindistan Otoritesi altındaki kesimi de Hindistan'a gitmelidir. Çoğunluğu Müslümanlar olup Hindistan tarafından işgâl edilmiş Keşmir'e ise, Hindistan Yönetimi'nin otoritesi altında otonomi (özerklik) benzeri bir şekil verilmelidir. Hem Müşerref hem de (Hindistan'daki son seçimlere kadar) Vajpayi, Amerika'nın güdümünde oldukları halde, bu parçalama plânının önünde birtakım engeller bulunuyordu ki bunlar, Pakistan Ordusu'ndaki bazı unsurlar ile fanatik Hinduların bir kısmınca temsil ediliyordu. İşte 11 Eylül 2001 hâdisesi, Amerika'nın bu engeller ile başa çıkmasına bir imkân ve fırsat sağladı. Böylece Amerikan stratejisi; Pakistan'a, Vajpayi'nin fanatikler karşısındaki konumunu güçlendirmeye yarayan birtakım toplu tâvizler ve imtiyazlar verdirerek Pakistan'ı Keşmir üzerinde birtakım uzlaşmalara girmeye zorlamak haline geldi.

Pakistan'ın tâvizleri şu hususları içermekteydi:

- Cihâdî gruplara verdiği desteği çekmesi,
- Eğitim kamplarını kapatması,
- Kontrol Hattı'ndaki (LOC: Line Of Control) Pakistan birliklerinin azaltılması,
- Keşmir Müslümanlarına yönelik her tür yardımdan vazgeçilmesi.

Sonunda gidişât öyle bir noktaya vardı ki bölgedeki Amerika'nın büyük ajanı ve Müslümanların baş düşmanı Pervez Müşerref, daha önce belirtildiği gibi, Amerika ziyâreti sırasında Ortadoğu Yol Haritası'na benzer bir model ile Keşmir meselesini çözmek için bir Yol Haritası'na muvâfakâtini ilan etti. Bu harita, Amerikan tarzı çözüme göre Hindistan ile doğrudan müzâkerelele götürecekti. Nitekim Müşerref, "aşırı" Müslümanlara yani Keşmir'deki Cihâdî gruplar ile Pakistan'daki İslâmî partiler ve hareketlere karşı duracağını söylüyordu.

Amerika bu tâvizlerin, Vajpayi ile partisinin Hindu seçmenler nezdindeki popülaritesini artıracığını umuyor, bilhassa Vajpayi'yi askerî olarak desteklemek ve Pakistan'ın gelişmiş silahlara sahip olmasını engellemek için istismâr ediyordu. Meselâ Pakistan sözleşmesini tamamlayıp bedelini ödediği halde, F16 savaş uçaklarının teslimâtını geciktiriyordu. Yine Amerika, Hindistan ile bir **Stratejik Ortaklık Anlaşması** yapıyordu ki bu, Hindistan kamuoyu önünde Vajpayi'nin, rakipleri Pakistan karşısında askerî üstünlüklerinin sebebi olarak görünsün. Amerika Vajpayi'yi, ekonomik bir canlılık gerçekleştirmek de destekledi. Amerika tüm bunları yaptı. Çünkü Kongre Partisi'nin potansiyel destek gücünü ve Cenata'nın¹¹, destek verilmediği takdirde Kongre Partisi karşısında duramayacak bir koalisyon olduğunu görüyordu.

Lâkin Cenata'nın ölümcül darbesi, işte bu destekten, bilhassa ekonomik destekten geldi. Çünkü Amerika Birleşik Devletleri aşırı bir ekonomik destekte bulundu, Cenata Hükümeti'ni mâlî yardımlara boğdu ve onu "Özelleştirme" politikasını benimsemeye sevk etti. Bu politika ise kapitalist modele yani sermayeye daha fazla yoğunlaşılmasına uygun olarak dev şirketler ve ekonomik canlılık oluşturdu. Ancak bu politika, fakirliğin yaygın olduğu bir ülkeye hiç de uygun değildi. Bu nedenle şehirlerde

¹¹ BJP: Vajpayi'nin "Baharatiya Cenata Partisi"

zengin kesimler, finans şirketleri ve fabrikalar artarken, özellikle kırsal alanlarda ve köylerde fakirler daha da fakirleşti.

Bu ekonomik vakiya (iki kesim -aşırı zenginlik ve aşırı fakirlik- arasındaki uçuruma) ikinci bir unsur daha eklendi ki bu, Hinduların dincimilliyetçi fanatikliğidir. O kadar ki bunlar, Müslümanlara karşı katliamlara giriştiler, mescidlere saldırdılar, bazılarını yakıp yıktılar hatta başka “dînî” (İslâmî olmayan) gruplara bile hayatı dar ettiler. Sonra buna üçüncü bir unsur daha eklendi ki bu da Kongre Partisi’nin İngiliz tarzı siyâsî kurnazlığa ve derin köklere sahip olmasıdır. Nitekim Kongre Partisi, bir yandan dinci Cenata’nın fanatik pozisyonuna, herhangi bir dînin tarafında yer almayan Kongre Partisi’nin laikliğini açığa vurarak meydan okurken, diğer yandan devletin işçilere ve fakirlere iş olanakları sağlamak ve üzerlerindeki yükü hafifletmek üzere projeler üretilmesine çağırarak, Kongre Partisi’nin solcu yüzünü göstermek suretiyle, özelleştirmenin Kapitalist yapısına saldırdı. Kongre Partisi daha sonra, Pakistan karşısındaki zayıflığını göstererek Cenata’nın Keşmir’e ilişkin tutumunu vurmaya yoğunlaştı. Çünkü Kongre Partisi, 1956’da Nehru’nun bir bildirge ile ilhak etmesinden beri, işgâl edilmiş Keşmir’in müzâkere konusu olmasını kabul etmemekte ve onu Hindistan’ın ayrılmaz bir parçası olarak görmektedir.

İşte böylece 10.05.2004 târihinde yapılan Hindistan genel seçimleri sonucunda iktidardaki Cenata Partisi (BJP) seçimleri kaybetti ve İngiltere destekli Kongre Partisi seçim zaferini ilan etti. Bu da iki ülke arasında yakınlaşma sağlanması yoluyla Keşmir anlaşmazlığının çözümlenmesine yönelik Amerikan plânının darma-dağın olmasına yol açtı. BJP’nin hezîmeti, Amerika’nın gelişen Çin gücü karşısına Hindistan’ı koymayı öngören geniş çaplı plânına ciddi bir darbe vurdu.

Kongre Partisi'nin seçim zaferi, Keşmir'i elinde tutma konusunda BJP'den daha sert tutum alacağı anlamına geliyordu ki bu, Kongre Partisi'nin kazanmasının hemen ardından meydanlarda açıkça görüldü. 09.05.2004 târihinde Hindistan'ın şimdiki Ulusal Güvenlik Danışmanı NJ Dixit şöyle dedi:

“Doğrusu Keşmir'e yönelik daha sağlam bir politika izleyeceğiz... Hindistan'ın Cammu ve Keşmir vilâyetinde herhangi bir bölgenin teslimi veya tâvizi söz konusu olamaz. Ama Keşmir'deki Kontrol Hattı üzerinde cüz'i bir düzenleme olabilir.” 23.05.2004'te Hindistan Dışişleri Bakanı Netvar Singh ise,

“Hindistan'ın Pakistan ile ilişkilerinin esâsının, 1972 Simla Anlaşması ile sonrasında iki üke arasında yapılmış anlaşmalar ve açıklamalar olduğunu” söyledi. Müşerref, Netvar'ın değerlendirmelerine şöyle diyerek karşılık verdi:

“Eğer o, hiçbir hareket veya statüko olmayacağını kastediyorsa, bıraksın da ben kendisinden farklı düşünüyüm. Nitekim bu çözüm değildir. Eğer Kontrol Hattı kalıcılaşacaksa, hepsi buyusa, bu da çözüm değildir. Yok, eğer Simla Anlaşması ile yetineceğini kastediyorsa, yine onunla aynı fikirde değilim.”

Buna rağmen Kongre Partisi, Amerika ile dostane ilişki kurmak istediğini ifade etti. Nitekim Netvar Singh şöyle dedi:

“Hindistan ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ilişkinlerin eğreti değil de kararlı olması gerekliliğinde hem bizim çıkarımız, hem onların çıkarı, hem de dünya toplumunun çıkarı vardır.” Fakat Kongre Partisi'nin 2004 yılında yayınladığı güvenlik, savunma ve politikaya ilişkin bir belgede şöyle denildi:

“Hindistan gibi büyük bir ülke, kendisine bağlılığına garanti lenmiş olarak itibar eden Amerika Birleşik Devletleri'ne tümüyle bağlanmak üzere pasifize edilmiştir. Bu ise BJP/NDA Hükümeti'nin kendisini, Hindistan'ın dış politika ve ulusal güvenlik çıkarılarını göz ardı eden Amerikan politikalarına ve önceliklerine göre

ayarlama arzusunun bir sonucudur... Kongre Partisi, bölgemizde ve diğer yerlerde meydana gelen siyâsî ve ekonomik değişimleri göz önünde bulundurarak bu kötü politikayı yeni bir politikaya çevirecektir.” Kongre Partisi’nin bu manifestosu, ayrıca Hindistan dış politikasının, İngiltere’nin güdümündeki bir dış politikaya işâret eden Nehru’nun bakışına göre, oluşturulmasına çağırıyordu. Metinde şöyle geçiyordu:

“Kongre Partisi’nin en önemli işi; Hindistan’a kendi dış ilişkilerini seçme özgürlüğü kazandırmak olacaktır... Bu, Cevâhir Lâl Nehru’nun üzerinde millî mutâbakat sağladığı Hindistan dış politikasının ruhudur. Bu, BJP-NDA iktidarı sırasında aşınan (millî) mutâbakattır.”

Tüm bunlar, Amerika’nın Hindistan’a yönelik tutumundan şu sıralar döneceği anlamına gelmektedir. Nitekim Kongre Partisi ile ortaklarını zayıflatmak ve üzerlerinde baskı kurmak için Pakistan’ı, Keşmir’deki direniş arzusunu ezme politikasından vazgeçmeye sevk etmiştir. Pakistan Müslümanları nezdinde, İslam’ın ve O’nun zirve sütunu olan Cihâdın geri gelmesine yönelik güçlü bir şuur olsaydı, Müşerref’in bu sarsıntılı konumundan dolayı Amerika bu riski göze alamazdı. Amerika için bundan daha kötüsü, Kongre Partisi’nin, Amerika ile sıcak ilişkileri bulunan Hindistan Silahlı Kuvvetleri’ni yeniden şekillendirmeye başlamasıydı. Nitekim fiilen Amerika’ya eğilimi bulunan subayları ordudan tasfiye etmeye başladı. Şüphesiz bu, Amerika’nın Hindistan Silahlı Kuvvetleri’ni etkileme gücünü zayıflatacak, Amerika’ya beklemekten başka seçenek bırakmayacaktır. En tercih edilen görüş ise Amerika’nın, 2004’ün sonundaki Amerikan Başkanlık seçimlerinden önce Hindistan’a yönelik herhangi bir politika belirlemeyeceği şeklindedir. Ancak her ne olursa olsun Amerika, Vajpayi iktidarı boyunca nüfuz ettiği Hindistan’ı kolaylıkla terk etmeyecektir. Sonra Keşmir meselesi de Sömürgeci kâfirlerin kendi çıkarlarına ve nüfuzlarına göre sürüncemede kalacaktır.

O halde Pakistan yöneticisinin Keşmir'deki Mücâhidlere ve Müslümanlara yönelik bu ihânetlerini durdurmanın yolu nedir?

Bu sorunun cevabı; Pakistan'daki Müslümanların, Müşerref yönetimini devirmek ve Keşmir'i Cihâd ve silah zoruyla kurtaracak, tüm Hind Yarımadası'na -uzun bir müddet boyunca olduğu gibi- İslam'ın gölgesi getirilinceye kadar Hindular ile savaşılabilecek bir İslâmî Devlet'i Pakistan'da kurmak için ciddi bir şekilde çalışmasında saklıdır. Müslümanlarda îman gücü, irâde ve azim buldukça ve Müslümanlar ülkelerini ineğe tapan Hinduların pisliğinden kurtarma hedeflerini gerçekleştirmeye kadar bu yolda yürümeye devam ettikçe, hele yarım asırdan uzun bir süredir devam eden başarısız diplomasi ile kurtarılamayan Keşmir'i kurtarabilecek vurucu bir askerî güce ve nükleer enerjiye sahip bir Pakistan ile bu, hiç de imkânsız değildir.

Ey Müslümanlar!

Muhakkak ki Keşmir, İslâmî bir beldedir. Hatta Hind Yarımadası'nın tamamı İslâmî beldedir. Nitekim **İslâmî Hilâfet** tarafından Hicrî birinci asırda fethedilmiştir. **Hilâfet**, İslam Sultasını Keşmir'e ve tüm Hind Yarımadası'na geri getirmeye ve Müslümanların karşısına dikilen Hindular ile uşaklarının zulümlerini, tecâvüzlerini ve vahşi cürümlerini ortadan kaldırmaya hiç şüphesiz muktedirdir. Gerçekten o yarımada'daki Müslümanlar buna güç yetirebilir. Yine Pakistan'ın başında, Allah'ın indirdikleri ile yöneten ve kendisiyle Allah düşmanlarına karşı Cihâd eden ihlaslı bir yönetici, Râşid bir Halife olduğu an, buna tek başına güç yetirebilir. Müslümanların izzetini iade edecek ve yalnızca kâfirlerin elinden değil, aynı zamanda Amerika'nın ve Hindistan'ın çıkarlarını korumak uğruna ülkelerinin her bir tarafında Müslüman kardeşlerinin katledilmesinde ordunun enerjisini heder eden başlarındaki ajan yöneticilerin elinden ve gece-gündüz nice kötü-

lülkelerê mâruz kalmaktan onları kurtaracak olan **Râşidî Hilâfet** için Pakistan'da hakikaten fazlasıyla yeterli bir potansiyel vardır.

Muhakkak ki sizler buna muktedirsiniz, Ey Pakistan Halkı! Hayrın meş'alesini yeniden yakmaya... ve **Hilâfet**'in Râyesini, [لا إله إلا الله محمد رسول الله] Râyesini yeniden dalgalandırmaya...

Allah, Kendisine (Dînine) **Nusret, Zafer verene mutlaka nusret verecektir. Muhakkak ki Allah Kaviyy'dir, 'Azîz'dir.** (el-Hacc 40)

ÇEÇENİSTAN

Çeçenistan Kafkas bölgesinden bir parçadır. Karadeniz ile Hazar Denizi arasında kalan dağlık bir bölgedir. Burası İnguşistan, Dağıstan, Kuzey Osetya ve Çeçenistan bölgelerini kapsar ve bunlar Kafkasya'nın Kuzey kısmında kalır. Yine Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan bölgeleri ile Türkiye ve İran'ın bir kısmını da kapsar. Bunlar da Kafkasya'nın Güney kısmında kalır.

Kuzeyi ve Güneyi ile Kafkasya, erken dönemde İslam'ın girdiği İslâmî beldelerdendir. Hatta İran ve Bizans beldelerinden bile daha önce fethedilmişlerdir. Hicrî 22 yılında, Ömer İbn-ul Hattâb *RadiyAllahu Anh* zamanında Müslümanlar oraya ulaşmışlar ve oranın fethine celîl sahabelerden Ebu Ducâne de katılmıştır. Gürcistan'ın başkenti Tiflis ise Osman İbn-u Affân zamanında Emîr Habîb İbn-u Mesleme eliyle fethedilmiştir.

Kafkas beldeleri, **Emevî** ve **Abbâsî Hilâfeti** döneminde de Dâr-ul İslam'dan bir parça olarak kaldı. Ancak Hicrî 656 yılında Bağdâd'ın Tatarların (Moğolların) eline düşmesinden sonra Abbâsî Devleti'ne isabet eden zayıflık, Kafkasya'daki İslâmî yönetimin de Moğollar eliyle yerle bir edilmesine yol açtı. İlginçtir ki Müslümanlara zulmeden Moğollar, bu yenik Kafkas halkının eliyle İslam'a girdiler ve dolayısıyla Kafkasya'da Mîlâdî 13. asırda şekillenen İslâmî bir yönetim kurdular. Moskova'nın Doğusunda ki Kazan'ı yönetimlerine başkent yaptılar, devletlerini güçlendirdiler ve bünyesini genişlettiler. Böylece Güneye ilerleyip Kafkas bölgelerini topraklarına kattılar. Otoriteleri aynı zamanda Sibirya'ya ve Moskova'ya kadar uzandı. Başkentlerinde çok miktarda altın toplanması, servetlerinin iyice çoğalması ve zamanlarındaki

komşu devletlerden üstün işleri nedeniyle Altın Krallığı olarak tanındılar. Ancak Rusya Devleti'nin kurulması ve Ortodoks Hıristiyan derebeylerin bir araya gelerek Moskova liderliğinde birleşmeleri, İslâmî Tatar Devleti ile aralıksız olarak çatışmalara yol açtı. Bu çatışmalar, iki asır sonra Tatar Devleti'nin düşmesi ve başkent Kazan'ın yıkılmasıyla sona erdi. Halkı yağmalandı, erkekleri öldürüldükten sonra zorla Ruslaştırıldı. Kadınlarının çoğu Rus erkekler ile evlendirildi. Böylece devletin merkezinde bulunan Güney'deki Müslümanların, kardeşlerine yetişememe gafletinde bulunmalarından dolayı Rusya'nın kalbindeki o İslâmî varlık yok edildi. Bu esnada Osmanlı Devleti kuruldu ve Kafkas Müslümanlarına yardım etmeye ve onları kollamaya başladı. Bu nedenle iki büyük devlet, Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki sınır bölgesine dönüşen Kafkas mıntıkasında Rusya ile Osmanlı devleti arasında hâkimiyet çatışması başladı.

Osmanlı Devleti ancak 1578 yılında, İran'daki Safevî Devleti'nin nüfuzu altına giren Azerbaycan dışında kalan Kafkasya üzerinde hâkimiyetini yerleştirebildi. Oradaki İslâmî Yönetim, Rus Çarı Büyük Petro'nun (Deli Petro) Kafkasya'ya saldırıp bir kısmını işgâl ettiği 1722 yılına kadar devam etti. Müslümanlar 1735 yılında geçici bir süreyle Rusları oradan kovdular. Sonra Müslümanlar ile Ruslar arasındaki savaş, tarafların bir lehine bir aleyhine devam edip durdu.

Kafkaslılar, Osmanlıların desteğiyle istilâcı Rus saldırılarını önünde, Osmanlı Devleti zayıflayınca kadar üç asırdan daha uzun bir süre direnebildiler. Bundan sonradır ki Ruslar İslâmî direnişe üstün gelebildiler. Böylece 18. asrın ikinci yarısında hâkimiyetlerini Kafkasya'ya kabul ettirebildiler.

Rusya'nın; imhâ etme, Hıristiyanlaştırma, göçe zorlama, işkence yapma, ormanları yakma ve Arapça, Türkçe ve Farsça dillerinin yerine Rusça'yı yerleştirme gibi türlü vahşet üsluplarını

kullanmasına rağmen Kafkas halkının Rus Çarlarına karşı direnişii tüm şiddetiyle devam etti.

Kafkas Direnişii sırasında Çeçenlerin direnişii daha bir dikkat çekiyordu. Nitekim bu direnişte Çeçen halkına liderlik yapan âlimler ve mücâhidler, başarılı bir Cihâdî liderlik yapıyor ve onları, büyük fedakârlıklar gösteren şahsiyetler haline getirerek, art arda iktidara gelip otoriteleriyle kendilerini cezalandıran Rus Çarlara, yataklarında rahat uyku uyutmuyorlardı. Çarlık dönemi boyunca Rus işgâline karşı sebatkâr bir direniş gösteren Çeçen liderlerden en belirgin olanları şunlardı:

- 1785-1794 yılları arasında Rus işgâline karşı kök söktürücü bir savaş açıp bu savaşı Mukaddes Cihâd olarak isimlendiren gözde Çeçen lider Şeyh Mansur.

- Onun ardından 1824-1832 yılları arasında Rus işgâlcilerine karşı çetin bir savaşa komutanlık eden İmâm Mevlâ-i Muhammed.

- Onun ardından 1832-1859 yılları arasında yaklaşık 30 sene Ruslara karşı aralıksız çarpışmalara girişen İmâm Şâmil.

- Ruslara karşı devrim hareketini aralıksız sürdüren Çeçen liderler Umâduyev, Tâbî Edâyev ve Zelmeyev ile Rusların 1878'de Grozni'de îdam ettikleri Çeçen lider Ali Bek Hâci.

Ruslar, Çeçenleri Cihâddan alıkoymak için ellerinden gelen tüm hileleri denediler. Bu yüzden zâviyelerde ve zikir halkalarında enerjilerini tüketsinler diye onları tasavvufî yollara yönlendirdilerse de bunun Ruslara hiçbir faydası olmadı. Çünkü içlerinde mutasavvıfların da bulunduğu Çeçenler tüm mezhepleriyle kendilerini Ruslara karşı savaşa vermişlerdi.

Kafkasya'daki Müslümanların Rus Ordusu'na karşı gösterdikleri sert direniş, Rusları öylesine şiddetle zorladı ki bu, Lenin'i farklı bir yoruma sevk etti. Zîra o, Birinci Dünya Savaşı'nda Rus Ordusu'nun çok hızlı bir şekilde yenilmesini, Kafkasya'da birkaç

asırdır süregelen şiddetli savaşın ortaya çıkardığı yorgunluğa bağlamıştı.

Komünist dönemde, İkinci Dünya Savaşı'nın sonunda Stalin, Çeçen halkının tümünü Sibiryaya ve Kazakistan'a sürdü. Çeçen halkının yaklaşık yarısını oluşturan 1 milyon 250 bin Müslüman sürgünde hayatını kaybetti, 1957 yılında geri dönmelerine izin verilinceye kadar da sürgünde kaldılar.

Çeçen Müslümanların Rus Komünistlerin iktidarları boyunca gördükleri zulüm, Çarlık Rusya'sında gördükleri zulümden kat be kat fazla oldu. Öyle ki Komünistler câmilere yıktılar, dîni eğitimi tümüyle kaldırdılar, insanları Ateist Komünist düşüncüyü kabule zorladılar ve insanlar üzerinde her türlü baskı, şiddet ve işkenceyi uyguladılar.

Bunlara rağmen Çeçenler, Rableriyle kuvvetli ve Dînleriyle izzetli kalmaya devam ettiler. Komünistlerin onlara karşı işledikleri cürümler, yalnızca onların azimlerini ve sebatlarını artırdı. Nitekim Rus edebiyatçıların çoğu da buna şahitlik etmişti.

Puşkin, Lermontov ve daha ötesi Tolstoy, Çeçenlerin korkusuzluklarına büyük bir hayranlık duydular. Tolstoy'un "Hacı Murad" romanı, kâfirin boyunduruğundan kurtulmaları için onlara olan sevgisini, Çeçenleri ve cesâretini övmekten başka anlama gelmemekteydi. Herzen ise Çeçenlerin insanoğlunun ayrı bir sınıfı olup olmadığını sorgulamaktaydı. Rus hapisaneler zincirinin bir parçası olan Gulag Takımadası'nda yattığı günlerde, tutuklu 150 milletten insanla karşılaşan Soljenitsin de, orada bulunanlar arasında eğilip bükülmeyenlerin yalnızca Çeçenler olduğunu söylüyordu.

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında on beş Cumhuriyete parçalanmasından sonra, Kafkas bölgeleri bağımsız cumhuriyetlerden birisi olmadı. Aksine Federal Rusya Cumhuriyeti'ne bağlı kalmaya devam etti. 01.11.1992'de Cevher Dudayev liderliğindeki Çe-

çenler, bağımsız bir devlet kurduklarını ilan ettiklerinde Ruslar bu devleti tanımayı hemen reddettiler ve en hafif yumuşaklık göstermeden savaşa başladılar. Sonra 1995 yılında Çeçenistan'ı istila ettiler. Bu savaşta Ruslar benzeri görülmemiş bir yenilgi aldılar ve ağır hasarlara uğradılar. Çeçen Devleti Moskova'dan tam bağımsız bir devlet olmak için çaba göstermeye devam etti. Ruslar 1999 yılında Çeçenistan'ı yeniden işgâl etmeyi ve ilan edilmiş Çeçen Devleti'ni ortadan kaldırmayı başardılar. Burada geniş çaplı katliamlar ve korkunç işkenceler yaptılar. Fakat herhangi bir dünya devleti, Çeçenlere yardım elini uzatmadığı gibi her tür vahşeti yapan Rus barbarlığına karşı Çeçenlere herhangi bir destekte de bulunmadı.

Anna Politkovskiya, Rus Ordusu'nun Çeçenistan'daki cürümleri hakkında bir kitap yazdı ve ona "Rus Utancı" ismini verdi. Anna Politkovskiya, Komünizm sonrası dönemin en ünlü kadın gazetecilerden biridir ve Rus NovayaGazeta Gazetesi'nin muhabirlerindendir. 1999'den beri birçok kez Çeçenistan'ı ziyaret etmiş ve kitabında, Çeçen Savaşı'ndaki Rus cürümlerinin canlı sahnelerini aktarmıştı. Bu kitabında Çeçen trajedisinin gerçeğini şöyle kaydetmişti:

"Başkent Grozni enkaz doluydu. O sırada Mehâbi Eşbah gibi yüzlerce Çeçen köyü, hayâlet barınakları haline gelmişti. Birçok toplu mezarlar vardı. Nüfusun yarısı da komşu İnguşetya'daki mülteci kamplarında kötü koşullar altında yaşıyordu." Anna Politkovskiya, ayrıca Rus güçlerince Çeçenistan'da işlenen savaş suçlarına ait bir liste yayınladı. Bu listede Çeçen nüfusunun yarısının topraklarından uzaklaştırılarak toplu göçe zorlandıklarına ve nice toplu katliamlar yapıldığına yer veriyordu. Yine Politkovskiya 150 sivilin Rus güçleri tarafından yargılanmaksızın idam edildiklerini de yazmıştı.

Sivil toplum kuruluşlarından insan hakları savunucusu Memo-

rial Örgütü ise Rus yönetimini, Stalin'in en karanlık yıllarındaki-
lere benzer yöntemleri Çeçenistan'da kullanmakla suçladı. Dev-
letlerarası Federal İnsan Hakları Birliği Merkezi'nde düzenlenen
basın toplantısında, Başkent Grozni'deki Memorial Örgütü Koor-
dinatörü Lida Yusupova ile Moskova'daki İnsan Hakları Örgütü
Merkezi Müdürü Oleg Orlov Rusya Federasyonu'nun, 1930'lu ve
40'lu yıllarda Stalinci Siyâsî Polis Teşkilâtı'nın kullandıklarına
benzer yöntemlere başvurduğunu söyledi. Nitekim Yusupova,
Rus güçleri ile onlarla işbirliği yapan Çeçen güçlerinin, aranan
şahısları teslim olmaya zorlamak için, tüm aile fertlerini her defa-
sında artan sayıda kaçırarak, Stalinci Gizli Polis ile aynı yöntemleri
kullandıklarını dile getirdi.

Öte yandan tam da Çeçenler bağımsızlıklarını kabul ettirmek
üzere iken, Çeçen meselesini Rusya'nın çıkarlarına uygun bir
şekilde kesip atmak üzere Rus güçleri, 1999 yılında Çeçenistan'a
yeniden saldırdı. Bu saldırı, Rus İvanov ile Amerikan Dışişleri
Bakanı Albright arasındaki gizli anlaşma ile Amerikan-Rus işbirli-
ğine dayanılarak gerçekleştirildi. Bununla birlikte Çeçenler, ay-
nen kendilerinden beklendiği gibi, karşılaştıkları her şeye rağ-
men kararlılıklarını kaybetmediler, korkmaksızın Rus askerî kuv-
vetlerine karşı bütün güçleriyle mücadeleye devam ettiler.

11.09.2001 (11 Eylül) Hâdisesi ile Bush'un "Terörizme Karşı
Savaş" ilanından sonra Putin, bu süreci Rusya lehine Çeçenis-
tan'da istismâr etmeye girişti. Böylece teröre karşı küresel savaş
çağrısında bulunup Çeçenistan'daki savaşın, devletlerarası dü-
zeyde "teröre karşı savaş" olarak tanınmasını sağlamaya uğraştı.
Bu iddiayı sıklıkla tekrarladı. Bunu en son, Moskova Metrosu'nda
meydana gelen saldırıdan hemen sonra 06.02.2004 târihinde,
"21. Yüzyılın Felâketi" olarak tanımladığı terörizme karşı
mücâdele etmek için devletlerarası topluma çağrıda bulunurken
kullandı. Oysa Rusya'nın eski Enformasyon Bakanı Boris Miranov,
el-Hayat Gazetesi'ne verdiği bir demeçte, büyük bombalama

operasyonları ile seçimler arasındaki eş zamanlılığa dikkat çekmiş ve bu metro patlamasını, 1999'daki Devlet Başkanlığı Seçimleri'nden önce başkanlık binalarında meydana gelen patlamaların "mükerrer versiyonu" olarak göstermişti. Bu patlamalar, aynı zamanda, Ruslara güvenliği sağlama ve Çeçenistan ile Kafkas bölgesinin tümünde alevli dosyaları kapatma sözü veren Devlet Başkanı'nın önceliklerinin en başına, "güvenlik dosyası"nı taşı-mıştı.

Ne var ki Putin, bu hususta cüz'i bir başarı elde ettiyse de bu savaşı, dünya çapında teröre karşı sürdürülen savaşın Çeçenistan ayağı haline getirmede tümüyle başarılı olamadı. Bu, Amerika ile Avrupa'nın Çeçenlere yönelik destekleyici bir tutumu olduğundan değil, bilakis Çeçenistan meselesi üzerinde, birtakım tâvizler karşılığında Rusya ile pazarlık yapmak istemelerinden dolayı idi.

Amerika'nın Tavrı

Amerika'nın Moskova Büyükelçisi Alexander Vershbow, 29.02.2004 târihinde yaptığı bir mülakatta şunları söyledi:

"Son yıllarda Amerika'nın bu dosyaya yönelik tutumu sâbit kaldı. Bu tutum, en önemlisi Rus topraklarının bütünlüğünü tanımak olduğu kadar, aynı anda şiddet veya terörizm yoluyla çatışmanın çözümlmesine karşı olmak şeklinde açıkça belirlenmiş unsurlara dayalıdır. Washington, bu mesele ile uluslararası terörizm arasında bazı bağlantılar bulunduğunu kabul etmektedir. Bunun yanında, el-Kâide'nin bu çatışmaya sokulmasını da kınadık. Nitekim Birleşik Devletler, Çeçenlere silahların ve mâlî kaynakların ulaşmasını engellemek üzere, istihbârat alışverişi yoluyla bu konuda Moskova'ya birtakım yardımlar sağlamıştır. Bununla beraber Çeçen meselesini değerlendirmede farklı düşünüyoruz ve kökenleri itibarıyla terörizm ile bağlantılı olmayan bu mücâdelenin yerel olduğuna inanıyoruz. Zira bu, ayrılıkçı siyâsî bir aktiviteden kaynaklanmak-

tadır ve siyâsî araçlar kullanılmadıkça çözülemez. Ayrıca Moskova'nın şimdiye kadar harcadığı "Çeçen Anayasası'nın onaylanması ve Cumhurbaşkanlığı Seçimleri gibi" çabaların yeterli olmadığını düşünüyoruz. Federal güçler ve "seçilmiş Çeçen Cumhurbaşkanı" Ahmed Kadirov'a bağlı birimlerin insan hakları ihlallerini de kınıyoruz." Ve şöyle dedi:

"Eski Sovyet sahasında nüfuz meselesi, Rus-Amerikan ilişkilerinde önemli bir meydan okuma teşkil edecektir."

Amerika Dışişleri Bakanı Colin Powell 26.01.2004 târihinde Moskova'ya yaptığı ziyârette, ülkesinin, *"Moskova'nın Çeçenistan'daki iç politikasının bazı yönlerinden olduğu kadar Rusya'nın çevresindeki Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri ile ilişkilerinden"* duyduğu endişeyi dile getiriyor, *"Washington'un Rus topraklarının bütünlüğüne saygı gösterdiğini, fakat aynı derecede Rusya'nın komşularının haklarını da gözetmediğini"* de ilâve ediyordu. Dikkat çekici olan ise Powell'in, bu açıklamaları Gürcistan'dan Moskova'ya geldiği sırada yapıyor olmasıydı.

Moskova'daki Amerikan Büyükelçisi Alexander Vershbow bu ziyâreti, çok önemli bir ziyâret olarak tanımlıyor, ziyâretin en önemli hedeflerinden birinin, Amerikan ve Rus tarafları arasında eski Sovyet sahası üzerinde "buluşma noktaları" aramak olduğuna işâret ederek, Powell'in Rus tarafının eski Sovyet Cumhuriyetleri ile ilgili meseleleri tartışmak istediğini söylüyordu.

Açıklanan hususlardan, yapısı itibariyle Çeçen meselesinin; Amerika'nın -Kafkasya'daki Gürcistan'da, Orta Asya'da ve Doğu Avrupa'da genişlemesine Rusya'nın göz yummasına karşılık pazarlığını yaptığı soyut bir malzeme olmaktan öteye geçmediği görülüyordu. Powell'in *"Washington Rus topraklarının bütünlüğüne saygı göstermekte, ancak aynı derecede Rusya'nın komşularının haklarını da gözetmektedir"* şeklindeki açıklaması bu bağlamda anlaşılıyordu. Geçici Gürcistan Cumhurbaşkanı Nino

Bordcenadze'nin, Tiflis'in Çeçen direnişine büyük kolaylıklar sağladığını îtiraf etmesi de yine bu bağlamda gelmişti. Kremlin'e yakın bazı kaynaklar, Bordcenadze'nin Moskova'yı ziyâret edip Vladimir Putin ile görüşmesinden sonra, Rusya ile Gürcistan tarafları arasında güven inşâ etmek için koşulların hazır olduğunu değerlendirmişlerdi.

Ancak Moskova'daki Amerikan büyükelçisinin açıklamaları, Moskova'ya yönelik bir havuç-sopa'dan başka bir şey değildi. Zîra bir taraftan Rus topraklarının bütünlüğünü tanıırken diğer taraftan Çeçenistan'daki mücâdeleyi yalnızca terörizm ile bağlantılı görmeyip kökenlerinin yerel olduğunu ve ayrılıkçı siyâsî bir hareketlenmeden kaynaklandığını düşünmektedir.

Dolayısıyla Çeçen meselesi; Amerika için Kafkasya, Orta Asya ve Doğu Avrupa üzerindeki çıkarları çerçevesinde Rusya ile pazarlığa giriştiği bir takas malzemesi olmaktan öte geçmemektedir. Eğer Rusya Amerika'nın arzularına boyun bükerse, bu defa Amerika'nın tavrı, hiçbir şefkat göstermeden Çeçenlerin vahşice boğazlanmalarına destek vermeyi sürdürmek haline gelecektir. Fakat Rusya böyle yapmayı Amerika'ya tâviz vermeye yanaşmazsa, Amerika hemen Çeçenistan'daki insan hakları ihlâllerini ve Çeçenlerin self-determinasyon hakkını (bir halkın kendi geleceğine karar verebilme hakkı) gündeme taşıyacak, ayrıca Çeçen meselesini devletlerarası bir mesele haline getirip devletlerarası toplantılarda ve örgütlerde tartışmaya açacaktır. Yine Gürcistan'ın yeni yönetimini, -sanki Rus güçlerine karşı kendilerini destekleyen güvenli bir sığınakmış gibi- Çeçenlere yardım sağlamaya yöneltecektir.

Amerika ile Rusya arasındaki bu alışveriş pazarlığı artık gizli saklı değildir. Nitekim 1999 yılının Ağustos ayında Rusya Çeçenistan'a karşı yok edici vahşî bir savaşa giriştiği zaman Amerika ile bir alışveriş pazarlığı yapmıştı. 19.11. 1999 târihinde New York Times Gazetesi, Rus Dışişleri Bakanı İgor İvanov'un Ameri-

kan Dışışleri Bakanı Madeline Albright'a, 18.11.1999'da Türkiye'de yaptıkları görüşmeleri sırasında ğayri resmî bir mektup ilettiğini ve bu mektubun, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki Rus temsilcinin Irak'a uygulanacak yaptırımlar konusunda esneklik göstermesine ve Azerbaycan'dan Türkiye'ye, Akdeniz kıyısındaki Ceyhan'a petrol ve doğalgaz taşıyacak (Bakü-Ceyhan) Boru Hattı'nın uzatılmasına Rusya'nın suskun kalmasına karşılık Amerika'nın da Çeçenlere yönelik Rus askerî operasyonlarına göz yummasına ilişkin bir pazarlık önerisi içerdiğini haber veriyordu.

Avrupa'nın Tavrı

Esas itibarıyla Avrupa'nın tavrı, Amerika'nın tavrından farklı değildir. Her ikisi de kendi özel çıkarlarını gerçekleştirebilmek için Çeçenler üzerinden pazarlıklar yapmaktadırlar. Avrupa'nın, Avrupa Birliği çerçevesinde Doğu'ya genişlemeye ilişkin çıkarları vardır. Dolayısıyla bu bağlamda Rusya'nın engellerini görmekten rahatsızdır. Üstelik Amerika'nın plânları karşısında tek başına kalmasından kaynaklanan zayıflıktan ötürü Rusya ile stratejik işbirliğine girmeyi arzulamaktadır. Nitekim önceki Fransız Dışışleri Bakanı Dominic de Villepin, 23.01.2004'te Moskova'da, Rusya ile Avrupa arasında güvenlik, dış politika ve savunma alanlarında "Gerçek Stratejik Ortaklık" kurulmasına çağırmıştı.

Fransız Dışışleri Bakanı, Rus muâdili İgor İvanov yanında bulunuyor iken, Rus üniversitelerinin Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencilerine hitâben Fransa hakkında yaptığı bir konuşma sırasında, güvenlik alanında özel olarak "kalıcı bir yapısal mekanizma" oluşturulmasını önerdi. Villepin şöyle dedi:

"Avrupa kıtasının karşılaştığı tehditler üzerinde, özellikle nükleer silahların yayılımı ve terörizm konularında çalışan kalıcı bir yapısal mekanizma oluşturabiliriz." Yine Fransa'nın *"Avrupalı ortakları ile birlikte, dış politika ve Avrupa'nın savunması konula-*

rında Rusya ile güçlü bir işbirliğini düşünmeye hazır olduğunu” vurguladı. Ayrıca “barışı koruma noktasında ortak operasyonlar düzenlemeyi değerlendirmeyi” de önerdi.

Avrupa Birliği bir zamanlar çoğunluğu Komünist olan Orta ve Doğu Avrupa’ya doğru genişlerken hem Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin hem de Fransa Devlet Başkanı Jacques Chirac, 03.04.2004 târihinde Moskova ile Paris arasındaki karşılıklı güvenin altını çizdi. Rusya’ya düzenlediği kısa ziyaret esnasında Chirac, Putin eşliğinde Moskova yakınındaki Krasnoznaminsk askerî tesislerini ziyaret etti. Aralarındaki konuşmalar büyük ölçüde Avrupa Birliği ile Rusya arasındaki ilişkiler hakkında olmuştur. Chirac, Avrupa Birliği ile Rusya arasındaki ilişkilerin, geleceğin dengesi ve istikrârı açısından Avrupa ve Rusya için temel bir faktör olduğunu söylerken Putin de kendi cephesinden, Avrupa Birliği’nin modern Rusya için esâsî bir ortak olduğunu söyleyip Moskova’nın, kendi çıkarlarına etki edebileceğini söylediği Avrupa Birliği’nin genişleme politikasına işâret ederek tatmin edici çözümlere ulaşma gereğinin altını çizdi. Çeçen meselesine ilişkin olarak Chirac, bunu terörizm ile mücadele çerçevesinde tartışıklarını ancak krizin siyâsî çözüme ulaşılmasını ümit ettiğini dile getirdi.

Vladimir Putin 22.04.2004 târihinde Avrupa Birliğinin Çeçenistan meselesine yaklaşımını eleştirdi. Putin, Avrupa Birliği tarafından Rusya’nın “Çeçen teröristler” olarak isimlendirdiği kişiler ile diyaloga oturması için yapılan çağrıyla, Usâme bin Ladin’in görüşmelerde bulunmak için Avrupa’ya yönelttiği masaya oturma çağrısıyla yan yana getirerek, İtalya Başbakanı Silvio Berlusconi ile Liptzik’te bazı Rus-İtalyan ortak projelerine ait bir serginin açılış konuşmasında şöyle dedi:

“Terörist saydığımız kişilerle diyalog kurmamızı isteyenler var... Bir numaralı terörist Usâme bin Ladin’in, Avrupa’ya görüş-

me önerisi sunduğu ve Avrupa tarafından da reddedildiğini bildiğim bir çağrısı var. Avrupa böyle bir çağrıyla kendisi reddettiği halde, bize benzeri bir çağrıda bulunmasının nedenlerini soruyorum.” Putin, terörle mücadeleyi Avrupa Birliği-Rusya ilişkilerinde temel olarak kabul ettiğini söyleyip Moskova'nın “yarın Avrupa Komisyonu Başkanı Romano Prodi'yi ağırlayacağına ve içerisinde Çeçenistan'daki terörün ve Ladin'in Avrupa'ya yönelik çağrısının da yer aldığı görüşme masasındaki tüm meseleleri Prodi ile görüşeceğine” işaret etti.

23.04.2004 târihinde Romano Prodi Moskova'da yaptığı konuşmada şunları söyledi:

“Avrupa Birliği'nin Rus topraklarının bütünlüğünü şartsız, tam bir destek ile desteklediğini açıkça belirtelim. Daha da ötesi her ikimizin de terörle mücadele gibi ortak bir meselesi vardır.” Avrupa Birliği'nin Rusya sınırlarına kadar genişlemesi hususunda Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin ile 01.05.2004'te Moskova'da yaptığı görüşmelerden bir gün sonra Prodi şu ilâvede bulundu:

“Terör ile mücadele yalnızca kuvvet yoluyla mümkün olmaz. Terör ile mücadele, daha ziyâde demokratik değerlere sürekli olarak bağlanmamızı gerektirir.” Ancak Avrupa Komisyonu Eski Başkanı, “*insan haklarına saygının, terörizme karşı mücadelenin etkinliğini kısıtlayamayacağını*” da vurguladı.

Bunun yanında, Müslümanların yöneticileri aralarında işbirliği ve vurdumduymazlık şemsiyesi altında geçtiğimiz yılın ekim ayında düzenledikleri “İslam konferansı zirvesinde” alınan karar dışında ortaya somut bir şey koymadılar.

Bunun yanında Çeçenistan denince eğilip bükülen, renkten renge giren Müslümanların başındaki yöneticiler, geçen yıl (2003) Ekim ayında entrikaların gölgesinde, toplanan İslam Konferansı Örgütü Zirvesi'nde, Çeçenistan'daki çatışmayı “Rusya'nın iç meselesi” olarak değerlendiren karardan başka Çeçenlere

verecek herhangi bir şey bulamadılar. Dahası Allah Düşmanı, Haçlı kâfir ve Müslüman Kasabı Vladimir Putin'i, Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'da düzenlenen İKÖ Zirvesine katılması için dâvet ettiler ve onu bir kahraman gibi karşıladılar! Özgürlükler, insan hakları ve demokrasi safsatalarıyla avurtlarını şişiren devletlerarasındaki çıkar değıştokuşuna mahkûm edilen meseleleri için Çeçenler, yardımcı olarak Allah'tan başka hiç kimse bulamadılar. Dolayısıyla Çeçenler; hiçbir yardımcı bulamayacakları öngörüsüyle, kahraman Çeçen evlâtları -belki de artık alışageldikleri gibi- sürekli tek başlarına savaşmaya dayalı cesur tabiatlarından bir parça olan bu eski stratejileri üzerinde kalacaklardır. Zîra onlar topraklarından topluca göçe zorlandıkları zaman, buna karşı çıkan hiçbir ses yükselmemişti!

Onlar, daha ne zamana kadar tek başlarına savaşmayı sürdürecekler?!

Ne zaman? Genel seferberlik îlan ederek, Ruslara şeytânî vesveselerini unutturacak şiddetli bir darbe ile vuracak orduları harekete geçirerek Çeçenlere yardım edecek, yaşlıların, kadınların ve çocukların intikâmını alacak ve Müslümanları İslam'ın heybetine kavuşturacak Müslümanların bir Halîfesi, ne zaman ortaya çıkacak?

AFGANİSTAN

Afganistan, Asya'nın ortasında bölgesel güçler ve büyük devletler arasında sınırlandırılmış bir devlet olmasıyla belirginleşir. Rusya ile Hind Yarımadası arasına düşer. Afganistan, Rusya'nın Hind Okyanusu'ndaki ve Arap Denizi'ndeki sıcak sulara inmesini engelleyen tampon bir bölgedir.

İngiltere'nin Hindistan'ı sömürgeleştirdiği günlerde Afganistan, Çarlık Rusyası ile Sömürgeci İngiltere arasında gerçek bir engel halindeydi. Hatta Afgan yöneticilerden biri Afganistan'ı, "Rus Ayısı ile İngiliz Aslanı arasında kalmış bir Kuzu"ya benzetiyordu. Rusya ile Afganistan arasında, Afganistan'ın siyâsî sınırlarının çizilmesi esnasında Pamir Dağları'nın ve Hayber Geçidi'nin ilhakının, bölgede İngiltere, Rusya ve Çin arasında bir çatışmanın çıkmasına neden olmasından korkuluyordu. Afganistan haritasına bakıldığında Kuzeydoğu cihetinden Oze Boğazı'nın; Pakistan'ı, Rusya'dan ve Orta Asya cumhuriyetlerinden ayırarak Çin'e kadar uzandığı görülür. Kezâ İngiltere Kralı'nın Hindistan'daki Temsilcisi Lord Curzon, Afganistan toprakları üzerinde yapılan savaşlara bakarak orayı "Asya'nın Güreş Arenası" olarak tanımlıyordu.

Coğrafi konumu itibarıyla Afganistan hassas bir yapıya sahiptir. Denize çıkışı olmayan bir devlet olması, Asya kıtasındaki tüm fâtilhler ve savaşçılar için orayı bir kapı, basamak ve geçiş noktası haline getirmekteydi. M.Ö. 329 yılında Büyük İskender, Doğu'daki Yunan Savaşı'nda orayı bir basamak edinmişti. Müslümanlar ise onu Mîlâdî 654 yıllarında fethederek İslam topraklarına katmışlardı. Cengiz Hân'ın orduları gibi Türkler, Hindliler ve İranlılar da oraya uğramışlardı. Fakat son asırda Afganistan'ın önemini

kavradıktan sonra İngilizler, Çarlık Rusyası, Sovyetler Birliği ve son olarak da Amerika uğramıştı.

Afganistan, Orta Asya üzerinden Çin'i ve Rusya'yı sınırlayan bir kapı konumundadır. Daha da ötesi, Orta Asya petrolünün ve doğalgazının Afganistan üzerinden Pakistan'a oradan da Hind Okyanusu ve Arap Denizi sahilleri boyunca kurulu olan büyük limanlara taşınacağı petrol boru hatlarının geçiş noktası olması Afganistan'ı daha önemli bir hale getirmektedir. Petrol konusu, varlığı itibarıyla Amerika'nın hem petrol hem de geçiş yolları üzerinde egemenlik kurmak için üzerine odaklandığı konulardandır.

Afganistan halkı, Peştun, Tâcık, Özbek, Hazara ve diğer birçok kavim ve ırklardan meydana gelmesine rağmen geneli itibarıyla dînine bağlı Müslüman bir halktır. Günlük hayatında ve yaşam biçiminde İslâmî Nizamdan başkasına inanmaz.

19. yüzyılda Afganistan, İngiliz-Rus çatışmasının safarisi (av partisi) haline geldi. Afganistan üzerinde egemenlik kurmak suretiyle İngiltere, Rusya'yı dizginleyebilmek için Afganistan halkına karşı üç savaş yaptı. **İlk savaş**; 1839-1842 yılları arasında yapıldı ve İngiliz Ordusu büyük bir yenilgi aldı. Bu savaştan sonra yönetime gelen Abdurrahmân Hân, İngiliz ve Rus imparatorluklarına karşı tarafsızlığa dayalı bir dış politika izledi. **İkinci savaş**; 1878-1880 yılları arasında yapılmış olup yine bu savaşta da İngilizler yenildiler ve Afganistan üzerinde hegemonya kurma hedeflerini gerçekleştiremediler. **Üçüncü savaş** ise 1919 yılında yapıldı ve İngiltere'nin Afganistan üzerindeki egemenliğini yerleştiren Afganistan Kralı Emânullah ile 19 Ağustos'ta Ravalpindi'de bir anlaşma imzalanması ile savaş sona erdi.

İslâmî Hadârat'ı Afganistan topraklarından sökmek isteyen bu Kral, hicâbı (başörtüsünü) kaldırarak Batılı kıyâfeti Afganistan'a sokmaya çalışınca, İbnu's Sakka lâkaplı Habîbullah liderliğinde,

Kral'a karşı İslâmî bir halk ayaklanması baş gösterdi. Bu başkaldırı, Emânullah'ın yönetimden uzaklaştırılması ve İslâmî kıyâfetin Afganistan'a geri döndürülmesiyle sonuçlandı. Fakat Emânullah döneminde askerî açıdan Afganistan'da egemenliğini kuran İngiltere, Emânullah'ın önde gelen komutanlarından Nâdir Şah aracılığıyla İbnu's Sakka'yı öldürmeyi başardı. Böylece Nâdir Şah, İngiltere'nin hizmetindeki Kraliyet sistemini Afganistan'a yeniden getirdi.

Nâdir Şah'ın ardından 19 yaşındaki oğlu Zâhir Şah 1933 yılında yönetime geldi ve yaklaşık kırk yıl boyunca İngiliz uşağı olarak yönetimde kaldı. Bağımsızlık dönemlerinde, özellikle 1950'li ve 60'lı yıllarda Afganistan üzerindeki İngiliz ve Rus çıkar çatışmasını fırsat bilip İngiliz siyâsetini bırakarak her ikisinden uzak bir siyâset izlediyse de daha sonra İngiliz siyâsetine geri döndü. 1973 yılında solculuğa meyilli ve Sovyetler Birliği'ni destekleyen amcasının oğlu Muhammed Dâvud Hân tarafından devrilinceye kadar aynı hal üzere devam etti.

Sovyetler Birliği, Zâhir Şah'ın Afganistan'da uzun süren iktidarı sırasında çıkarları için bazı gedikler açma imkânına sahip oldu. Örneğin 1953 yılında Afganistan Yönetimi'ne modern askerî silahlar sattı. 1956'da Muhammed Nur Teraki liderliğindeki Afganistan Komünist Partisi'nin kurulmasına destek verdi ve Zâhir Şah iktidarının son yıllarında, Komünistlerin geleneksel olarak kullandıkları yöntemlerle, birtakım "sınıf çatışmaları ve çelişkiler" oluşturmak suretiyle Afganistan'da bazı siyâsî çalkantıları ateşledi.

1973 yılında Muhammed Dâvud'un yönetime gelmesiyle Afganistan İngiltere'nin elinden çıktı. Bundan sonraki beş yıl boyunca Komünistler kolaylıkla yönetime ulaştılar. Muhammed Dâvud'u devre dışı bırakarak, Komünizmi ülkesine sokmakta Ruslara yardım eden Muhammed Nur Teraki'yi 1978 yılında

yönetime getirdiler. O da aynı yıl Sovyetler Birliği lideri Brejnev ile Sovyetler Birliği ordularının Afganistan'a girmesine izin veren anlaşmayı imzaladı. Uzunca bir zamandan sonra bölgede Rusya'nın çıkarları lehine hassas ve çok tehlikeli bir duruma imkân veren ve ilk defa devletlerarası güçler dengesindeki ince çizgiyi oynatan bu durum, İngiltere ve Amerika'nın kinlerini ve dış bilmelerini dürttü.

Sovyetler Birliği'ne karşı Afganistan çatışmasında bu defa Amerika'nın rolü belirginleşti. Amerika, Komünist görünümlü fakat aynı anda Amerikan istihbârat servisi CIA ile açık bir kanalı bulunan Batı yanlısı Hafızullah Emîn aracılığıyla Muhammed Nur Teraki'ye karşı bir darbe hazırladı ve 1979 yılında Hafızullah Emîn yönetimi ele geçirerek Teraki'yi öldürdü. Rus yanlısı Komünistleri uzaklaştırdı. Rusya ise Amerika'nın bu operasyonuna, 27 Aralık'ta Hafızullah Emîn'i öldürmek ve beraberinde Rusya'dan getirdiği Babrak Karmal başkanlığında Kabil'de yeni bir Komünist hükümet atamak suretiyle sert bir karşılık verdi. Bunun hemen akabinde sert bir direniş patlak verdi ve ülkenin dört bir yanına yayıldı. Göçler başladı, sayısız gerilla savaşı veren yapılanmalar oluştu. İslâmî Âlemin her yerinde, saldırgan Komünist kâfir'e karşı güçlü bir Cihâd ruhu yayıldı.

Amerika ise Afganistan'daki bu durumu fırsat bilerek tüm ağırlığıyla olaya müdâhale etti. Afganistan'ın İngiltere ile yapmış olduğu târihî anlaşmaları ve Sovyetler Birliği'nin umursamazca Afganistan topraklarına saldırmasını, olaya müdâhil olmak için bir bahane edindi. İngiltere'nin Afganistan ile yapmış olduğu anlaşma, Âmuderya (Ceyhun) Nehri sınır kabul edilerek Rus kuvvetlerinin bu bölgeye tecâvüzüne izin vermemekteydi.

1980 yılından sonra Afgan Mücâhidlere askerî ve mâlî yardımlar akmaya başladı. Askerî yardımlar dışında Amerika'nın Mücâhidlere yaptığı parasal yardımlar yıllık 700 milyon dolara

ulaştı. Özellikle 1986 yılı sonlarında Mücâhidlerin eline ulaşan Stinger füzeleri, Sovyet Diktası'nın hezîmeti ve yüzlerce Sovyet uçağının düşürülmesinin başlıca sebebi olmuştu.

Amerika'nın bu müdâhaleden maksadı daha önce ayağının dahi değmediği bu bölgeye, paha biçilmez târîhî fırsattan istifade ederek girmek ve ardından da Rusya ve Çin ile komşu olup yüz yüze karşılaşmaktı. Sovyetler Birliği'nin süratli bir ekonomik yük altına girmesi ve ardından da yıkılması, dünyanın süper gücüne bölgede başrol oynama fırsatını tanıdı. Zîra bölge, çok uzak mesafeden çıkarların var olduğunu sesleniyordu. Özellikle petrol, doğal gaz ve çeşitli servetler açısından zenginliklere sahip olan Orta Asya ve Hazar Denizi'ne çok yakındı.

Sovyetler Birliği ancak yedi yıl sonra Afganistan'a saldırmakla büyük bir tuzağa düştüğünü hissetti. Çünkü direniş Sovyetler Birliği ordusuna beklenenden çok daha fazla zâyiat verdirdi. Sovyet ekonomisi eridi ve Afganistan'daki işler Rusya'nın çıkarlarının dışına çıktı. Bu nedenle bu sıkıntıdan kurtulmak için siyâsî bir çıkış bulmaya çalıştı. 1987 yılında Karmal'ı Necîbullah ile değiştirmek için başarısız bir girişimde bulundu ama sonunda Karmal istifasını sundu. İstihbârat Başkanı Necîbullah yönetime geldi. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'dan çıkması için direnişçi gruplarla birlikte "ulusal uzlaşma" türküsünü söylemeye başladı. Ancak Rusya bu siyâsetinde de başarılı olamadı. Zîra savaş daha da kızışarak şiddetlendi ve Mücâhidler Ruslara karşı zaferler elde ettiler, yaklaşık 200 Sovyet uçağını düşürdüler.

Artık bundan sonra Sovyetler Birliği, yenileceklerine tam olarak inandı. Zîra 15 binden fazla Rus askeri öldürüldü. Yine Amerika'nın Mücâhidleri desteklemekten kesinlikle geri durmayacağına iyice kanaat getirince 14 Şubat 1989 yılında Afganistan'dan çekilmeye mecbur kaldı.

Sovyetler Birliği'nin desteklediği Necîbullah Hükümeti ile

Mücâhidler arasındaki savaş, Kâbil'in 1992'de Mücâhidlerin eline geçmesine ve Afganistan'daki Komünist yönetimin son bulmasına kadar devam etti.

Takip eden dönemde yönetime Ahmed Şah Mes'ûd komutasındaki askerî birlikler tarafından desteklenen Cemiyet-i İslâmî Lideri Burhâneddîn Rabbânî geldi. Ancak bu defa Rabbânî ve grubunun Afganistan'ın çoğunluğunu oluşturmayan Tâciklerden meydana gelmesi yeni bir problemin çıkmasına neden oldu. Bundan daha önemlisi Rabbânî'nin, uzun süren savaş yılları boyunca Sovyetler Birliği'ne karşı Mücâhidlere destek veren Afganistan'ın güçlü komşusu Pakistan tarafından desteklenmemesiydi. Bu nedenle Pakistan destekli Gulbeddin Hikmetyar (Hizb-i İslâmî Başkanı) liderliğindeki Peştun topluluğu, devlet başkanlığının Tâciklere teslim edilmesine karşı çıktılar. Zîra Peştun kabileler, asırlar boyunca hep Peştun liderliğini tercih etmişlerdi. Bu nedenle Tâcik lider Ahmed Şah Mes'ûd ve Rabbânî güçleri ile Peştun Hikmetyar güçleri arasında aralıksız bir iç savaş patlak verdi. Her iki grup arasında devam eden savaşta toplam 25 bin Afganlı öldürüldü. Bu savaş esnasında İran, Tacikistan Rabbânî cemaatine silah, para ve devletlerarası mahfillerde siyâsî dayanak desteği verdi. Pakistan ise Hikmetyar cemaatine kucak açtı.

Pakistan Yönetimi, Rabbânî ile mücadelesinde çıkarları doğrultusunda kesin bir şey elde edemeyince Hikmetyar'dan vazgeçti ve 1994 yılında Peştunlardan "**Taliban**" ismiyle anılan yeni bir grup oluşturdu. Pakistan İstihbâratı (ISI) bunun hazırlığını, Amerikan İstihbârat Teşkilâtı'nın (CIA) bilgisi dâhilinde Hikmetyar cemaatine alternatif olmak üzere yaptı.

Pakistan destekli Taliban, kuvvetli ve hızlı bir şekilde sahnedeki yerini aldı. Afganistan'daki şehirlere ve arazilere saldırıda bulunarak peş peşe buraları eline geçirdi. İki yıl zarfında başkent Kâbil'i kuşatmayı ve 1996 yılında kuvvetlerini Kâbil'e sokmayı

başardı. Molla Muhammed Ömer başkanlığında Afganistan'da bir **İslâmî Emîrlik** kurdu. Kuvvetleri, Pakistan'ın Kuzeydoğu komşusu Tacikistan bölgelerine kaçan Rabbânî Hükümeti'ni de kovdu.

Pakistan, Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri'nin Taliban Yönetimi'ni tanımaları ve Taliban'a doğrudan destek veren Amerika'nın bölgedeki baş uşağı Pakistan aracılığıyla Afganistan'daki işler, Amerikan çıkarlarına uygun bir şekilde noktalandı.

Ancak Afganistan'ın Kuzey kesiminde; Taliban güçleri ile Rabbânî güçleri, Şah Mes'ûd güçleri ve AbdurRaşîd Dostum liderliğindeki Özbek milisler arasındaki savaş durmadı. Burada İngiltere, Rusya, İran ve Hindistan, Dostum ile Şah Mes'ûd güçlerine destek sağlarken, Amerikan kaynaklı Pakistan ve Suudi Arabistan ise Taliban güçlerine destek sağlıyordu.

1996-1998 yılları arasında Taliban Hareketi yetkilileri ile Amerikalı yetkililer arasında, Amerika'nın Taliban'ı Afganistan'ın resmî yönetimi olarak tanınması ve Birleşmiş Milletler'deki boş Afganistan koltuğunu Taliban'a teslim etmesi hususunda görüşmeler gerçekleştirildi. Yine Taliban Hareketi ile Amerikan Unical ve Su'udî Delta şirketleri arasında, Afganistan yoluyla Orta Asya'dan Pakistan ve Hind Okyanusu'na doğalgaz nakli anlaşması için görüşmeler gerçekleştirildi. Ancak 1998 yılında Kenya ve Tanzanya'daki Amerikan büyükelçiliklerinde patlamaların meydana gelmesiyle birlikte, Türkmenistan'ın başkenti Aşkâbat'ta 1997 yılında yapılan anlaşma askıya alındı.

Taliban Hareketi'nin Birleşik Devletler ve Suudi Arabistan ile alâkası, dostane ve sıcak ilişkilerdi. Ancak elçiliklerin bombalanması bu ilişkileri zedeledi. Bu olaydan sonra Amerika ve Amerika'ya bağlı Suudi Arabistan, ilişkilerin yeniden gözden geçirilmesi gerektiğine karar verdiler. Taliban, elçiliklerin bombalanması olaylarından kaynaklanan problemleri sona erdirmek için Usâme bin Ladin'in teslim edilmesi hususunda Suudi Arabistan ile

görüşmelere girişti. Fakat Amerikan uçaklarının 1998 yılında Afganistan'ı bombalaması, Ladin'in teslim edilmesi görüşmelerinin tamamlanmasını engelledi. Suudî İstihbârat Teşkilatı Başkanı Faysal et-Turkî, MBC Televizyonu'na verdiği mülâkatta şöyle dedi:

“Taliban Yönetimi, bin Ladin'i teslim etmeye hazırdu. Görüşmeler de bu konuda yapılıyordu ki 1998 olayları çalışmayı durdurdu.”

Bundan sonra el-Kâide'ye yöneltilen suçlamalar iyice arttı. Amerika nezdinde terör örgütü sayılan el-Kâide'nin koruyucusu olduğu gerekçesiyle Amerika, Afganistan'da Taliban'dan başka yeni bir alternatif arayışını girdi.

11 Eylül olayları patlak verdiğinde ise işler tümüyle tersine döndü. Amerika bir zamanlar işbirliği yaptığı İslâmî gruplara baskısını kökünden değiştirerek İslamcılarının yok edilmesi görüşüne döndü. Bu amaçla Oğul W. Bush yönetimindeki Amerika, yeni dış politikasının esâsı olarak **Terörizme Karşı Mücâdele** düşüncesini benimsedi.

İşin âciliyeti nedeniyle Amerika; Rabbânî, Şah Mes'ûd ve Afganistan'dan kovulduğu için Türkiye'de siyâsî sığınmacı olan Dostum grupları ile olan ilişkilerine dönüş yaptı. Şah Mes'ûd ve Dostum kuvvetlerine silah ve para desteğinde bulunarak Taliban'dan yüz çevirdi. Amerika tarafından desteklenen bu kuvvetlere **Kuzey İttifâkı** adı verildi. Pakistan'ın Taliban'a desteğini çekmesinin ve Afganistan'a yapacağı saldırılarda hava sahasının, limanlarının ve üslerinin kullanılması hususunda Amerika'ya izin vermesinin ardından Amerika'nın Afganistan'a vahşi saldırısı başladı. Bununla birlikte Taliban son günlerinde Amerikan ve Pakistan nüfuzundan kurtulduğunu tescil etti. Bu kurtulma, Amerika'nın isteklerini uygulaması için Pakistan tarafından yapılan baskılara karşı gelmesi ve hemen arkasından şiddetli baskılara yol açan Pakistan Hükümet heyetini reddetmesiyle kendini gös-

terdi. Taliban baskılara boyun eğmedi ancak bu, köşeye sıkıştıktan sonra çok geç kalınmış bir başkaldırı idi.

Amerika'nın kullanmakta olduğu Kuzey İttifakı güçleri, Amerikan Ordusu için piyâde güçleri ve zararlarını azaltacak etten duvar konumundaydı. İşte bu şekilde Küfrün başı Amerika ve işbirlikçisi İngiltere, 7 Ekim 2001 günü Müslümanlara karşı vahşi bir savaş başlattılar. Kâbil, Kandehar, Celâlâbâd ve diğer Afgan şehirlerini Tomahawk füzeleriyle, bombalarla ve çok çeşitli silahlarla yerle bir ettiler. Bütün bunlar hâin yöneticilerin özellikle de Pakistan ve Özbekistan yöneticilerinin Müslümanlara ait hava sahasını, suları ve toprakları kâfirlerin kullanımına açmalarının sonucunda gerçekleşti. Bu bombardıman aralıksız olarak haftalarca devam etti. Buna rağmen saldırganlara karşı koyan Müslümanlar, düşmanlarına oranla çok basit silahlarla eşsiz bir dayanıklılık, direnç ve büyük bir kahramanlık gösterdiler. Ne var ki yoğun vahşi saldırılar ve Afganistan'a karşı Müslümanların başlarındaki yöneticilerin ihânetleri, 2001 yılında Afganistan'ın Amerika'nın eline geçmesine yol açtı.

Son çeyrek asır içerisinde Afganistan'ın verdiği kurbanların sayısı yaklaşık bir milyondur. Yani Rusya'nın Afganistan'a saldırdığı 1979 yılından Amerikan saldırısının yaşandığı 2001 yılına kadar geçen sürede bu kadar büyük sayıda kurban verildi. Ancak ne yazık ki bu kadar büyük korkunç sayıda kurbanın verildiği olaylar, Amerika'nın Afganistan'daki eli kanlı yöneticisi **Hamîd Karzâî**'nin atanmasıyla sonuçlandı.

26.12.2001 târihinde Afganistan'ın yeni anayasası olarak konulan **Bonn Belgesi**'ni desteklemek için Amerika, Güvenlik Konseyi'nden **1883 sayılı karar**ı çıkarttı. Belgede yer aldığı üzere yeni anayasa, Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında Afganistan halkı ile ilgili iç ve dış meseleleri belirlemede, Afganistan'daki büyük küçük her meseleyi gözetlemekte Amerika'ya bâriz bir rol

vermektedir. Belge; anayasayı hazırlamada, sivil hizmet birimlerini oluşturmada, hükümet yetkilerinin ve görevlerinin belirlenmesinde, tüm devlet kuruluşlarındaki uygulama mevzuatlarındaki herhangi bir değişiklikte, tüm yönleriyle anlaşmaların gözetlenmesinde Amerika'nın hazır bulunmasını şart koşmaktadır. Yani Amerika, -Allah'ın dilediği zamana kadar- kendisini devletin fiilî yöneticisi olarak atamıştır. Bunların tümü Amerika'nın gizlediklerini açığa çıkarmaktadır. Bu ise Amerika'nın İslâmî beldeler üzerinde egemenlik kurmak istemesinden ibârettir. Amerika'nın iddia ettiği gibi ortada özgür, bağımsız bir yönetici yoktur. Bilakis terörle mücadele bahanesiyle ilan ettiği bu savaş, İslâm'a ve Müslümanlara yönelik **Haçlı Savaşı**'nın mukaddimesi, ilk merhalesidir. Nitekim Müslümanların toprakları üzerinde egemenliğini yerleştirmenin, Afganistan'da ve Irak'ta yaptıklarını ve yapageldiklerini sürdürmenin ve Büyük Ortadoğu Projesi'nde görüldüğü gibi İslâm'ı hayatlarından söküp çıkarmanın derdindedir. Bunun bir Haçlı Savaşı olduğu, Amerika'nın çöreklediği İslâmî beldeler üzerinde yürüttüğü askerî, siyâsî ve eğitim çalışmalarından açığa çıkmıştır. Zaten Oğul W. Bush, 11 Eylül olaylarının daha ilk günlerinde bu maksadı ifşâ etmiştir. Nitekim 16.09.2001 günü yaptığı konuşmada, teröre karşı savaşın bir Haçlı Savaşı olduğunu kendi diliyle söylemiştir. Olayla ilgili tahkikat tamamlanmadan ve kesin bir sonuca varmak için yeterli bir zaman geçmeden, henüz onda birine dahi ulaşmadan olayın üzerinden çok değil dört gün geçtikten sonra böylesine bir açıklamayı yapmış olması, Amerikalı politikacıların ambarlarında İslâm'a ve Müslümanlara karşı ne şerir plânların saklı olduğunu gözler önüne sermiştir.

Her ne kadar o, bu "Haçlı Savaşı"¹² ifadesini İslâm düşmanlarını çevresine toplamak için söylemiş olsa da Amerika'ya karşı koymak için Müslümanları bir araya getirmeye de imkân tanımış-

¹² Crusade War: Haçlı Savaşı

tır. İşte Afganistan'da yaşananlar bunun canlı örneğidir. Haber ajansları, daha dün kadar birbiriyle çekişen Taliban ve Hizb-i İslâmî Lideri Hikmetyar'ın, âdeta tek yaydan çıkarcasına Amerika'ya karşı savaştıklarını bildirmektedirler.

Bundan dolayı Amerikan kuvvetleri, beraberindeki Birleşmiş Milletler Gücü ISAF¹³ ve NATO¹⁴ liderliğindeki işgâl güçleri Afganistan'ın tümüne henüz nüfuzlarını ulaştıramadılar. Tam olmakla birlikte yalnızca başkent Kâbil ve çevresinde nüfuz kurabildiler. Neticede Kâbil dışında kalan tüm Afgan bölgesi, Amerika'nın Afganistan'ı işgâlinde sonra bir gün dahi durmaksızın silahlı mücadele alanları olarak kaldı.

Mezkûr Bonn Anlaşması, son aşamada 2004 Haziranında Meclis ve Devlet Başkanlığı seçimlerinin yapılmasını ifade ediyordu. Ancak Amerikan işgâline karşı sürdürülen büyük direniş nedeniyle işgâlciler ve ardından da Karzâî Hükümeti, başkanlık seçimlerini Eylül ayına, parlamento seçimlerini de gelecek yılın (2005'in) ilkbaharına ertelemeye mecbur kaldı.

Ancak Amerika, anlaşma gereğince ilk etapta ajanı Karzâî liderliğinde bir **Geçiş Hükümeti** kurulmasını başardı. Hükümete Zâhir Şah ve adamlarının başkanlık ettiği görüşünde olan Avrupa'nın rolünü bir kenara atmaya da becerdi.

New York Times Gazetesi, Amerikan Temsilciler Meclisi'nin, halka liderlik yapacak kişinin bizzat Loya Cirga¹⁵ tarafından seçilmek maskadıyla bir süre gözlerden uzak durması hususunda Kral'a baskı yaptığını aktardı. Zâhir Şah konu hakkındaki görüşünü ortaya koymadan önce, Amerikan Başkanı Bush'un (eski) Afganistan Temsilcisi, Büyükelçi Zalmay Halilzad gazetecilere bir açıklama yaparak şöyle dedi:

¹³ ISAF: Devletlerarası Güvenlik Yardım Gücü.

¹⁴ NATO: North Atlantic Treaty Organization: Kuzey Atlantik İttifâkı Örgütü.

¹⁵ Loya Cirga: Büyük Kurultay: Geleneksel Afgan Kabile Meclisi.

“Eski Kral Geçiş Hükümeti’ne atanacak bir aday değildir. O, Meclis Başkanı Karzâi’ye vekâlet vermiştir.”

Sonra 3 Ocak 2004’te Amerika, Birleşmiş Milletler nezâreti altında Afganistan’ın yeni anayasasını kabul etmeleri için Afganistan Temsilciler Meclisi Loya Cirga’yı zorlamada başarılı oldu. Bu Anayasa, Devlet Başkanı’na geniş yetkiler verirken Meclis’in yetkilerini azaltıp Bakanlar Kurulu toplantısında veto hakkı dışında bir yetki vermemekteydi. Ama Afganistan’daki Amerikan Sefîri Zalmay Halilzad bunu, *“İslam dünyasındaki en aydın anayasalardan biri...”* diyerek tanımlıyordu. Başkan Bush ise Washington’dan yaptığı açıklama ile bu anayasayı *“demokratik kurumların oluşumunun temeli”* olarak övüyordu. Bu şekilde Amerika, Afganistan halkı için yeni laik bir yol açtı ve Karzâi ile Geçiş Hükümeti’ni de meşrulaştırdı. Bu siyâsî plânın aşamalarına göre yapılması gereken son bir iş de Karzâi’nin devlet başkanlığına getirilmesi ve son aşamadaki seçimler ile yeni bir hükümet oluşturmasıydı. Lâkin güvenlik ile ilgili kritik durum, seçimlerin ertelenmesini gerektirdi.

Amerika’nın devletlerarası güçlerden, NATO’dan ve Pakistan kuvvetlerinden müteşekkil büyük bir ordu yığınağı yapmasına rağmen direniş ile ilgili sıcak durum devam etti. Bütün bu yığınaklar, seçimlerin güvenli bir şekilde yapılmasını sağlayamadı. Bunun üzerine Amerikalı politika üreticileri, siyâsî operasyonlar yoluyla seçimler için güvenli bir ortam hazırlamayı uygun buldular.

Bundan dolayı Afganistan, oradaki Amerikalıların ve Karzâi Hükümeti’nin geniş çaplı diplomasi cambazlıklarına sahne oldu. Bunlardan biri de, Haziran ayında yapılması kararlaştırılan ama güvenlik endişesiyle ertelendiği halde, ardından gelecek (2005 yılı) Eylül ayında yapılması kararlaştırılan seçimlere katılması için Taliban’a çağrıda bulunmak idi.

Bu seçimlerin amacı, Karzâî'nin uşak hükümetine meşruiyet kazandırmak ve Afganistan'da siyâsî istikrar sağlamaktı ki Amerika'nın bölgesel plânları tamamlanabilirdi. Fakat Taliban'ın önemli komutanlarından Molla Dâdullah, 25.04. 2004 târihinde Karzâî'nin önerisini sert bir dille reddederek Afganistan'daki Meclis ve Devlet Başkanlığı seçimlerini engelleyeceklerine dâir tehditlerini tekrarladı. Oysa bundan önce Karzâî, Hükümetinin (Taliban'ı kastederek) *“fanatik hareket ile görüşmeler yapıp kanlı isyânı sona erdireceğini”* açıklamıştı.

Bütün bunlar Amerikan işgâline ve ajanı Karzâî Hükümeti'nin zebânilerine karşı Afganistan'daki direniş amellerinin devam ettiği bir süreçte oldu. Zîra gün geçmiyordu ki işgâlcî kâfirlerin ve zebânilerinin yataklarında bir patlama meydana gelmesin. Bu durum işgâlciyi, ordu göndermek suretiyle Afganistan'da kendisine yardım etmesi için ikna edebileceği devletleri araştırmaya sevk etti.

Bu durum, Amerika'nın NATO nezdindeki temsilcisi Nicholas Burns 26.04.2004 günü yaptığı açıklamada, NATO'nun rolünü Afganistan'ın başkenti Kâbil dışına da yayabilmek amacıyla İspanya, Türkiye, Almanya ve (Irak'ta asker bulundurmayan) diğer yedi ülkenin, Afganistan'daki kuvvetlere katılmaya hazır olduklarını gösterdiklerini söylemesiyle ortaya çıktı. Yine Burns, bu devletlere ait güçlerin, Afganistan Devlet Başkanı Hamîd Karzâî'nin talebi üzerine, Eylül 2004'te yapılacak olan Afganistan Seçimleri sürecinde güvenliğin sağlanmasına katılabileceklerini de duyurdu. Zîra Karzâî, istikrarsız bölgelerdeki seçimlerde özellikle gerilla savaşı yapan örgütlerden yana büyük bir korku içindeydi. Nitekim NATO Kuvvetleri Komutanı James Johns ile NATO üyesi 26 devletin temsilcilerini Kâbil'e taşıyan uçakta gazetecilere açıklama yapan Burns şöyle diyordu:

“Irak'a hiç girmemiş veya İspanya gibi ayrılmış olup ek kuvvetleri bulunan birçok ülke var.”

BBC, 06.02.2004 tarihli haberinde, “*NATO Savunma Bakanları'nın Münih'te düzenledikleri toplantılarında, İttifak'a bağlı olarak Afganistan'a gönderilen Barışı Koruma Gücü'nü takviye etmeyi kararlaştırdıklarını*” bildiriyordu.

Afganistan'daki NATO Kuvvetleri Komutanı Yardımcısı Andrew Leslie ise görev süresini tamamladığı sırada, “*Afganistan'da güvenliğin sağlanabilmesi için ISAF Gücü'nün 12 bine takviye edilmesi gerektiğini*” söylüyor, “*NATO Kuvvetleri'nin on yıllık bir süre boyunca kalabileceğini*” ilâve ediyordu.

Amerikan Savunma Bakanı Donald Rumsfeld de, takviye asker gönderilmeden önce mevcut görevin en yüksek performans ile yürütülmesi gerektiğini vurguluyor, Washington'dan gelişinde şöyle diyordu:

“Sanırım, NATO'nun en öncelikli görevi, Afganistan'da iyi bir performans sergilemek olmalıdır.”

NATO Genel Sekreteri ise Afganistan'da yayılmış ve sayıları 12 bine ulaşan ISAF kuvvetleri ile Amerikan kuvvetleri arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi için bir çalışma yapılmasını öneriyordu.

Ne var ki tüm bu çabalar, askerî ve siyâsî olarak direnişi zayıflatmada hezîmete uğradı. Sonuçta Talibanıyla, el-Kâidesiyle ve diğerleriyle Müslümanların direnişi daha da güçlendi, daha da şiddetlendi. Çünkü işgâlcî güçlerin kâfirlerden meydana geldiği, Afganlıların zihninde iyice yerleşti ve bu kanaat günden güne pekişti.

Afganistan işte budur! Bir tarafta Amerika, İngiltere ve müttefiklerinin yürüttüğü savaşın geldiği nokta, diğer tarafta ise önce devlet olarak Taliban sonra ise bir hareket olarak Taliban, Hikmetyar ve Afganistan'da direnen diğer Müslümanların geldiği nokta!.. Burada Taliban Yönetimi'nin, Kuzey İttifakı Güçleri'nin, Karzâi Hükümeti'nin, Amerika'nın ve Pakistan'ın rolü önemle

zikredilmesi gereken hususlardı. Bu olaylar, önemine binaen gerekli ve isâbetli tavrın takınılması noktasında Müslümanlar açısından alınması gereken dersler ve ibretlerle doludur. Tâ ki Müslüman yapacağı iş hususunda sağlam delil ile hareket etsin de düşmanın ipine sarılıp sonra da pişman olmasın. Zira son pişmanlık fayda vermez. Bu olaylardan alınması gereken dersler şunlardır:

Birinci Ders: Hiçbir surette yabancı kâfir ile yardımlaşmamak ve ona güvenmemektir. Çünkü kâfirler, bu Ümmetin hayrını asla istemezler. Onlar Şeytan'ın yolunda savaşır, İslâmî Ümmet'e tuzak hazırlarlar ve başına çorap örmeyi gözetleyip dururlar. Hatta Amerika ile işbirliği yapanlar bile rolleri sona erdiğinde tekmelenirler.

Amerika'ya güvenmek Şeytan'a güvenmek demektir. Amerika'ya dayanmak demek, İslâmî Ümmet'e karşı muhtelif gruplarıyla sürekli olarak düşmanca tavırlar takınan kindar bir düşmana güvenmek demektir. Taliban'a ihânet ederek Amerika'nın Afganistan'a girmesine imkân hazırlayan ve Taliban'ı yok eden Pakistan, bu korkunç ihâneti karşılığında Amerika'dan zırnık bile koklayamayacaktır. Zira Amerika Pakistan'ın ezelî düşmanı Hindistan ile anlaşmış, Müşerref'i de Keşmir'den vazgeçmeye ve Mücâhidleri ezmeye yollamıştır.

İkinci Ders: Amerika'nın ajanlarına, uşaklarına güvenmemektir. Taliban Hareketi'ni Pakistan'daki mevcut yönetim kurmuştur. Ne zaman ki Amerika'nın çıkarları bunu gerektirmedi, işte o zaman Taliban'ı kaldırıp attı ve boğuncaya kadar da nefesini sıktı.

Üçüncü Ders: Siyâsî uyanıklık sahibi olmaktır. Mü'min, kıvrak zekâli ve aydın akıllı olmalı, tuzaklara düşmekten sakınmalıdır. Taliban, Pakistan yöneticisi ile bağları kuvvetlendirdikçe gitgide Amerika'nın kucağına düştü. Oysa Taliban, iyi bir şey yaptığını zannediyordu.

Son Ders: İslam uzlaşma veya orta çözüm kabul etmez. Taliban Afganistan'da yönetime geldiği zaman Hilâfet'i ilan etmeli ve Pakistan'daki Amerikan ajanlarıyla tüm bağlarını koparıp atmalıydı. Aynı zamanda şer'î hükümleri uygulamak ve hakkında tam bir mâlumat sahibi olmak için güç ve kudret sahibi olanlardan destek ve yardım almalıydı. Ama bunun yerine o, bir yandan İslam'a öbür yandan Amerika'nın güdümündeki Pakistan'a -ki her ikisi de Hilâfet Nizâmı'ndan şiddetle nefret etmektedir- bağlı bir Emirlik ilan etti.

Bununla birlikte köklü çözüm bizden uzak değildir. Hatta çok yakınımızdadır. Bunun yolu da Pakistan'ın Amerikan kemendinden kurtulması ve orada ihlâslı bir yönetimin, İslâmî yönetimin, **Râşidî Hilâfet**'in kurulmasıdır. Allah'ın Şeriatını tatbik edecek, Allah yolunda Cihâd edecek, ardından Afganistan'daki Mücâhidler ile Afganistan dışındakileri bir araya getirip Amerikan nüfuzunu Afganistan'dan kökünden kaldırıp atarak onu Hilâfet'e dâhil edecek bir yönetimin kurulmasıdır ki işte böylece İslam'ın Râyesi, [لا إله إلا الله محمد رسول الله] Râyesi yeniden zirvelere yükselsin. İlk bakışta zor görünse de Allah'ın kendileri için kolaylaştıracağı kimseler için zor değildir.

وَمَا دَلَّكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ

Şüphesiz bu, Allah'a hiç de zor değildir. (İbrâhim 20)

KIBRIS

Kıbrıs en önemli ve en güzîde İslâmî beldelerden biridir. Odukça önemli bir stratejik konuma sahiptir. Doğu Akdeniz'in köşe taşı durumundadır. Bu nedenle büyük devletler orada egemen olabilmek için sürekli olarak ciddi çaba göstermişlerdir.

O zamanki eş-Şâm Vâlisi Mu'âviye'den Kıbrıs'ı fethetmesini talep eden **Râşid Halife Osman** *RadiyAllahu Anh* zamanında Mîlâdî 649 yılında fethedilmiş ve İslam orada yayılmıştır. Müslümanların oradaki otoriteleri 19. asrın sonlarına kadar süregelmiştir. Her ne kadar kimi zamanlarda Bizanslıların ve Haçlıların birçok saldırılarına ve hegemonyalarına mâruz kalmışsa da Müslümanlar onu yeniden ele geçirebilmiş, onları oradan kovabilmiş ve İslam'ın Sultasını tekrar egemen kılabilmişlerdir.

Dolayısıyla Kıbrıs İslâmî bir belde ve İslâmî bir adadır. Rumlar ve diğerleri gibi orada kalan kâfirlerin hükmü, orada hiçbir otoriteleri olmayan zimmîler olmalarıdır. Müslümanların diğer beldelelerinde olduğu gibi, onların da bu beldedeki konumları ancak budur!

19. yüzyılda Rusya kuvvetlenip Osmanlı Devleti'ni ve o zamanın birinci devleti İngiltere'yi tehdit eden bir tehlike haline geldiğinde İngiltere; Süveyş Kanalı yoluyla Cebel-i Tarık Boğazı'ndan, özellikle 1756-1763 yılları arasında Hindistan için Fransa ile yapılan Yedi Yıl Savaşları sonrasında Fransa'nın nüfuzunu Hind Yarımadası'ndan nihaî olarak çıkarıp kendi özel mülkiyeti haline getirdiği Hindistan'a ulaşan hayati yol güzergâhı (İmparatorluk Yolu) hakkında korkuya kapıldı. Çünkü Rusya'nın Doğu Akdeniz havzasındaki Kıbrıs'a ulaşması durumunda Süveyş Kanalı'nın Rus tehdidi ile karşı karşıya kalacağını anladı.

İngiliz adalarından Cebel-i Târık Boğazı ve Süveyş Kanalı üzerinden Hindistan'a giden deniz yolunun güvenliğini sağlamak İngiltere için ihmâl edilemez hayati bir iş idi. Bunun için İngiltere, oraya sızabilmek için Kıbrıs Adası üzerinde hâkimiyet sahibi olan Osmanlı Devleti'ne karşı siyâsî kurnazlığını işletti. Bir taraftan böyleydi. Diğer taraftan, Osmanlı Devleti o zaman Rusya'nın giderek güçlendiğini fark ediyor ve Kıbrıs'a ulaşmasından kaygılanıyordu. İngiltere güç merkezinden bakarak Kıbrıs'ta ayak basabileceği bir yer edinmeyi düşünürken, Osmanlı Devleti ise zayıflık konumundan bakarak Kıbrıs'taki otoritesini korumayı düşünüyordu. Nihâyet İngiltere, Halîfe AbdulHamîd Hân'ı, geçici olarak Rus işgâline karşı Kıbrıs'ta askerî varlık buldurması ve daha sonra çıkması koşuluyla Kıbrıs'ı korumaya yönelik bir anlaşma imzalamada ikna etmeyi (veya belki aldatmayı) başardı. Bunlar Halîfe'nin hesabına göre idi. İngiltere'nin hesabı ise adayı sürekli İngiliz işgâli altında tutmanın hazırlığını yapmaktı. İşte bu çerçevede 1876 yılında Osmanlı Devleti ile İngiltere arasında aşağıdaki şartlarla bir anlaşma (Üs Anlaşması) yapıldı:

1. Askerî ve siyâsî egemenlik Osmanlı Hilâfeti'nde kalacak,
2. İngilizler yıllık 92 bin altın lira kira bedeli ödeyecekler,
3. İngilizler adada buldukları sürece Osmanlı askerî komutanlarından birinin komutasında olacaklar,
4. İngilizler, İngilizlerin ellerinde, Rusya'nın Çanakkale'ye saldırıp Akdeniz'e, sonra da Kıbrıs'a ineceğine dâir güvenilir bilgiler bulunduğunu iddia ettikleri Rus tehlikesinin geçmesinden sonra çıkacaklar.

Siyâsî dehâsıyla meşhur Sultan AbdulHamîd Hân *Rahimehullah* İngiltere'yi Rusya ile çekişmeye "sürükleyerek" Osmanlı Devleti'nin Rusya karşısındaki zayıflığını halletmek ve böylece Rus tehlikesini Kıbrıs'tan bertaraf ederek adayı korumak istiyor, nihâyetinde İngilizlerin çıkacağını düşünüyordu. Hâtîrâtında geçtiği

gibi, İngiliz pisliklerine ve şeytanlıklarına karşı uyanık olduğu görüldüğü halde bu kez İngilizlerin hilelerini ve tuzaklarını tam kestirememişti. Ancak görünüşe bakılırsa Sultan AbdulHamîd, anlaşma olsa da olmasa da İngilizlerin adada yerleşme hususunda gözlerinin karardığını anlamıştı. Bu nedenle devletlerarası vakıadaki değişiklikleri ve İngilizlerin nihâyetinde çıkacak olmalarını dikkate alarak onlarla ağır şartlarla anlaşma yapmayı tercih etti. Fakat işler Sultan'ın arzuladığı gibi yürümedi. Allah ve Rasül'ünün düşmanları, kendisine karşı komplo kurarak 1908'de onu yönetimden uzaklaştırdılar.

Sonra İttihâd ve Terakki Fırkası geldi. Ama onlar devletin ağırlığını koruyamadılar. Halife Sultan AbdulHamîd Hân *Rahimehullah*'ın plânladığı gibi konuyu önemsemediler. Bundan sonra 1914 yılında **Birinci Dünya Savaşı** patlak verdiği sırada İngiltere, Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya ile ittifak yapmasını bahane ederek anlaşmayı bozduğunu îlan edip Kıbrıs'ı ilhâk etti. Kıbrıs'ın resmen ilhâkı 05.11.1914'te duyuruldu.

Daha sonra Mustafa Kemâl, İngilizlerin desteğiyle Halife'ye karşı isyân etti. Halife'nin sultasına rağmen Ankara'da alternatif bir sulta (otorite) kurdu ve barış şartları hakkında İngiltere ile müzâkerelerde bulunmak üzere hey'etler gönderdi. Mustafa Kemâl'in ve heyetinin işlerine, kendisi gibi İngilizlerle dost olan, İngilizlerin çizdiği siyasi yörünge üzerinde hareket edenlerden biri olan İsmet İnönü başkanlık etti. Onun görevi Temmuz 1923'te **Lozan Anlaşması**'nı İngilizler ile imzalamaktı. Buna göre Ankara Hükümeti, Kıbrıs üzerindeki nihâî İngiliz egemenliğini ve İngiltere'ye ilhâkını resmen tanıyor ve Kıbrıs'ı İngiliz top-rağı olarak kabul ediyordu. Bilindiği gibi bu, Mücrim Mustafa Kemâl'in İngilizlere sunduğu hizmetlerin bir parçası idi. Bu hizmetlerin başında ise İngilizlere sadâkatinin ve Allah'a, Rasülüne ve mü'minlere hıyânetinin delili olarak, Hilâfet'i ilga etmesi gel-mekteydi.

Mustafa Kemâl'in muvâfakat ettiği bu anlaşmanın metinlerinde, Kıbrıs'taki Müslümanların ya Türk yada İngiliz vatandaşlığını kabul etmeleri ve Türk vatandaşlığını seçenlerin adadan çıkmaları gerektiği ifade ediliyordu. Anlaşmanın bunu ifade eden 21. maddesi şöyleydi:

“Kıbrıs Türkleri İngiliz vatandaşlığına girmiş olup Türk vatandaşlıklarını yitirmişlerdir. Bununla beraber, bu anlaşmanın kabulünden itibaren iki sene içerisinde Türk vatandaşlığını tercih edebileceklerdir. Bu takdirde bu haklarını kullandıkları târihten itibaren on iki ay içinde Kıbrıs'ı terk etmeye mecburdurlar.”

Bundan sonra 1925 yılının Mart ayında Kıbrıs'a bir İngiliz yönetici atandı ve Kıbrıs'ın **İngiliz Sömürge Tâci**'na (Crown Colony) bağlı bir sömürge olduğu îlan edildi. Kıbrıs'ın İngiliz Sömürge Tâci'na ilhâk durumu resmî olarak 1959 yılına kadar devam etti. Bundan sonra Kıbrıs resmen “Bağımsız Cumhuriyet” olarak îlan edildi.

Ancak İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra Kıbrıs'ta durum istikrarlı olarak İngiltere'ye dönmedi. Çünkü İngilizler, yol açtığı tahribât nedeniyle savaştan içe dönük bir zaafiyetle çıktı. Sonra İngiltere'nin devletlerarası sahnedeki ağırlığı azaldı. Devletlerarası sahnede birinci devlet olarak Amerika bârizleşti ve Batılı devletlerin özellikle de İngiltere ve Fransa'nın sömürgeleri üzerinde hegemonya kurmaya göz dikti. Kıbrıs ise tam gözünün önünde idi. Böylece Kıbrıs'taki fiilî durumu sarsıntıya uğramaya başladı. Amerika, Kıbrıs'ın Ön Asya, Avrupa ve Ortadoğu siyâseti açısından önemini değerlendirip Batılı devletleri, bilhassa İngiltere ve Fransa'yı sömürgelerinden çıkarmak üzere Amerika'nın tahrikiyle baş gösteren **sömürgeleri tasfiye operasyonu** adı altında oradaki İngiliz nüfuzunu bitirmeye azmetti. Amerika'nın Kıbrıs'a yönelik adımları işte böyle başladı. Başlangıçta Amerikan destekli Kilise, Kıbrıs (Rum) halkı için 15.01.1950'de bir referandum

düzenledi ve sonuçlarda, oyların %96'sının **Enosis** (Yunanistan'a ilhâk) lehine çıktığı görüldü. Bu andan itibaren de Yunanistan Kıbrıs'ı habire isteyip durdu.

Bu türden talepleri daha da bârizleştiren husus; **İkinci Dünya Savaşı**'ndan yenik çıkan İtalya'nın 1911-1912'de işgâl ettiği Ege'deki 12 Ada'yı, **Paris Barış Anlaşması** sonucu Yunanistan'a vermesi idi. Bu durum Yunanistan'ın Amerikan güdümünde Kıbrıs'a yönelmesine yol açtı. 1952-54 arasında Yunanistan, Amerika'nın teşvik ve tahrikiyle İngiltere'nin Kıbrıs'ı terk etmesi için **Birleşmiş Milletler**'e başvurarak resmî girişimlerde bulundu. Sonra 16 Ağustos 1954'te Birleşmiş Milletler'e resmen başvurup İngiltere'yi şikâyet ederek Kıbrıs halkına **self-determinasyon hakkı** verilmesini talep etti. Fakat devletlerarası sahnede halen cirit atarak varlığını sürdüren İngiltere, kendisine dostluğu bulunan Türkiye'deki yönetimi Yunanistan'ın "Enosis" talebine karşı kıskırtmak ve Türk kamuoyunu Kıbrıs'ın Yunanistan'a ilhâk edileceği korkusuyla hareketlendirmek suretiyle Türk halkının buna karşı çıkmasını sağlayarak bu çabayı boşa çıkarabildi.

Öte yandan Amerika İngiltere'yi köşeye sıkıştırması için Yunanistan'a baskısını sürdürdü. Bunun neticesinde Amerika 1955 yılında (Kıbrıs'ın Hristiyan nüfusundan olan) Bağnaz Rum Ortodoksları, İngiltere'ye karşı kıskırttı. Kıbrıs'ın Yunanistan ile birleştirilmesi veya tamamen ilhâk edilmesi anlamına gelen Enosis düşüncesi Rumlarda aslen mevcut idi. Ancak İngilizler bu düşünceye karşı idi. Amerika da bu durumu istismar edip adadaki ajanları yoluyla karışıklıklar çıkarmak suretiyle İngilizleri kovmaya girişti. Üstelik bu karışıklıkları, 1955 yılı başlarında yüzlerce İngilizin öldürüldüğü olaylarda olduğu gibi bombalama eylemlerine varacak kadar ilerletti.

Bunun sonucunda İngiltere, Kıbrıs'taki durumu incelemek üzere 29 Ağustos 1955'te Londra'da bir konferans düzenledi ve Kıbrıs meselesine, Yunanistan'ın yanı sıra Türkiye'yi de sokmayı

başardı. Oysa İngiltere, iki devletin Kıbrıs'a yönelik bakışlarından dolayı bu konferansın başarısız olacağını bilincindeydi. Zaten konferanstan herhangi bir netice de çıkmadı. Ancak Londra'daki bu konferansın târihi önemi, Türkiye'nin resmî olarak ilk kez meselenin siyâsî taraflarından biri olarak kabul edilmiş olmasıydı.

Kıbrıs'taki çalkantılar; Amerika'ya dostluğu bulunan Yunanistan'a dolaylı veya doğrudan bir şekilde ilhâk etmek suretiyle, İngiliz nüfuzunu oradan çıkarmak ve Amerikan nüfuzunu ortaya yerleştirmek için Amerika'nın adadaki uşaklarını Yunanistan üzerinden etkilemesiyle devam etti. Çatışma şiddetini artırınca İngiltere ada üzerinde (Güney Kıbrıs'ın Akrotiri ve Dikelya bölgesinde) yaklaşık 256 km²'lik bir alan kaplayan **iki büyük askerî üs** inşâ etmeye girişti. Bu iki üsten, tümüyle İngiliz egemenliği altında istifade etti.

Amerika'nın önem verdiği husus ise İngiltere'ye ait bu iki üsü ve İngiliz nüfuzunu tümüyle söküp atmaktı. Zîra Amerika Avrupa'yı İkinci Dünya Savaşı'ndan kurtardığını görüyor, dolayısıyla onun sömürgelerine vâris olması gerektiğini düşünüyordu. İşte böylece -daha önce de açıklandığı gibi- sömürgeler üzerinde Amerika ile İngiltere arasında süregelen şiddetli çatışma; Amerika'nın Kıbrıs'ta İngiltere'ye karşı, Rumları kışkırtmak ve Adanın Yunanistan'a ilhâkını talep etmelerini sağlamak, bu suretle Adadan kovmak için İngilizlere karşı savaştırmak yoluyla bir isyan ateşi körüklediği 1958 yılında iyice şiddetlendi. Lâkin Adada dizginleri sıkı bir şekilde elinde bulunduran İngiltere, samimi ajanı Başpiskopos Makarios'u, İngiliz işgâline yönelik bu isyana, Yunanistan'a ilhâk değil de bağımsızlık talebiyle liderlik etmeye yöneltti. Sonra İngilizler, Makarios'u Hind Okyanusu'ndaki Seyşel Adaları'na sürgüne gönderdi ki hem popülaritesi artsın, hem de daha sonra Adanın Yunanistan'a ilhâk fikrini boşa çıkarmak ve bağımsızlık talep etmek üzere Kıbrıs'ın lideri olarak geri dönsün!

Diğer taraftan İngiltere, Adanın Yunanistan'a ilhâkına karşı çıkmak üzere (**Taksim** fikriyle) Türkleri de harekete geçirdi. Böylece İngiltere, Amerika'nın plânını baltalayarak Kıbrıs'taki varlığını koruyabildi. 5-11 Kasım 1959 târihleri arasında devam eden **Zürih görüşmeleri** ve hemen ardından imzalanan ve Kıbrıs'ta Adanın geleceğine ilişkin önemli konularda hem Türklerle hem de Yunanlılara veto hakkı tanıyan 27 maddelik **Bağımsızlık Anlaşması** (Zürih Anlaşması) ile Cumhuriyete dönüştürerek Kıbrıs Adası'na bağımsızlığını vermek suretiyle de oyununu tamamladı.

İngiltere, 20 Ocak 1960 târihinde Kıbrıs'ı **Common-Wealth'e**¹⁶ üye yaparak egemenliğini daha da pekiştirdi.

Ancak Amerika, adanın geleceği ile ilgili hususlarda çekişmenin taraflarına veto hakkı tanıyan anayasa maddesini istismar ederek yönetim dümenini kırmaya çalıştı. Bu defa Yunanistan'ın Kıbrıs'ı ilhâk etmek istediği fikrini Türkler arasında yaymak suretiyle onları kışkırtma gayreti içerisine girdi. Bu hususta iki faktör Amerika'nın işini kolaylaştırdı:

Birincisi: Kıbrıs Türklerinin yanında yer alan ve Yunanistan'ın Kıbrıs üzerinde egemen olmasına şiddetle karşı çıkan bir Türk kamuoyunun varlığı.

İkincisi: 1960 darbesi sonucunda yönetime gelen Türkiye yöneticilerinin Amerika'ya karşı sağlamca durmaya cesaret edememeleriydi. Çünkü İngilizlere köklü bir sadâkati bulunan İsmet İnönü darbenin öncüsü olduğu halde, onlardan bazıları Amerika sayesinde darbeye rol almışlardı.

Bu iki faktör Amerika'ya, Makarios'un Adada Kıbrıslı Türklerin rızası olmadıkça tasarrufta bulunmasına îtiraz ederek anayasanın veto maddesine başvursunlar diye Türk kitleleri hareketlendirmesinde yardımcı oldu. Bu durum İngiltere'yi rahatsız etti

¹⁶ Common-Wealth: İngiliz Milletler Topluluğu.

ve ajanı olan Cumhurbaşkanı Makarios'a anayasayı (1960 Anayasası) ilgâ edip çoğunluk yönetimine dönmesini öğütleyerek tepki gösterdi. Bunun sonucunda Türkler Makarios'a karşı tahrik oldular. Amerika ise bu fırsatı kullanıp İngiliz üslerini Adadan kaldırmak amacıyla meseleyi Birleşmiş Milletler'e götürmeye kalkıştı. Lâkin İngiltere, Birleşmiş Milletler üyesi devletlere baskı yapıp Adaya gönderilen Birleşmiş Milletler Barış Gücü'nü yalnızca İngiltere'ye bağlı kuvvetlere, yani kendi kuvvetlerine ve kendisine dost Kanada kuvvetlerine hasretti. Böylece Adadan İngiliz askerî üslerini kaldırmak için Birleşmiş Milletler'i kullanan Amerika'nın plânını yeniden boşa çıkarmayı becerdi. Ada bu kez de Güvenlik Konseyi adı altında İngiltere'nin elinde kaldı.

Ada üzerinde İngiltere ve Amerika arasındaki çatışma iki cepheden tüm hızıyla devam etti. Bir cephe, İngiliz nüfuzunun kovulması ve İngiliz askerî üslerinin kaldırılması, diğer cephe ise İngiltere'nin nüfuzunu ve üslerini koruma girişimleri idi.

Daha sonra Amerika bir başka üslup denedi. Türkiye ve Yunanistan üzerine nüfuzunu doğrudan sızdırmak istedi. Her iki devlet ile doğrudan temas kurarak mümkün olan tüm baskıları kullandı ve her biri adadan İngiliz askerî üslerinin kovulması noktasında odaklaşan üç çözüm sundu. Bu çözümler şunlardı:

1. Çoğunluğunu Yunanlıların oluşturması nedeniyle Adanın Yunanistan'a ilhâk edilmesi ve Yunanistan'ın Kıbrıs'a karşılık Ege Denizi'ndeki Yunan adalarından birini Türkiye'ye vermesi.

2. Kıbrıs Devleti'nin ilgâ edilmesi ve Adanın fiilî olarak Türkiye ile Kıbrıs arasında taksim edilmesi.

3. Adada federal bir devlet çatısı altında birleşen iki devlet kurulması.

Dikkat çekici olan, bu çözümlerin üçünün de Adadan İngiliz üslerinin kaldırılmasını içermesiydi.

Fakat hem Yunanistan hem de Türkiye'deki Amerikan mevzilerinde güçlü nüfuz sahibi olan İngiltere, bu çözümlerin tümünü de başarısız kıldı. Yine de Amerika boş durmadı ve Kıbrıs'ın bağımsızlığı için Amerika, Rusya, İngiltere ve Fransa gibi büyük devletlerin garantörlüğünü gerektiren yeni bir çözüm ortaya koydu. Bu çözümün anlamı; Adada İngiliz üsleri bulunduğu süreçte bizzat Rusya'nın Adanın bağımsızlığına yönelik bir garantörlüğü kabul etmeyeceği, dolayısıyla da bunun üslerin kaldırılmasını gerektireceği idi.

Yine bu çözüm de, Türkiye ile Yunanistan'ı büyük devletlerin garantörlüğü fikrini reddetmeye yönelten İngiltere'nin siyâsî dayanışma çabaları sebebiyle başarısızlığa uğradı.

Diğer taraftan Kıbrıslı Türkler ile Rumlar arasındaki sürtüşme ve gerginlikler, Makarios Yönetimi'nin gölgesinde devam etti. İngiltere ise, istikrarsızlık gölgesinde ve İngiliz çözüm yöntemi gereğince, bu gerginliklerden askerî varlığını desteklemek için istifâde ediyordu. O zamanlar, başarılı olsa da olmasa da bir komisyon oluşturmaya veya bir konferans düzenlemeye gücü ve nüfuzu vardı. Bununla birlikte oradaki hesaplarına göre geri getirdiği sükûnet dönemlerinde de tartışmalar ve müzâkereler ile Adayı meşgul ediyordu. 1955'te önceki Londra Konferansı'na çağrıda bulunduğu yaptığı işte buydu. Kezâ 15.01.1964 târihindeki Londra Konferansı'na çağrıda bulunduğu da yine aynı şeyi yaptı ki bu da önceki gibi hiçbir netîceye götürmedi ve Adadaki gerginlikler devam etti.

Bu esnada Kıbrıs'taki olayların akışına etki edecek bazı olaylar meydana geldi. Türkiye'de 1973 yılında Genel Seçimler yapıldı. İngilizler ile samimi ilişkilere sahip ve onların planlarına uygun hareket eden Bülent Ecevit başkanlığındaki **Cumhuriyet Halk Partisi** (CHP) ile **Millî Nizam Partisi**'nin (MNP) uzantısı olan ve İngiliz siyâsetinin çizdiği rotaya uygun ve dâhilinde siyaset

yapan Necmeddîn Erbakan başkanlığındaki **Millî Selâmet Partisi** (MSP) arasında bir koalisyon hükümeti kuruldu. Erbakan henüz Avrupa'da iken İngiliz Dışişleri Bakanı, Avam Kamarası'nda¹⁷ yaptığı bir konuşmada, Türkiye'de İslamcı bir partinin var olması zaruretinden bahsetti. Bir süre sonra Erbakan bir İngiliz özel uçağı ile (Avrupa'dan) Türkiye'ye döndü. İşte İngiltere'nin gözetimi altında kurulan bu koalisyon hükümeti, Kıbrıs meselesinde bir dönüm noktası olan **1974 Kıbrıs Askerî Harekâtı**'nı gerçekleştirdi. Cumhuriyet târihinin ilk askerî harekâtı olma niteliğindeki bu çıkartma, Türkiye için bir mîlattı ve şöyle gelişti:

1973 yılında Rauf Denктаş Kıbrıs Türk kesiminde Cumhurbaşkanı Yardımcısı oldu. Diğer taraftan Makarios da Amerika'dan getirilerek tekrar Cumhurbaşkanı seçildi. 1974 yılının Ocak ayında, CHP-MSP Koalisyonu, hükümeti resmen devraldı.

Aynı yıl 5 Temmuz 1974 günü Amerika Kıbrıs'ta başarılı bir askerî darbe yaparak Makarios'u kovdu. Bu darbenin amacı, gerginlikleri sona erdirmek ve istikrar sağlandıktan sonra İngiliz üslerini kaldırmanın başlangıcı olacak şekilde adanın tümü üzerinde mevcut yönetim için tam bir egemenlik dayatmaktı. Lâkin İngiltere bu darbeye, Adaya Türk askerî çıkartması yaptırarak karşılık verdi. Amerika, o zamanki Amerikan Yönetimi'nin Nixon döneminde **Water-Gate Skandalı** ile meşgul olmasından dolayı bunu engelleyemedi. Türkiye'nin bu askerî müdâhalesiyle Amerika, İngiliz üslerinin kaldırılmasını sağlayacak istikrarlı birleşik bir devlet kurarak iki darbe birden yapma fırsatını kaçırmış oldu.

Nitekim darbecilerin, adada egemenlik kurmada ve Amerikan destekli darbe aleyhine gelişen genel dünya kamuoyunun etkisiyle istikrar fırsatını değerlendirmede başarısız olması da diğer taraftan buna yardımcı oldu. Dolayısıyla bu skandal darbeye karşı evrensel bir tepki oluştu. Rusya bu darbeye karşı oldu ve güven-

¹⁷ Avam Kamarası: The House of Commons: İngiliz Yasama Meclisi.

liğine yönelik bir tehdit olarak değerlendirdi. Kezâ Türkiye'nin Adaya çıkartma yapması da kınandı. Tüm bunlara bir de darbecilerin liderlerinin, Adanın tamamı bir yana başkentte (Lefkoşe) bile egemenliklerini kabul ettirmede acziyete düşmesi eklendi.

Amerika, NATO üzerindeki hâkimiyeti yoluyla hâkim olabilmek için Adadaki İngiliz askerî üslerini NATO'ya bağlı üsler haline dönüştürmeyi fazlasıyla arzularken, İngiltere de kendisi açısından çok hayâtî gördüğü Kıbrıs'taki üslerini korumak için kendi çapında yoğun çabalar harcıyordu.

İşte böylece Kıbrıs Adası, uzunca bir süre Amerika ile İngiltere arasında, şiddetli bir devletlerarası çatışma alanına dönüştü. Çatışmanın konusu da Kıbrıs'taki İngiliz askerî üsleri idi. Dolayısıyla Kıbrıs meselesi; bir sömürgecinin tasfiyesi meselesi veya iki taraf, Türkler ile Rumlar arasında bir mesele olmaktan ziyâde **askerî üsler meselesi** haline geldi.

Adaya yönelik Türk askerî çıkartmasından sonra, adanın Türkler ile Rumlar arasında taksimi fiilen gerçekleşti. Zira Türkler Adanın Kuzey parçasına egemen oldular. Adadaki Rum çoğunluğu dengelemek üzere Türklerin sayısını artırmak ve taraflar arasındaki bölünmüşlüğü sürgit kalcılaştırmak için Türkiye vatandaşları Adaya getirilip yerleştirildiler. Bu durumun Adada istikrarsızlık durumunun sürmesine yardımcı olacağına ve Adadaki İngiliz askerî üslerinin limitsiz bir süreye kadar sâbitleşmesine katkı sağlayacağına şüphe yoktu.

Bu durum, Türk çıkartmasından sonra Kuzey'de resmen bir devlet îlan etmeksizin aynen olduğu gibi devam etti. Oysa 15.11.1983'e kadar fiilî vakiada bir devlet vardı. O zaman Kıbrıs Türk Kesimi'nin yöneticisi Rauf Denктаş, Türkiye'deki askerî otorite üzerinden aldığı açık İngiliz desteğiyle Kuzey Kıbrıs'ta bir devlet kurulduğunu îlan etti. Bu ise şöyle oldu:

Ekim 1981 yılında Yunanistan'da yapılan seçimlerden sonra iktidara Amerikan uşığı Andreas Papandreu geldi. O, Şubat 1982'de derhal Kıbrıs'a gitti ve konuşmasında İngiltere'ye çattı. Garantör devlet olarak Yunanistan'ın harekete geçeceğini, Türkiye ve Kıbrıs'taki Türklere karşı Kıbrıs'ta bir “**Haçlı Seferi**” başlattıklarını, meselenin devletlerarası bir mesele olmasından dolayı Birleşmiş Milletler'e götürülmesi gerektiğini söyledi. Bir başka ifadeyle Amerikan politikasını seslendirdi. Ardından Birleşmiş Milletler, “işgâlcı” olarak tanımladığı Türk Ordusu'nun Kıbrıs'tan derhal geri çekilmesi yönünde bir tavsiye kararı aldı. Sonra Kıbrıs Türk Federe Meclisi, 17 Haziran 1982'de Kıbrıs halkının self-determinasyon hakkına ilişkin bir karar aldı. Böylece Kıbrıs Türkleri, 15 Kasım 1983'te bu karara binâen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) kurulduğunu îlan ettiler. Bununla İngiltere, Kıbrıs'taki nüfuzunu korumayı başardı. 18 Kasım'da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi bu îlanı kınadı yani Amerika bu îlanı desteklemedi. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 13 Mayıs 1984'te de 550 sayılı kararı ile Kuzey'de KKTC'nin îlanını, devletlerarası düzeyde kabul edilemez bir “ayrılıkçı hareket” olarak tanımladı.

Diğer taraftan Türkiye'deki karışıklıklar olanca şiddetiyle devam ediyordu. Bu çalkantılar, 1989'da Cumhurbaşkanı olacak Amerikan uşığı Turgut Özal, 1983 yılında Başbakan oluncaya kadar sürdü. Böylelikle Türkiye'de artık Özal dönemi başladı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra, Amerikan uşığı Özal uzun süren (1983-1993 arası) dönemi boyunca, 1980 öncesine nazaran daha hafif düzeyde olsa da, Kıbrıs konulu toplumlararası görüşmeler ve devletlerarası toplantılar yeniden başladı. Fakat Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nin 17.01.1985 ve 29.03.1986'da hazırladığı **Kıbrıs Anlaşma Taslağı** yürümedi.

Sovyetler Birliği'nin parçalanmasıyla Amerika rahatladı ve bakışını İslâmî beldelere yöneltti. Kıbrıs meselesini yeniden canlandırdı. Ancak Amerika'nın Kıbrıs politikası Soğuk Savaş öncesine oranla bir miktar değişiklik gösterdi. Burada değişen şey ana siyâsetinden ziyâde üslubu idi. Çünkü Amerikan siyâseti dâima İngilizlerin Kıbrıs'tan nihâî olarak kovulması esasına dayanıyordu.

Bu bağlamda 1990 yılında **New York Zirvesi** gerçekleştirildi ve Güvenlik Konseyi 649 sayılı kararını yayınladı. Bu kararla Birleşmiş Milletler taraflara, Kıbrıs'ta kabul edilebilir bir çözüme varmaları çağrısında bulundu. Yine böyle bir çözümün, "iki toplumlu" ve "iki kesimli" bir anlayışa sahip olması ve iki tarafın başkanlarının yüz yüze görüşmeleri yoluyla sağlanması gerektiği vurgulandı. Bu kararda önemli olan nokta, sorunu 1974'e değil de daha öncesine, 60'lı yıllara dayandırmasıydı.

Turgut Özal konuya önem vermeyi kararlaştırdı ve 1991'de **Dörtlü Zirve Konferansı** fikrini ortaya attı. Buna göre Kıbrıs meselesi; Türkiye, Yunanistan, Kıbrıs Türk Kesimi ve Kıbrıs Rum Kesimi arasında ele alınmalıydı. 28 Haziran 1991'de Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Perez de Cuellar, Güvenlik Konseyi'ne sunduğu raporunda Dörtlü Zirve Konferansı düşüncesini kabul ettiğini bildirdi. Dörtlü'den maksat İngiltere'yi uzaklaştırmaktı. Lâkin Özal, kısa bir süre sonra ölmesi (veya öldürülmesi) nedeniyle bu fikrinde başarılı olamadı.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 11 Ekim 1991 târihinde Kıbrıs sorununa ilişkin olarak BM Genel Sekreteri Perez de Cuellar tarafından hazırlanan raporu destekleyen 716 sayılı kararı kabul etti. Nitekim 28 Haziran'da Güvenlik Konseyi'ne sunulan bu rapor içerisinde Özal'ın Dörtlü Zirve fikri de vardı. 1992'de ise, BM'nin yeni genel sekreteri tarafından, Kıbrıs meselesine tüm yönlerden öneriler gösteren 100 paragraflık **BM Fikirler Dizisi** taraflara sunuldu. Türk tarafı tüm maddeleri kabul etmedi.

Rum tarafının başındaki Amerikan ajanı Vasilyu ise hepsini kabul etti. Fakat bu arada Vasilyu devrildi ve yerine İngiliz ajanı Klerides geldi. O ise hepsini reddetti.

7 Şubat 1992’de Hollanda’da “siyâsî birlik” kurulmasına dâir anlaşmanın imzalanması süreci sonunda siyâsî bir yapı haline gelen Avrupa Birliği, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’nin tüm Kıbrıs adına Avrupa Birliği’ne tam üyelik başvurusunu değerlendirmeyi kabul etmesiyle birlikte parametrelerinden biri haline gelerek çatışma ortamına girmiş, tüm kriz koşullarını üstleneceğini açıklamış oldu. Aynı yıl Klerides’in Cumhurbaşkanı seçilmesinden sonra İngiltere, iki ayrı varlık olarak Yunanistan ile Kıbrıs arasında önceki ikili ittifâkın işletilmesini, böylece ikisini tek varlık olarak yani Kıbrıs’ı Yunanistan’ın parçası olarak gören Amerikan fikrini düşürmeyi düşündü. Bu amaçla Yunanistan ile Kıbrıs Rum Kesimi arasında **Ortak Savunma Doktrini** kararlaştırıldı. Buna göre BM Fikirler Dizisi reddedilecek, Avrupa Birliği üyeliği hızlandırılacak ve silahlanma faaliyetleri artırılacaktı. Tüm bunlar Kıbrıs’taki mevcut statükoyu korumak ve Amerikan plânlarını bozmak içindi. Zîra Fikirler Dizisi, Amerika’nın ileri sürdüğü önerilerdi. İngiltere ise Avrupa Birliği üyeliğini teşvik ediyordu. Çünkü Kıbrıs, Avrupa Birliği’nin bir üyesi olduğu zaman Kıbrıs meselesi devletlerarası bir mesele olmaktan çıkıp Avrupa Birliği’nin bir meselesi haline gelecekti. Dolayısıyla Amerika artık müdâhale edemeyecekti.

Silahlanmaya gelince; 1997’de yaşanan **S-300 Füze Krizi** bu bakımdan önemli bir olaydı. İngiltere, Rus yapımı S-300 füzelerini, Yunanistan ile Kıbrıs Rum Kesimi arasındaki Ortak Savunma Politikası’nın bir parçası olarak Yunanistan’ın Kıbrıs’a yakın Girit Adası’na Yunan Ordusu vâsıtasıyla yerleştirdi. Bundan kasıt, füzelerin Kıbrıslı Rumları güçlendireceği itibarıyla Adada Kıbrıslı Türkler ile Rumlar arasındaki havayı ısıdırmaktı. Böylece Kıbrıs’taki ara bölgede çatışmalar ve gösteriler hüküm sürecekti.

Dolayısıyla S-300 füzelerinin getirilmesi; Amerika'nın Birleşmiş Milletler aracılığıyla ileri sürdüğü barışa yönelik çözümleri, müzâkere masasına birlikte oturmayan bu iki taraf arasındaki gerilimi tırmandırarak baltalamaya yönelikti. Bu yüzden Amerika, tehlikeli saydığı bu konuya önem verdi. Füzelerin kaynağı olan Rusya'ya yönelik ciddi girişimlerde bulundu ve füzeler sebebiyle Yunanistan'a ağır baskı yaptı. Nitekim bunda başarılı oldu ve böylece füzeler krizi sona erdi.

Eş zamanlı olarak Avrupa Birliği'nin politikasında oransal bir değişiklik oldu. 1997 yılı Şubat ayında Avrupa Birliği bir açıklama yaparak Kıbrıs'ın tam üyeliğinin siyâsî çözüme bağlı olduğunu ve Türk tarafının da Avrupa Birliği'nin önerilerine ortak edilmesi gerektiğini belirtti. Yani Kıbrıs Rum Kesimi'nin talebinin, önceden olduğu gibi tek başına adayı temsil etmediğini söyledi. Yunanistan bu açıklamaya hemen tepki verdi ve Avrupa Birliği'nin üyesi sıfatıyla veto hakkını kullanacağını bildirdi. Avrupa Birliği'nin politikasındaki bu değişimin sebebi, üzerindeki Amerikan baskısı idi. Çünkü Amerika, Kıbrıs Rum Kesimi'nin Avrupa Birliği'ne üye olmasının, İngiltere'nin kovulması için kesinlikle yeterli olamayacağı görüşündeydi. Amerika'nın önem verdiği husus, İngiltere'nin Kıbrıs'tan kovulması ve üslerinin oradan çıkartılmasıydı. Ayrıca İngiltere'nin iki ipte birden oynadığını görüyordu. Çünkü o, orada Amerika'nın taleplerine uygun olarak Birleşmiş Milletler kaynaklı bir çözümün şart olduğunu da düşünüyordu.

1999 yılı Aralık ayında Helsinki Zirvesi'nde Türkiye, Avrupa Birliği'ne Aday Ülkeler Listesi'ne kabul edildi. Ne Amerika ne de İngiltere bunu reddetmedi. Bilakis kendi çıkarları bakımından her ikisi de kabul etti ve destekledi. Bunun için Clinton, Türkiye'nin Aday Ülkeler Listesi'ne kabul edilmesini kutlama mesajında şöyle dedi:

“...ve Kıbrıs ile ilgili görüşmelerin başlatılmasına yardım edilmesindeki liderliğiniz, bu önemli gelişmenin ortaya çıkmasında

belirleyici rol oynamıştır.” Avrupa Birliği bu zirvede Kıbrıs meselesine siyâsî bir çözüm bulunması gerektiğini açıkça ortaya koydu. Diğer bir açıdan Avrupa Birliği, bölünmüş veya problemlili bir Kıbrıs’ı bünyesine katmak istemiyordu. Çünkü bu, başını belaya sokması anlamına geliyordu. Zîra Kıbrıs üzerindeki Amerikanİngiliz çekişmesi devam ettikçe, Kıbrıs’ın Avrupa’ya avantaj getirmesinden çok problem ve meşguliyet getirmesi söz konusu olacaktı. Helsinki Zirvesi, bir taraftan Türkiye’ye “*Kıbrıs’ı çöz, Avrupa Birliği’ne gir*” derken, diğer taraftan “*Gerekirse Kıbrıs’ı mevcut haliyle de alırsız*” diyen bir politikanın ürünüydü. Nitekim hem üzerindeki devletlerarası baskı hem de Kıbrıs’ın jeostratejik değerini elde etmek istemesinden ötürü, Avrupa Birliği’nin Kıbrıs’tan vazgeçmesi uzak bir ihtimâldi.

2000 yılı Kasım ayında Avrupa Birliği, Türkiye’nin üyeliği hakkında **Katılım Ortaklığı Belgesi**’ni yayınladı. Kıbrıs meselesine, bu belgenin “Kısa Vâdeli Hedefler” bölümünde yer verilmiş olması, Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyeliğinin doğrudan Kıbrıs meselesi ile bağlantılı olduğu anlamına geliyordu. Bunun üzerine Denктаş, BM Genel Sekreteri nezdinde yürütülen dolaylı görüşmelerden çekildi. Ardından Avrupa Birliği Komisyonu Başkanı Romano Prodi, 2001 yılında yaptığı açıklamada, mevcut sorun çözülmeden de Kıbrıs’ın mevcut haliyle üyeliğe katılabileceğini söyledi.

Bunun üzerine Türkiye, Kıbrıs için her bedeli veya pahalı ödemeye hazır olduğunu belirterek sert bir karşılık verdi. Daha sonra 2001’in Aralık ayında Denктаş ile Klerides arasındaki görüşmeler yeniden başladı. BM Genel Sekreteri Kofi Annan ile birlikte Kıbrıs Özel Temsilcisi Alvaro de Soto da görüşmelere refâkât etti. 2002 yılında ilk defa BM Genel Sekreteri bizzat Kıbrıs’a gelip görüşmelere katıldı. 2002’nin sonbaharında ise Avrupa Birliği, gayri resmî görüşleri alınmak üzere Denктаş’ı dâvet etti. Bu arada Denктаş ve Klerides, BM Genel Sekreteri’nin

davetlisi olarak New York'a çağrıldı. Amerika, Denктаş'ın sürekli problemler çıkardığını ve ayak bağı olduğunu bildiği için New York'a gelişinden sonra hastalık bahanesiyle bir süre tuttu. Bu sırada BM Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından **Annan Plânı** hazırlandı.

Türkiye'ye gelince; Türkiye'de iktidar, İngiliz nüfuzunun ağırlıkta olduğu Üçlü Koalisyon Hükümeti'nin elindeydi. Ancak az da olsa Amerika'nın da eli vardı. Bu nedendir ki Kıbrıs görüşmeleri devam ederken Denктаş, Birleşmiş Milletler aracılığıyla gelen Amerikan çözümlerine karşı sürekli olarak problemler çıkartabiliyordu. Bu koalisyonun üyeleri şunlardı: Demokratik Sol Parti (DSP) lideri ve İngiliz yanlısı Bülent Ecevit, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) lideri ve Amerikan yanlısı Devlet Bahçeli ile Anavatan Partisi (ANAP) lideri ve İngiliz yanlısı Mesut Yılmaz. Türkiye'deki hükümette İngiliz ağırlığının bulunması nedeniyle Amerika, Kıbrıs meselesinin çözümünde birtakım zorluklarla karşılaşacağını farkındaydı. Bunun için Amerika, iktidardaki koalisyon hükümetini düşürmek ve Recep Tayyip Erdoğan ile Abdullah Gül liderliğindeki "eski İslamcılar" topluluğunu yani Amerika güdümlü Adalet ve Kalkınma Partisi'ni Türkiye'de iktidara taşımak için hazırlık yaptı. Bu amaçla birçok adımlar attı ancak Amerika'nın attığı adımlardan en önemli etkisi olanı, Merkez Bankası'ndan 5 milyar dolar çekmek suretiyle ekonomik krize yol açan adımdı. Nitekim bu ekonomik kriz, mevcut hükümetin popülaritesinin sifıra inmesine sebep oldu. Bunun üzerine Amerikancı siyaset yapmakla bilinen Devlet Bahçeli şu açıklamayı yaptı:

"Ya 3 Kasım'da seçimler yapılır ya da koalisyondan çekiliriz." İşte bu şekilde Hükümet, 3 Kasım 2002'de erken seçim kararı almak zorunda kaldı. İcrâ edilen seçimler sonucunda, Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) ezici bir çoğunlukla seçimleri kazandı.

Bu andan itibaren Türkiye’de tümüyle Amerika’ya uşaklık eden ajan bir hükümet kuruldu ve bu dönemde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan, kendi plânı olan Annan Plânı’nı, Türkiye’deki Amerikancı Hükümet’in de desteğini alarak Kıbrıs’taki taraflara sundu. Plân, Erdoğan’ın seçimleri kazanmasından tam bir hafta sonra, 11 Kasım 2002’de Denктаş ve Klerides’e sunuldu.

Kıbrıs meselesi, Avrupa Birliği üyeliği ile Amerika’nın Irak’a saldırısının gölgesinde kalan Erdoğan Hükümeti, rekor sayıda ziyâretlerde bulunup yabancı yetkilileri kabul etti. Sonra da Kıbrıs meselesini, Avrupa Birliği’ne üyelik ve AGSP¹⁸ meselelerini eş zamanlı tek paket içerisinde çözeceğini îlan etti. Akabinde Denктаş’a yönelik baskılarını artırdı. Ancak onu çığnemeye güç yetiremiyordu. Çünkü Denктаş’ın hem Kıbrıs meselesinde köklü bir derinliği, hem de Türk Ordusu içinde güçlü bir desteği vardı. Denктаş, Türkiye’nin dış politikasındaki köklü değişimin farkında olduğu gibi Annan Plânı ile Kıbrıs sorunun çözümünde harcanan çabaların hedeflerinin de farkındaydı. Bunun için Denктаş Ocak 2003’te sert bir dille konuşarak şöyle dedi:

“Eğer Türkiye millî dâvâdaki prensiplerden vazgeçmiş ve Annan Plânı’nı olduğu şekliyle kabul etmeye hazırsa bunu açıkça söylesin. O zaman bu plânı olduğu gibi kabul edecek birisi bulunur, imzayı atar ve bu iş biter.”

Annan Plânı; bir ana belge ile toplam beş ek belge ve bu eklerle bağlı çok sayıda ek belgeden oluşuyordu. Belgelerde; bir Kuruluş Anlaşması, Kıbrıs sorununun sonuçlandırılması sürecine eşlik edecek ve yardımcı olacak düzenlemeler, ilgili devletler olarak Kıbrıs, Türkiye, Yunanistan ve İngiltere arasında yapılacak anlaşmalar, BM Güvenlik Konseyi’nin kararına bırakılacak hususlar, Kıbrıs’ın AB’ye katılımı konusunda AB’den talep edilecek husus-

¹⁸ AGSP: Avrupa Güvenlik ve Savunma Politikası.

lar, 1960 Kıbrıs Anayasası ve buna bağlı olarak toprak, vatandaşlık, mal-mülk, iç güvenlik hizmetleri gibi Kıbrıs Devleti'nin iç ve dış ilişkilerini düzenleyen hemen her hususa yer verildi. Ne var ki, belgede İngiltere'nin Güney Kıbrıs'ın Akrotiri ve Dikelya bölgesindeki iki askerî üssüne ait uzaktan yakından hiçbir bahis yoktu. Bu da Amerika ile İngiltere arasında "üslere dokunulmamak" şartıyla anlaşma yapıldığı anlamına gelmekteydi. Dolayısıyla bu iki üssün yasal konumunun; Bağımsızlık Anlaşması'nda geçtiği gibi Türkler ve Rumlar gibi Adada üçüncü bir varlık olarak yerleşik ve sâbit kalması şeklinde olduğunu söylemek mümkündür. Bunun yanı sıra İngiltere, ajanı Denктаş aracılığıyla sorunlar çıkarmayı sürdürdü. Bu da Annan Plânı üzerinde birçok değişiklik yapılmasına, dolayısıyla uygulama takviminin birçok kez ertelenmesine yol açtı. Zîra plânda tarafların aralarındaki müzakereleri 28 Şubat 2003 târihine kadar tamamlamaları istenmişti. Lakin plânın nihaî akıbeti 2004 yılının Mart ayına kadar sarktı.

14 Aralık 2003 târihinde yapılan Kıbrıs seçimlerinde Denктаş apaçık bir hezîmete uğradı. Nitekim Denктаş daha önceki seçimlerde elde ettiği oylara nispetle daha düşük oranda oy aldı ve Cumhurbaşkanı sıfatıyla Amerika'nın sâdik adamı Cumhuriyetçi Toplum Partisi (CTP) Başkanı Mehmet Ali Talat'a Hükümeti kurma görevini vermek mecburiyetinde kaldı. O da Demokrat Parti (DP) Başkanı ve Denктаş'ın oğlu Serdar Denктаş ile bir koalisyon hükümeti kurdu.

Erdoğan Hükümeti'nin baskıları ve Kıbrıs'ta Amerika lehine bir zeminin oluşmasından sonra, Annan Plânı'nın uygulanmasının kabulüne yönelik eğilimler daha da arttı. Amerika'nın Annan Plânı ile ulaşmak istediği hedef, hem Birleşik Kıbrıs'ı oluşturarak Kıbrıs'ın bir bütün olarak Avrupa Birliği'ne girmesini sağlamak ve -üsler haricinde- Kıbrıs'ı İngiltere'nin tekelinden çıkarmaktı. İngiltere ise Kıbrıs'taki mevcut statükoyu yani iki kesimli iki ayrı devlet durumunu muhafaza etmeyi düşünüyordu. Bunun için

gizli karşı propagandalar yoluyla Annan Plânı'nın başarısızlığa uğraması ve kabul edilmemesi için uğraşıyordu. Çünkü kendi bakış açısına göre, Annan Plânı'nın uygulanması halinde Amerika da bu Birleşik Kıbrıs'ta nüfuz sahibi olacaktı.

Nihâyet Annan Plânı, 24 Nisan 2004'te Kıbrıs halkının oyuna sunuldu. Fakat sonuç beklendiği gibi çıkmadı. Plân, Kuzeyde kabul edilmesine rağmen Güneyde reddedildi. Bu ise Annan Plânı'nın sona ermesi demekti. Fakat her halde sonuç Amerika, İngiltere ve Avrupa Birliği açısından mecburen dengeli bir sonuçtu. Amerika plânın her iki kesimde de kabulünü başaramadı, ancak Kuzey'de önemli bir avantaj elde etti. Kuzey'deki İngiliz nüfuzu ise azalıp düştü. Artık Amerika için Kıbrıs'ta, gerekirse meseleyi gelecekte bir kez daha hareketlendirme gücü oluştu. Şimdi de Kuzey'e uygulanan ambargoyu kaldırmaya -ki şu sıralar bunu isteyen sesler vardır-, orayı önemli bir ticârî ve turistik merkez haline getirerek ve şöhret kazandırarak ekonomik ilerlemesini temin etmeye uğraşacaktır. Ayrıca Asya'ya yönelmiş bir silah namlusu haline gelsin diye (Adanın kuyruğu olan) Dip Karapaz bölgesinde askerî bir merkez inşâ etme ihtimâlî de vardır. Böylelikle Asya'ya ve Ortadoğu'ya bakan bu stratejik "kuyruk" üzerinde egemenlik kurabilecektir. Buna göre Amerika, tam olmasa da bir başarı gerçekleştirmiş sayılır.

İngiltere de başarıdan yana payını aldı. Çünkü Kıbrıs'taki nüfuzuna herhangi bir zararın gelmesine veya oradaki askerî merkezlerine dokunulmasına izin vermedi. Fakat bu, İngiltere'nin gelişmelerden yana rahat olduğu anlamına gelmemektedir. Çünkü İngiltere, Amerika'nın asıl hedefinin kendisini adadan kovmak olduğunu ve Amerika'nın bu hedefi kolaylıkla bırakmayacağını bilmektedir.

Avrupa Birliği ise Kıbrıs'ı birleştirmek ve birleşik halde bünyesine katmak istiyordu. Ancak bu henüz gerçekleşmedi. Bu

nedenle Avrupa bu açıdan zarara uğradı. Fakat diğer taraftan Avrupa Birliği, yalnızca Güney kesimini üyeliğe kabul ederek Kıbrıs'ta ayak basabileceği önemli bir alan elde edebildi. Ne var ki Amerika ve İngiltere gibi büyük devletlerin oradaki çatışması, bölgesel ve devletlerarası sahada devam ettiği sürece Kıbrıs'tan ciddi bir fayda elde etmesi zordur. Yine de stratejik ve siyâsî konumundan istifâde ederek bazı cüz'î faydalar edinebileceğini söylemek mümkündür.

Bundan dolayı Kıbrıs üzerinde çatışan bu devletler (Amerika, İngiltere ve Avrupa Birliği) seçimlerin sonucunu, oransal başarılarını geliştirmeye yönelik bir hareket noktası olarak değerlendireceklerdir ki hedeflerini tamamen gerçekleştirme başarısına erişebilsinler.

İşte Kıbrıs, sahih bir çözüm ile çözümlenmediği sürece, askıda kalan dikenli bir mesele olarak duracaktır. Bu sahih çözüm ise aslî kökeni olan **Osmanlı Hilâfet Devleti**'ne veya bugünkü haliyle Türkiye'ye bir bütün olarak iade edilmesinden başkası değildir. Büyük devletlere hizmet eden etnik temelli çözümler ise hiç şüphesiz sömürgeci çözümlerdir. Gerçek çözüm, ancak ve sadece Adanın İslâmî aslına bir bütün olarak döndürülmesidir ki bundan başka hiçbir çözüm yoktur.

Muhakkak ki bu çözüm, Müslümanların Adadaki ve Türkiye'deki kardeşlerine sırt çevirmelerini değil, bilakis oradaki Müslüman kardeşleriyle sırt sırta vermelerini gerektirir. Ancak ne gariptir ki İslam Âlemindeki mevcut ajan devletler, sürekli olarak Müslüman Türk tarafın karşısında ve kâfir Yunan tarafında yer almaya devam etmektedirler. Türkler Kuzey Kıbrıs Cumhuriyeti'ni kurdukları zaman, Müslüman beldelerdeki devletlerden hiçbir devlet orada ve Adada Müslümanların egemenliğinden yana değildi. Oysa bu devletler, Adanın tamamı üzerindeki Rum egemenliğini tanıyorlardı.

Muhakkak ki Müslümanların başındaki yöneticilerin, Müslümanların önemli meselelerine karşı alçakça tavırlar takınmaları bu yöneticilerin, kimliklerinde isimlerinin başına yazdırdıkları İslam'a göre hareket etmedikleri gibi, halklarının maslahatlarına göre de hareket etmediklerini göstermektedir. Bilakis yalnızca onların, büyük Sömürgeci kâfir devletlerden olan efendilerinin çıkarlarına göre hareket ettikleri görülmektedir.

Bizler farkındayız ki Müslümanların beldelerindeki bu ajan yöneticiler, Müslümanların meselelerinden herhangi bir meseleyi dahi benimsemeye cesâret edemezler. Onların iğrenç durumu, sadece Kıbrıs'ta değil, Ümmetin her meselesinde meşhurdur. Şüphesiz onların tek derdi, sadece efendilerini hoşnut etmektir. Müslümanların beldeleri varmış yokmuş, kalmış yıkılmış, hiç mi hiç umurlarında değildir.

Lâkin bizler yine farkındayız ki Allah'ın izniyle bu Ümmeti hayırlı bir gelecek beklemektedir. Bu yöneticiler eninde sonunda yok olup gidecektir. Allah'ın izniyle **Râşidî Hilâfet** mutlaka kurulacaktır. Sonra gidip Kıbrıs'ı Dâr-ul İslâm'a ilhâk edecek ve onu Doğu Akdeniz'in parlayan yıldızı haline getirecektir ki önceden olduğu gibi Fâtihlerin ilk hareket noktası olan bir merkez haline gelsin.

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ **Şüphesiz bu, Allah'a hiç de zor değildir.** (İbrâhim 20)

SUDAN (GÜNEY)

Sudan, Afrika'da önemli bir stratejik mevkide konumlanır. Aynı zamanda Doğusunda önemli bir devlet olan Mısır'ın doğal bir uzantısıdır. Yine Kongo, Uganda, Kenya ve Orta Afrika ile birleşerek Afrika'nın derinliklerine kadar iner. Kezâ Kızıldeniz üzerinden Arap Yarımadası'daki Hicâz'a ve Tihâme'ye bakar. Doğusunda Etiyopya/ Habeşistan ve Eritre ile komşu iken Batıda da Çad ve Libya'ya komşudur. Sudan'ın bu büyük coğrafyasının yanı sıra geniş ve muazzam kaynaklara, imkânlara ve iklime sahip olması onu, en büyük hayvânî ve zirâî üretici ülke haline getirmektedir. Bilhassa birçok kolları bulunan Nîl Nehri, Sudan topraklarına müthiş bir verimlilik kazandırmaktadır. Öyle ki tüm İslâmî beldelerin temel gıda maddelerini sağlayabilecek bir bolluğa sahiptir. Aynı zamanda askerî veya siyâsî güvenlik kadar, Müslümanlar için azımsanmayacak derecede önemli olan gıda güvenliğini sağlamaya da fazlasıyla ehildir.

Sudan'ın servetleri sadece tarımsal alan ile sınırlı değildir. Bilakis gövdesi, bilhassa sanâyi çarkının döndürülebilmesi için kaçınılmaz olan altın, krom ve mika gibi zaruri ve kıymetli madenler ile doludur. Ayrıca orta kesimlerinde bol miktarda petrol kuyuları vardır. Konumu itibarıyla Sudan, kelimenin tam anlamıyla büyük devlet dinamiklerine sahiptir. Bu nedenle, büyük devletlerin geçmişte ve bugünde, bitmez tükenmez süper servetlerine hâkim olmak için Sudan üzerinde çatışmaları şaşırtıcı değildir.

Sudan çok eski bir İslâmî beldedir. **Osman RادیAllahu Anh**'in Mısır Âmili Abdullah İbn-u Ebî Serah eliyle Hicrî 31 yılında, erken dönemde İslam ile tanışmıştır.

Geçen yüzyılda Sudan, İngiliz sömürge otoritesi altındayken, İngiliz Yönetimi 1922 yılında, Güney Sudan'ı kapalı ve izole bir bölge haline getiren bir kanun çıkardı. Bunun amacı, Güney halkının Kuzey'e sızmasını ve Kuzey'deki halkın da Güney'e karışmasını engellemektir. Böylece İngiliz subayların komutasında Güney halkından yerel bir ordu oluşturdu ki henüz erken dönemde Kuzey ile Güney arasında bir ayrılık oluşturulabilirdi.

Güney'in bu kapalılığı, halkına yönelik geniş çaplı bir Hıristiyanlaştırma operasyonu için misyonerlik faaliyetlerine her tür özgürlük tanınmasına katkıda bulundu. Bu arada İngiliz sömürgeciler, Kuzey'deki Müslümanların Güney'e İslâmî hey'etler göndermelerini de yasakladılar. Nitekim Mezunlar Konferansı heyeti, 1938'de Hartum'dan Güney'e İslam'ı yaymak için İslâmî bir heyet gönderme girişiminde bulunduğu gibi oldu.

1947 yılında İngiliz Yönetimi, Kuzey ve Güney halkından bazı kimseleri **Cubâ Konferansı**'na çağırdı. Bu konferans, Sudan'da iki varlığın mevcudiyetini tanımlayan amaçlayan İngiltere'nin Sudan için tasarladığı ilk resmî tuzaktı.

İngiltere'nin Sudan'a bakışı, temel olarak içerisinde iki varlığın bulunmasına dayalıydı: Biri Kuzey'de Arap-Müslüman, diğeri de Güney'de Hıristiyan-Müşrik bir varlık idi. Daha sonraları Amerika da aynı esâsı benimsedi.

İngiliz Sömürgeciliği 1956 yılında Sudan'ı terk etmeden önce, 1955 yılında Güney Sudan'da bir ayaklanma ateşi tutuşturdu ve o zamandan beri Sudan'da kurulan tüm hükümetler günümüze kadar bu isyan ile meşgul oldu.

"Bağımsızlık" sonrasında İngiltere, Güney Sudan'ı özel çözüm gerektiren kalıtsal bir sorun olarak kabul eden, kukla yöneticiler tayin etti. 1965 yılında Kuzey ve Güney partileri yuvarlakmasa toplantısında bir araya geldiler ve İngiltere tarafından belirlenen aynı esâs üzerindeki çözüm arayışına girdiler. Ne var ki bir an-

laşmaya varamadılar ve böylece sorun daha da çetrefilli hale geldi.

Sudan'ın en bâriz siyâsîlerinden birisi olan Sâdık el-Mehdî, tâ o erken dönemlerde Kurucu Meclis önünde bu sorunu tanıdı. Sudan'ın birleşik bir cumhuriyetten federal bir cumhuriyete dönüştürülmesini ve özel bir konumu olduğu gerekçesiyle Güney Sudan'a özerklik verilmesini talep etti. 1965 yılı Aralık ayında şöyle dedi:

“Şu anda Kuzey ve Güney partileri, özel durumundan dolayı Güney'e bölgesel bir statü ve âdem-i merkezîyetçi (merkezî olmayan) bir yönetim veren bir anlaşma taslağına ulaşmış bulunmaktadır.”

Bununla beraber Sudan'daki politikacılar, Sudan'ın bu özel statüsünün nasıl olacağı konusunda anlaşmazlığa düştüler. 1967 yılında Başbakan İsmâ'il el-Ezherî, el-Mehdî'nin çağrıda bulunduğu bölgesel yönetim düşüncesine karşı çok sert bir saldırıya geçti ve sadece Güney'e özerklik vermekle yetinilmesine çağırdı. Bu târihten itibaren Uganda, Güney isyânı için bir odak noktası haline gelsin diye sürgün hükümetine barınak sağlamakla görevlendirildi.

İngiltere, Sudan'ı bağımsızlık sonrası on yıllar boyunca meşgul edecek Güney meselesini, bir takoz olarak terk edip gitti. Sudan'dan çıkmadan önce, Güney'in Kuzey'den koparılması tohumunu da ekti. Daha sonraları Batılı devletler bu tohum ile ilgilendiler ve peşpeşe Sudan'ın başına bela olan, Amerikan-İngiliz ajanı yöneticilerin bakışları çelişmeyecek şekilde onu suladılar. Böylece tüm kesimlerin bakışı, Güney'in özel bir statüye sahip olduğu konusunda birleşti. Nitekim ister el-Mirğanî liderliğindeki Demokratik Birlik Partisi'nce (el-Hizb-ul İttihâd-ud Dimukratî) temsil edilen el-Hatmiyye tâifesi gibi Amerikan uşağı olsun, isterse el-Mehdî liderliğindeki Ümmet Partisi'nce (Hizb-ul Umme) temsil edi-

len el-Mehdî - el-Ensârî tâifesi gibi İngiliz uşağı olsun, partilerin çoğunun bakışı böyleydi. Hepsi de her ne şekilde olursa olsun, bir şekilde ayrılığın zaruretini kabul ettiler, lâkin üsluplar üzerindeki anlaşmazlıkları devam etti.

El-Mehdî Hükümeti, temelde özerk veya bölgesel yönetime dayalı bir diyalog yürüttü. En-Numeyrî Hükümeti de bölgesel yönetimi uyguladı ve Güney'deki yönetimin idâresi için bir Yüksek Konsey atadı. Ömer Hasen Ahmed el-Beşîr liderliğindeki el-İnkâz Hükümeti ise federal yönetimi uyguladı ve Güney halkına self-determinasyon hakkı tanınması düşüncesini ortaya attı. Muhâlefet partileri de, -el-Beşîr başkanlığındaki el-İnkâz Hükümeti'ne muhalif partilerin bir araya getirildiği **Vatanî Demokratik Birlik** denilen yapının, 1995 yılında Eritre'nin başkenti Esmara'da toplanan **Hayâtî Meseleler Konferansı**'nda, Cibâl-un Nûbe (en-Nûbe Dağları) ve Güney halkına self-determinasyon hakkı önerdiği gerekçesiyle- Ömer el-Beşîr'in bu düşüncesine karşı çıkmadılar.

Güney halkına self-determinasyon hakkı ve federasyon gibi ihânet düşünceleri, siyâsî taleplere ve yasal siyâsî vakialara dönüştü. İşte böylece, 1881 yılında İslam'ı ve Sudan'ı savunmak üzere İngiliz işgâline karşı Sudan'da patlak veren **İslâmî Mehdî Devrimi**'nin evlatları, İngiliz projesini uygulayan temsilcilere dönüştüler. O muazzam devrim ile o dönemde İngiliz Ordusu inkâr edilmez müthiş bir hezîmete uğramış, 1885'te Başkent Hartum İngilizin ellerinden geri alınmış ve oradaki İngiliz yüksek komiseri (mendubu) öldürülmüştü.

Diğer sömürgeler gibi Sudan da, eski sömürgeci İngiltere ile yeni sömürgeci Amerika arasında, egemenlik konusunda şiddetli bir devletlerarası çatışmanın arenası haline gelmiştir. Nitekim 1956 yılında "bağımsızlık" verildiğinde İngiltere'nin elindeydi ve İngiltere, kendisine bağlı el-Mehdî'nin partisi ile diğer İngiliz

uşaklarının etkin liderliği sayesinde nüfuzunu sürdürdü. 1969 yılına kadar Amerika ile İngiltere arasındaki çekişme böyle sürüp gitti. O zaman Amerika'nın bölgedeki baş ajanı AbdunNâsır tarafından desteklenen Ca'fer en-Numeyrî, İngiliz yanlısı partilere ve politikacılara karşı başarılı bir askerî darbeye liderlik etti. En-Numeyrî'nin askerî güç sayesinde iktidarı eline geçirmesiyle birlikte Amerika, onun uzun süren iktidârı boyunca ordu içerisine nüfuzunu önemli ölçüde sızdırmayı başardı.

En-Numeyrî iktidarının gölgesinde Güney meselesi daha da kötüleşti ve çözümsüz bir hale geldi. Güney'in ihmâl edilmesi ve iktidara gelen tüm yöneticiler tarafından kalkınmadan, gelişmeden uzak tutulması, bu sorunun daha da çetrefilleşmesine katkıda bulundu. Yine Güney halkına, ileride ayrılmaya yol açacak özel bir statü verilmesi gereğinin onaylanması da buna yardımcı oldu. Böylece güvenliği sağlamak için Güney'e gönderilmiş Sudan Ordusu'nda bir subay olan John Garang'ın yıldızı, en-Numeyrî iktidârının sonlarına doğru parlamaya başladı. Ancak Garang, Güney'de İslam'ın yayılmasını önleyen bir Hristiyan-Müşrik gücü oluşturmak amacıyla, merkezî hükümetten ayrılıp Uganda'nın yardımı ve Amerika'nın koordinasyonu ile özel bir milis gücü oluşturdu. Garang Hareketi aynı zamanda Amerika'nın, Sudan Hükümeti'ne gerektiğinde baskı yapmak ve onu dilediği yöne çevirmek için elinde oynattığı bir kukla idi.

Siyâsi, ekonomik, güvenlik ve toplumsal tüm yönlerden Sudan'daki sorunlar iyice birikince Amerika, Ca'fer en-Numeyrî'den kurtulmanın gerekli olduğunu gördü. Bunun üzerine, ordu generallerinden biri olan Suvâr ez-Zeheb, Sudan dışında olduğu bir sırada Ca'fer en-Numeyrî'ye karşı darbe yaptı. En-Numeyrî, Sudan'a dönüp darbenin başarıya ulaşmasını engellemek isteyince, Mısır Devlet Başkanı Husnî Mubâarak, Amerika'nın emriyle onu Kâhira'de kalmaya mecbur etti. Suvâr ez-Zeheb, önceleri en-Numeyrî'ye sadâkati ile bilinen askerlerdendi. Buna rağmen

yaptığı bu darbe, Sudan Ordusu'ndaki üst düzey komutanların çoğunun, Amerikan nüfuzu altında olduklarının bir delili idi.

Suvâr ez-Zeheb iktidarda ancak bir yıl kaldı. Fakat gerçek iktidar Amerika'ya dost olan ordunun elindeydi. Böylece Suvâr, yönetimi siyâsîlere devretti ve seçimlerin yapılmasına izin verdi. Bu defa yönetime İngiliz ajanları geldi. Sâdık el-Mehdî 1985 yılında hükümeti kurdu. Sudan, üç yıllık **el-Mehdî Hükümeti** boyunca çalkantıya terk edildi. Bu dönemde, Güney'in ayrılması plânlarıyla ilgili olarak Şubat 1987'de Washington'da bir seminer ve yine aynı konuyu araştırmak üzere Eylül 1987'de de Londra'da bir toplantı düzenlendi. Afrika'da da başka girişimler oldu.

Kültürel mozağin tanınması, gelişmenin önemi, servetin ve otoritenin paylaşılması hususlarına odaklaşmakla beraber bu girişimlerin hepsi de Sudan'ın birliğini göstermelik olarak vurgulamaktaydı. Bu süre zarfında askeriye, durumu yakından gözetleyip durdu. Sudan'da işler iyice kötüye gidip halk askerlerin geri gelmesini temenni etmeye başlayınca 1989 yılı Haziran ayında Ömer Hasen Ahmed el-Beşîr başarılı bir askerî darbe yaptı ve el-Mehdî Hükümeti'ni kovdu. en-Numeyrî gibi kendisinden önceki askerlerin hatalarından da ders aldı.

Böylece Sudan'ın önde gelen İslâmî hareketinin lideri ve **Halk Kongresi** (Mu'temir-uş Şa'bî) Başkanı Hasen et-Turâbî'yi iktidara getirerek ona yakınlığı ve askerî yönetimini İslâmî motifler ile süsledi ki askerî otoritesine, geçmişte en-Numeyrî'de olmayan yasal bir renk ve bir halk desteği kazandırabilirdi.

Böylece Amerika'ya dost olan askerler, Sudan'da yönetim dizginlerini avuçlarına aldılar ve dolayısıyla ordu sayesinde Amerika da Sudan'ın dizginlerini eline geçirmiş oldu. Amerikan ajanı askerler bu sayede, daha önce İngiliz ajanı politikacıların ve partilerin beceremedikleri, Güney'in Kuzey'den kesin bir ayrılış ile ayrılmasına yol açan ciddi siyâsî operasyonlar gerçekleştirebildiler.

El-Beşîr'in Sudan'da iktidarı teslim almasından itibaren, Güney'deki çatışmaların ve çarpışmaların tırmanışına paralel olarak müzâkerelerin, toplantıların ve girişimlerin dozajı arttı. Tâ ki bu hassas ve tehlikeli sorunun yaşamsal gelişiminin tamamlanması için bu müzâkerelere güvenilirlik ve meşruiyet kazandırılabilirdi.

1989 yılında eski Amerikan Başkanı Jimmy Carter gözetiminde Kenya'nın başkenti Nairobi'de yapılan toplantılar, daha sonraki toplantıların, müzâkerelerin ve girişimlerin başlangıcı oldu. Carter gözetimindeki bu toplantılar, Albay Muhammed el-Emîn Halife başkanlığındaki Sudan Hükümet heyeti ile Lam Ekol başkanlığındaki İsyancı Hareket heyeti arasında yapıldı. 1992 yılında Nijerya eski Devlet Başkanı İbrâhim Babangida'nın girişimleriyle, Muhammed el-Emîn Halife başkanlığındaki Hükümet heyeti, Garang grubunu temsilen William Non başkanlığındaki İsyancı Hareket heyeti ve en-Nâsır grubunu temsilen Lam Kol başkanlığındaki heyet arasında, Nijerya'nın başkenti Abuca'da başka görüşmeler de yapıldı. Bu müzâkerelerde servetin paylaşılması ve Sudan'da ırksal, dilsel ve kültürel çoğulculuk esâsına göre çalışacak siyâsî bir kurum oluşturulması yoluyla sorunun çözülmesinin zaruri olduğu sonucuna varıldı. 1993 yılında Uganda Devlet Başkanı Yuri Mosivini'nin nezâretinde, Ali el-Hâcc Muhammed başkanlığındaki Hükümet heyeti ile Garang başkanlığındaki Halk Ordusu (İsyancı Hareket) heyeti arasında da Uganda'nın Antibi kentinde görüşmeler yapıldı. Aynı yıl, bu görüşmelerden bir ay sonra Nairobi'de Ali Osman Muhammed Tâhâ başkanlığındaki Hükümet heyeti ile İsyancı Hareket heyeti arasında bir toplantı daha yapıldı.

Kenya ve Nijerya'da süren müzâkereler; 17 Mart 1994'te Nairobi'de IGAD¹⁹ komisyonunun girişimiyle, Kenya Devlet Başkanı Danyel Erabmoyi liderliğinde ve Uganda, Etiyopya ve Eritre dev-

¹⁹ IGAD: InterGovernmental Authority on Development: Hükümetlerarası Kalkınma Otoritesi

let başkanları ile Ömer Hasen el-Beşîr ve İsyancı Hareketin komutanı Fâsîlî'nin katılımıyla düzenlenen bir toplantıya kadar devam etti.

Müzâkereler, 20.07.2003 târihinde **Mişâkus Protokolü** denilen felaket imza törenine kadar sürdü. Bu protokol, Güney'in Sudan'dan koparılmasına yönelik olarak atılan adımların en tehlikelisi, bıkmak usanmak bilmeyen ve onlarca yıl süren gayretlerin bir semeresi ve nihaî **Barış Anlaşması**'nın mukaddimesi idi. Bu protokol; oldukça dakik ifadeli, son derece tehlikeli ve self-determinasyon hakkı gibi ayrılma için gereken her hususu kuşatan kapsamlı metinler içermekteydi. Bu metinler, hedefe en az külfet ile ulaşılsın diye kurnazca bir özen ve dikkat ile düzenlenmişti. Protokoldeki en tehlikeli husus, devletlerarası rolü ve ayrılmayı gerçekleştirmek üzere anlaşma maddelerinin uygulanmasını sağlayan sınırlı bir mekânizmayı şart koşmasıydı. Nitekim bu protokol, ardından gelen tüm müzâkerelerin temel taşı haline geldi. Daha sonra görüşmeler; servet, otorite ve diğer hususların paylaşımı gibi o zaman muallâkta bırakılmış meselelerin detaylarını ele almak amacıyla Amerika, İngiltere, Norveç, İtalya ve IGAD üyesi ülkelerin devletlerarası gözetimi altında yeniden başlatıldı. Toplantılara bakıldığı zaman, devletlerarası tarafların özellikle de Amerika ve İngiltere'nin görüşmelerde anlaşmazlığa düşmedikleri görülür.

25 Eylül 2003 târihinde Hükümet ile İsyancı Hareket arasında üç ordunun varlığını öngören bir **Askerî Güvenlik Anlaşması** imzalandı. Bu üç ordu şunlardı: Hükümet Ordusu, İsyancı Ordu ve Hükümet ile isyancıların ortak ordusu. Böylece ayrılıkçı ve mücrim isyancı çeteler, nizâmî orduya paralel bir ordu niteliğiyle, yasal olarak ona eşit bir halde bırakıldılar. Yine bu anlaşma, Hükümet ordusunun en fazla 2,5 yıl içerisinde Güney'den çekilmesini şart koşmaktaydı.

Bilinmektedir ki anlaşmanın öngördüğü maksat, ülkedeki orduları çoğaltarak güç merkezlerini çoğaltmaktı. Bu ise ülkede güvenlik ve istikrârı tehdit edecek, böylece -hele ki isyancıların; hedef, eğitim ve silahlanma noktasında kâfir Batı'ya bağımlı olan bir ordusundan bahsediyorsak- ülkeyi savaflara, çatışmalara ve parçalanmalara sürüklemesi kolaylaşacaktı.

İsyancıların ordusu, Güney Sudan'ın tümünü tek başına kontrol etmesinin yanı sıra, Hartum'da, Mavi Nil'in Güneyinde ve Cibâl-un Nûbe'de de mevcut iken Sudan halkının güven duyması nasıl mümkün olabilir ki? İki veya üç ordu düşüncesi, müzâkereler çıkmaza girdikten sonra Amerika tarafından Hükümete dayatılmış bir düşünce idi. Nitekim Sudan'ın Ahbâr-ul Yevm Gazetesi, 25.09.2003'te bunu açıkça ortaya koymuştu. Böylece Amerika, Hükümet'e bu anlaşmayı dayattı ve reddetmesi halinde çeşitli tehdit şekilleriyle onu uyardı.

07.01.2004 târihinde Sudan Hükümeti ile İsyancı Hareket arasında **Servet Paylaşım Anlaşması** da imzalandı. Anlaşmaya göre Güney Sudan'da ve çekişmeye sahne olan diğer üç bölgede, petrol ve diğer gelirler Hükümet ile İsyancılar arasında eşit olarak paylaşılıyor ve biri Hükümet'e diğeri ise İsyancılara ait iki ayrı banka sistemi kuruluyordu. Böylelikle ayrılma, askerî açıdan kökleştirildiği gibi ekonomik açıdan da kökleştirilmiş oluyordu.

Müzâkereler, Otoritenin Paylaşımı ile üç çekişmeli bölge olan **Ebiyi, Mavi Nil'in Güneyi** ve **Cibâl-un Nûbe**'nin geleceğinin belirlenmesi üzerinde sürdürülmektedir. El-Beşîr Hükümeti, Bush'un Sudan'a atadığı Amerikan Elçisi Râhip John Danforth tarafından taşınan ve Nifâşâ'daki²⁰ müzâkercilere teslim edilen **Amerikan Belgesi** gereğince Ebiyi'den İsyancılar lehine vazgeçmek üzeredir.

²⁰ Nifâşâ: Bir Etiyopya/ Habeşistan Kenti.

Söz konusu belge, Güney halkına tanındığı gibi Ebiyi halkına da self-determinasyon hakkı tanınmasını öngörmekteydi. Yine, Cibâl-un Nûbe ile Mavi Nil'in Güneyinde 6.000'er kişilik bir ortak kuvvet oluşturulmasını şart koşan 4. maddenin (c) bendinde geçen bir **Güvenlik Önlemleri Anlaşması** öngörmekteydi ki bu, aynı Güney tarzında, bu üç bölge için de özel bir statü oluşturulmasına hazırlık anlamına gelmekteydi.

Hartum'da yayınlanan gazeteler 20.03.2004 târihinde, Nifâşâ'daki müzâkereci taraflar olan Hükümet ile İsyancı Hareket'e sunulan, Ebiyi meselesinin çözümüne dâir Amerikan Belgesi'nin detaylarını açıkladılar. Belgenin içeriği, İsyancı Hareket tarafından ileri sürülüp Hükümet tarafından reddedilen önerilerin neredeyse aynısıydı. Bu belgede geçen en tehlikeli madde ise; *“Geçiş Dönemi sona ermeden hemen önce Güney’de yapılacak referandum ile eşzamanlı olarak, Kuzey’de mi kalacaklarına, yoksa Bahr-ul Gezâl’e mi katılacaklarına karar versinler diye Ebiyi halkına da ayrı bir referandum hakkı verilmesi”* idi. 20.03.2004 târihli 3378 sayılı Ahbâr-ul Yevm Gazetesi'nde yayınlandığı gibi, John Danforth Nifâşâ'da düzenlediği basın toplantısında şöyle dedi:

“Başkan Bush çok rahatsız... Nitekim kendisi bu ayın sonundan önce barış sağlanabileceğine inanıyor. Amerikan Yönetimi de barış sürecine engel olan taraftır, müzâkerelerin dağılmasından sorumlu olacak taraf haline geleceğini düşünüyor.” Tüm bunlar, Amerikan Yönetimi'nin tümüyle ve tam anlamıyla İsyancı Hareket'in yanında yer aldığı te'kid etmektedir. Yine -Amerika'nın özel barış elçisi John Danforth'un basın toplantısında geçtiği gibi- Amerikan Yönetimi'nin, belgeyi reddetmesi halinde Hükümeti açıkça tehdit ettiğini de göstermektedir. Bu da mezkûr Amerikan Belgesi'nin, Amerika'nın Ebiyi meselesine ilişkin nihâî tutumu olduğunu açığa çıkarmaktadır.

Bunun üzerine İsyancı Hareket, derhal belgeyi kabule koştı. Bu gâyet normaldi. Çünkü temeli, zaten kendi önerilerinin aynıydı.

Sudan Hükümeti'nin belgeyi, müzâkerelerin temeli olarak kabul etmesine gelince; 21.03.2004 Pazar târihli, 2882 sayılı Sudan'ın es-Sahâfe Gazetesi'nin haberine göre; Devlet Başkanı el-Beşîr ile yardımcısı, iktidar partisinin liderleri, Silahlı Kuvvetler'in bazı generalleri ile Nifâşâ'dan dönen müzâkere heyetinden de üç kişinin katılımıyla geniş çaplı yapılan bir toplantıda, Amerikan önerisi enine boyuna tartışıldı ve onun müzâkerelerin temeli olarak kabul edilmeye elverişli olduğu değerlendirildi ki bu, Hükümetin zaafiyetini ve cılız tavrını açıkça ifşâ etti.

Amerikan önerisini uzlaşılabilir olarak nitelendirenlerin bu tavrı, Amerikan baskısına boyun eğdiklerini ve onu râzı etmek için çabaladıklarını te'kid etmektedir. Halbuki:

Allah ve Rasülü râzı edilmeye daha hak sahibidir. (et-Tevbe 62)

13.05.2004 Perşembe günü Hartum'daki Amerikan Büyükelçiliği, hafta içinde Sudan Hükümeti ile Dr. John Garang liderliğindeki **Sudan Halk Kurtuluş Hareketi** arasında Otorite Paylaşımı ve üç bölgenin geleceği konularında bir anlaşma imzalanacağını, ayrıca gelecek ayın ortasında da Nairobi'de nihâî anlaşmanın imzalanacağını açıkladı. Garang Hareketi'nden bir yetkili ise Barış Anlaşması'nın başlıca maddelerinin hazır olduğunu teyid etti.

Kezâ Hartum'daki Amerikan Büyükelçiliği Maslahatgüzârı Gerald Gallucci de aynı târihte şöyle dedi:

“Gelecek Haziran ayının ortasında, Sudan Hükümeti ile Sudan Halk Kurtuluş Hareketi arasında Nairobi'de kapsamlı bir Barış Anlaşması imzalanacaktır.” Çarşamba'yı Perşembe'ye bağlayan gece sınırlı sayıda gazeteceye yaptığı açıklamada ise, ülkesinin bir

süredir Sudan Hükümeti ile yapıcı bir görüş alışverişinde bulunmaya başladığını belirtip şöyle dedi:

“Amerikan Yönetimi, Barış Anlaşması’na ve geniş kapsamlı nihâi ateşkes düzenlemeleri aşamasına ulaşılması halinde, Hartum ile ilişkilerini tamamen normalleştirmeye elbette başlayacaktır.”

Yine Gallucci, üç meselenin halledilmesi halinde Sudan Hükümeti üzerindeki Amerikan yaptırımlarının kaldırılacağını, bunların; devletlerarası terörizme karşı mücâdele dosyası, IGAD girişimleri yoluyla Barış Anlaşması imzalanması ve insan hakları dosyasında kapsamlı ilerleme sağlanması olduğunu ifade edip şöyle dedi:

“Washington, Barış Anlaşması’ndan sonra olağanüstü halin kaldırılmasını beklemektedir... John Garang liderliğindeki Sudan Halk Kurtuluş Hareketi, -Sudan Devlet Başkanı Birinci Yardımcısı Ali Osman Muhammed Tâhâ ile Garang’ın halledemedikleri kalan birtakım detaylar üzerinde arabulucu olacak üçüncü bir tarafın yardımının aranmasını- önererek ‘Barış Anlaşması’nın başlıca unsurlarının hazır olduğunu’ teyid etmiştir.”

Birleşmiş Milletler kaynakları Sudanlı müzâkercilerin karşılaştıkları birtakım zorluklara dikkat çekerken, Halk Hareketi’nin resmî sözcüsü Yâsir Arman:

“Başlıca sorunlar çözüm yoluna girdi. Dolayısıyla geri kalan detaylar, aşırıya kaçarak vaktin tamamını almamalıdır. Nitekim çözüm için her iki tarafın da kararları gerekmekte ve Hareket bunu çözülebilir görmektedir” diyor ve *“Anlaşmanın başlıca unsurlarının hazır olduğunu ve her iki tarafın da anlaşmayı nihâyete erdirip imzalamak üzere ilerlemesi gerektiğini”* yineliyordu.

Yine *“kalan meselelerin iki tür olduğunu, bunlardan birinin anlaşmanın bazı maddelerinin düzeltilmesine veya yeniden yazılmasına ilişkin iken, diğerinin de Merkezî Otorite ile birlikte Mavi Nil*

ve *Cibâl-un Nûbe'ye ilişkin olduğunu*” ifşa ediyordu. Sonra açıklamasını şöyle sürdürüyordu:

“Hartum, Hareket’e Mavi Nil ile Cibâl-un Nûbe’de otoritenin %40’ını ve Hükümet’in de %60’ını teklif etti. Yine Hareket, %38’ini talep ettiği halde Merkezî Otorite’nin de %28’ini teklif etti.” Arman, diğer siyâsî güçlere katılım konusunda *“Diğerlerine katılım çalışması başlamıştır ve halen iki taraf arasında sürmektedir”* derken, başkent konusunda da *“Başkent meselesi halledildi ve her iki taraf temel noktalarda uzlaştı”* diyordu.

Bu müzâkereler esnâsında ve isyancı John Garang liderliğinde Güney’in ayrılmasına yönelik müzâkerelerin sona ermesinin hemen öncesinde, Sudan’ın batısındaki Dârfur bölgesine yoğunlaşıldı. Bu meselenin ortaya çıkışında ve kötüleşmesinde üç faktör bulunmaktadır: Araziler ve mer’alar konusundaki yerel çekişme, soruna yapılan dış müdâhale ve tahrik ile bunun öncesinde ve sonrasında Sudan Hükümeti’nin İslam’ın emrettiği adâlet ve ihsan anlamında vatandaşlarının işlerini gözetmedeki ihmâlkârlığıdır.

Yerel çekişmeye gelince; Dârfur’da Afrikalı **el-Fur** kabîleleri ve diğer Arap asıllı kabîleler ikâmet etmektedir. Dârfur’daki anlaşmazlık, hayvanların ve işlenmiş arazilerin geniş bolluğuna rağmen doğal kaynakların azalmasıyla birlikte baş gösterdi. Develerini otlatmak isteyen bazı Arap kabîlelerinin arzusu kendi otlak arazilerine sahip olmak iken, dedelerinden kalan bir mîras olarak kendilerinin sahip olduğu düşüncesiyle, Afrikalı el-Fur kabîleleri ise arazileri ve mer’aları Araplar ile paylaşmayı reddediyorlardı.

İsyan ise **ez-Zegave** kabîlesine bağlı olarak baş gösterdi. Onlar diğer kabîlelerin kendilerine katılmalarını istediler. Bunun için hücumlarla ve tekliflerle bunu terörize etmeye başladılar. O kadar ki kabîleler kendilerini iki alternatif ile baş başa buldular: Ya isyana katılacaklar yada hücumlardan kendilerini muhafaza

etmek için milisler oluşturacaklardı. Böylece bu kabîleler hızla kuvvetlenen milisler oluşturmaya karar verdiler. Buna ilâveten Dârfur'da komşu ülkelerden gelen silahlar yayılmaya başladı. Bu da durumun ağırlaşmasına, daha da kötüleşmesine ve her geçen gün daha da karmaşıklaşmasına yol açtı. Binlerce cana kıyıldı. Yüzlerce köy yakıldı. Yüz binlercesi yer ve gökten başka yatak-yorgan olmaksızın topraklarından sürüldü. Bazıları, Dârfur ce-henneminden kurtulmak umuduyla Çad'a kaçtı.

Soruna yapılan dış müdâhale ve tahrike gelince; Dârfur hâdiselerini körükleyen ve krizi icad eden Avrupalılar, bizâtihi Fransa ve İngiltere idi. Bunun delili, Afrikalı el-Fur kabîlelerinden kaynaklanan isyana Çad devleti ve yöneticilerinin destek vermiş olmasıdır ki bunlar erzak, destek ve barınak noktası bakımından Fransa'nın ajanıdır. Londra ise isyan hareketinin liderleri için bir medya kürsüsü olarak işlev gördü.

Amerika'ya gelince; o da ajanı olan el-Beşîr'i sadece açıklamalar yapmakla yetinerek sorunu örtbas ettirmeye çalıştı ve muktedir olduğu halde el-Beşîr Hükümeti'ne isyancıları zaptetmesini emretmedi. Fakat krizin kötüleşmesinden ve insanî bir trajediye dönüşmesinden sonra -Avrupa'nın dürtüklediği- İnsancıl Örgütler ve Birleşmiş Milletler Sudan'a baskı uyguladılar ve ondan, Afrikalılara karşı işkence hareketlerinde bulunan Arap milislere (**el-Cencevid** de denir) süren desteğini derhal kesmesini talep ettiler.

Medya organlarının, ölenlerin sayısının binlerle ve sığınmacıların milyonlarla ifade edilen bir boyuta ulaşması hakkında, Dârfur hadiselerini ileri sürmesinden sonra ve yine bu medya organlarının Dârfur'da meydana gelen vakıayı bu yüzyılın en büyük insanlık dramı olarak tanımlayıp devletlerarası topluluğun derhal müdâhale etmesi gerektiğini, aksi takdirde her ay binlerce Afrika-lının öleceğini belirtmesinin ardından Amerika kendisini oraya

müdâhale etmek, meselenin üzerine gitmek ve liderlik etmek zorunda kaldı. Bunun üzerine Sudan Hükümeti'ne, birtakım taleplerde bulunarak bu trajediye son vermesini emretti. Bunlardan biri, 6000 Sudan askerinin Afrikalı vatandaşların güvenliğini sağlamak ve el-Cencevid milislerini dağıtmak üzere Dârfur'a gönderilmesi idi.

Lâkin Avrupalılar bu Amerikan icraatlarından tatmin olmadılar. Sudan'a yaptırım uygulanmasını ve Dârfur'a Sudanlı değil yabancı asker gönderilmesini talep ettiler. Avrupa ve bilhassa Fransa, Amerika'nın Sudan üzerine yaptırım uygulanmasındaki rolünden şüphelenmeye başladı.

Sudan Hükümeti'ne yönelik İngiliz tutumu, acayip bir şekilde düşmancaydı. İngiltere, Sudan Hükümeti'ne karşı kışkırtıcı, tehditvârî ve provakatif açıklamalar yaparak Amerika'yı zora sokmanın ardında durmaktaydı.

Amerika, **Dârfur Meselesi**'nin o sıralarda öne çıkmamasını istiyordu. **Güney Meselesi** hallolduktan, Garang ile Sudan Hükümeti arasında anlaşma imzalandıktan ve bunu uygulamaya yönelik adımlar atıldıktan sonra Dârfur'a dönecekti.

Avrupa'ya gelince; Fransa ve İngiltere, Amerikan yanlısı el-Beşîr Hükümeti'nin başına belâlar açmak suretiyle hem sorunu tahrik etmek hem de aynı anda durumu ısıdırmak istediler ki ya onu devirsinler veya ona nüfuz edebilsinler.

Hartum'daki Amerikan Büyükelçiliği Maslahatgüzârı Gerald Gallucci 2004'ün Mayıs ayının ortalarında, ülkenin batısındaki Dârfur bölgesindeki durumların, Sudan'daki İnsan Hakları dosyasının hayatî bir konusu olduğunu belirtmişti. Ayrıca Dârfur bölgesinde barışın gerçekleşmesi ile Güney'deki barış süreci arasındaki bağlantının ayırt edilmesi gerektiğini ilâve etmişti. Bu da göstermektedir ki Amerika, Güney'in koparılmasına ilişkin dü-

zenlemeleri halletmenin ve ondan sonra da Kuzey bölgeleri meselesi üzerine yoğunlaşmanın peşindedir.

Fakat Avrupa yani Fransa ve İngiltere bu noktayı fark etti ve Amerika'yı sıkıntıya sokmak ve Amerikan yanlısı el-Beşîr'in konumunu sarsmak için Dârfur meselesini silahlı (şiddet) ve siyâsî açıdan ve medya vasıtasıyla tahrik etmeye ağırlık verdi. Nitekim Amerika'nın, Güney meselesinde aktif bir rol sahibi olup Avrupa'nın oradaki rolünü marjinalleştirebilmesinden sonra, Avrupa yani Fransa ve İngiltere, Güney'deki zayıf rollerini telafi etmek için Dârfur'da etkin bir rol sahibi olmayı arzuladılar.

Hulâsası şu ki Amerika, âniden ve hızla körüklenen Dârfur krizi sebebiyle devletlerarası kamuoyu önünde sıkıntıya sokulmasından sonra Sudan Hükümeti'ne karşı bu tedbirleri almaya zorlandı. Bu problem devletlerarasında mâkul bir sınır dahilinde kalsaydı, kontrol altına alınsaydı ve büyütülmeseydi, Amerika müdâhale edecek değildi. Velâkin Fransa ve İngiltere bunu iyice körüklemişti.

Dolayısıyla Dârfur isyanında başrol, yapılan hârici müdâhale ve tahriktir!

Sudan Hükümeti'nin halkın maslahatlarını gözetmedeki ihmâlîne ve meseleyi ele alışındaki tökezlemeye gelince; bu tür sorunlar kabîlelerin bölgelerinde yaygın olsa da, daha fazla büyümesi ve şiddetlenmesi için meselenin başıboş bırakıldığı kesindir. Sudan'ın bölgelerinden biri olan Dârfur, Sudan'ın batısında Çad sınırı üzerine düşer. Bu bölgenin yüzölçümü neredeyse Fransa'ninkine denktir. Sâkinleri Arap ve Afrikalı kabîlelerdir ve hepsi de Müslümandır. Oraya Dârfur (Dâr-ul Fur: el-Fur'un ülkesi) denilmesi, Afrikalı el-Fur kabîlelerine ait olmasındandır. Sonra Arap kabîleleri oraya gittiler ve onlarla -dostane şekilde- hayat, millet (dîn) ve kader (gelecek) ortaklığı kurdular.

Kabîleler arasında meydana geleduran sorunlar; tarım arazileri, sulama, mer'alar ve su kaynakları ile ilgili geleneksel ve sıradan sorunlardır. Bunlar da hep kabîle liderleri tarafından sür'atle çözülelmîştir. Nitekim bu tür sorunlar tüm kabîle arazilerinde normal karşılanan sorunlardır ve kabîlevî toplulukların hareketlerinden kaynaklanan doğal ihtilafın bir çeşididir.

Velâkin devlet; sürü sahiplerine mer'a (çayır) tedârik etmek, köylerde ikâmet eden toprak sahiplerinin sulamaya ve tarıma dair ihtiyaçlarını karşılamak üzere gayret sarf edip hikmetle, uyanıklılıkla ve ihsanla işlerin yürütülmesiyle, tarafları bir araya getirerek ve aralarında fark gözetmeden bu anlaşmazlıkları çözdükten sonra, bölgeyi bir müdâhale sahası olmaktan çıkararak soruna bir son vermek yerine, bunun tersini yaptı ve Müslümanların, Arapların ve Afrikalıların işlerini körüklenmeye, karmaşılaşmaya ve şiddetlenmeye terk etti. Çad vasıtasıyla Fransa tarafından desteklenen Afrikalı milislerin bölgede yayılmasına, İngiltere'nin geniş medya desteği vermesine ve sonra Güney isyancısı Garang'ın perde arkasından beslemesine göz yumdu. Sonra da devlet Arap milislere (el-Cencevidlere) bizzat destek verdi. Böylece her şey karmakarışık bir hal aldı, cürümler hızla yayıldı ve insanlar ortalıkta perperişan oldu. Hükümet de milislere bir devlet olarak hadlerini bildirmeyerek ve her iki tarafın da maslahatlarını gözetmek üzere bir sınır koymayarak, çatışmalarıyla onları baş başa bıraktı. Şâyet Amerika, Avrupa tarafından köşeye sıkıştırılmış ve Sudan Hükümeti'ne, bir devlet olarak sorunu çözmek üzere müdâhale etmesini emretmiş olmasaydı, bu milisler devletin ve düzenin bulunmadığı boş bir alanda çarpışır halde kalacaklardı.

İşte böylece el-Beşîr Hükümeti, bu milisleri kuşatmak ve kabîleler arasında bir mutabakat sağlamak yerine, olayları kızıştırmaya ve el-Cencevid'i desteklemek için kara ve hava kuvvetlerini kullanmaya yöneldi. Bu şekilde Müslümanlar arasında kanlı mücadele kıvılcımını ateşledi. Sonra da meseleyi halletmede

tökezemeye ve diğer devletlerin, hatta Sudan'ın Güneyi'ni koparan Güney isyancılarının başı John Garang'ın göstereceği çözümleri beklemeye başladı. Sudan Dışişleri Bakanı, 14.05.2004'te - Garang'a hitaben- şöyle diyordu:

“Sizin Dârfur'daki isyan kuvvetleriyle bir alâkanız bulunmaktadır ve siz, meselenin çözümünde yapıcı bir rol oynamalısınız.” Bundan önce de Hükümetin Dârfur'a ilişkin önerilerini uygulama hususunda resmî Sudan komitelerinde uzmanlaşmış olan bir Hükümet yetkilisi de şöyle diyordu:

“Güney meselesinin çözümlenmesinden sonra Dârfur meselesinin nihaî çözümü John Garang sayesinde olmalıdır. Devlet Başkanı Yardımcısı sıfatıyla görevlerini icra etmek üzere Hartum'a gelmelidir. Çünkü Garang, böylesi çatışmaları halletmeye daha muktedirdir. Nitekim kendisinin bu hususta engin bir tecrübesi bulunmaktadır.”

Garang'ın hareketinin, Dârfur'daki isyanı körüklediğinin farkında oldukları halde, bu yetkililer işte bunları söylemektedirler! Sudan Dışişleri Bakanı, 14.05.2004'te yaptığı bir basın toplantısı esnasında muhâbirlerden biri kendisine, *“Garang Hareketi'ni Dârfur'daki isyanlardan sorumlu olarak görüyor musunuz?”* şeklinde sorması üzerine *“Evet!”* diyerek cevap verdi. Yine de Sudan'daki yetkililer Garang'dan kendileri için sorunu çözmesini talep ettiler. Hiç kuşkusuz onun arzuladığı çözüm, Dârfur bölgesinin de Güney gibi Sudan'dan ayrılmasıdır.

İşte Sudan Hükümeti, Güney isyanının liderinden Dârfur isyanının bastırılmasını talep edecek kadar korkunç bir zillete düştü!

Sudan Hükümeti hâlen duruma, Dârfur'daki ve Kuzey'in diğer bölgelerindeki şartların kızıştirilmesine kaçınılmaz olarak yol açacak şekilde bakmaktadır. Nitekim yardım kuruluşlarının oradaki isyancılara silah taşıdıklarını bildiği halde, bu kuruluşların

oralardaki çalışmalarını sürdürmelerini kabul etmiş ve saflarını birleştirip yeni bir isyana hazırlanabilsinler diye isyancıların üzerine örtecek bir örtü olan Afrikalı denetim gruplarının varlığına onay vermiştir. Az önce geçen söz konusu basın toplantısında Sudan Dışişleri Bakanı kendisine sorulan:

“Ugandalı kuvvetlerin Sudan’ın Güneyi’ne girmelerine izin veren bu anlaşmadan memnun musunuz?” sorusuna şöyle cevap vermişti: *“Siz kendi yaptıklarınızdan her zaman memnun oluyor musunuz? Bazen bir şeyler yaparsınız, çünkü zaruret bunu gerektirir.”* Bu da onun, böylesi kuvvetlerin isyanı tahrik ve teşvik ettiğinden haberdâr olduğunu açığa çıkaran örneklerinden biridir.

Acayip olan şey şu ki Hükümet, Birleşmiş Milletler’in -sözde insanî kuruluşlarının Dârfur’dan geri çekilmesini, Dârfur halkının işlerini gözetmek üzere kalmasını talep ederek kınamasıydı. Hükümet herkesten önce bilmektedir ki, bu kuruluşlar yalnızca fitneyi yaymak için çalışmakta, yardım kutularıyla kaçak silahlar taşımakta ve isyancıların merkezleriyle irtibat kurmaktadır. Nitekim bu gerçek, Dârfur’daki isyancılara kaçak silahlar ve erzak taşırken yakalanan Birleşmiş Milletler uçağı ile bundan önce yakalanan Kızıl Haç uçağı hadiselerinde ortaya çıkmıştı. Oysa Hükümete düşen, o kuruluşların geri çekilmesini kınamak değil, bilakis kendi halkının işlerini adâlet ve ihsân ile bizzat gözetme-siydi.

Hükümetin gevşekliğı, zayıflığı ve böylesi hayâti konulardaki teslimiyetçiliğı, bu tür musibetlerin en öncelikli ve esâsi sebebi-dir. Dolayısıyla sâkinlerinin %100’ü Müslüman olan bir beldenin servetlerinin paylaşımı hakkındaki şer’î hüküm ortaya konularak, isyana çağırان ajanların ayakları altındaki halıyı çekecek şekilde Dârfur’a müdâhale etmek yerine, görüyoruz ki Hükümet; devlet-lerarası kuruluşlar, IGAD, Amerikan düşmanı ve Avrupa Birliğı,

bilhassa Fransa, Almanya ve İngiltere karşısında ezilmekte, yabancı güçlerin, Avrupalı diplomatik heyetlerin, Birleşmiş Milletlere bağlı heyetlerin bölgeye girmelerine râzı olmakta ve bölgede belanın başı olan Amerika ile olan diyaloglarını korumaya çalışmaktadır.

İşte böylelikle ülke, devletlerarası müdâhalelere açık bir alan haline geldi. Bununla beraber Hükümet, Sudan'daki iktidarın Amerika'ya karşı esnek davrandığı sürece destekleneceği ve her koşulda sabit kalacağı düşüncesiyle Dârfur meselesi için çözümleri, Garang'dan ve ona arka çıkan Amerika'dan istemektedir. Oysa onların varlıklarının kendi çıkarlarına ters olması veya kendilerine verilen rollerin bitmesi halinde, Amerika hiçbir ajanına veya uşağına hiçbir değer vermeyecektir.

Güney'deki tâvizlerden ve Beyaz Saray'daki efendilerinin emirlerini gerçekleştirmelerinden anlıyoruz ki, Sudan'ın her tarafında siyâsî veya ekonomik birtakım mâzeretler gösterilerek isyan kapıları açılmaktadır. Herkes, zengin ve bereketli doğal kaynaklarına rağmen Sudan'ın ızdırabını çektiği ekonomik krizin ölümcül boyutlara vardığının farkındadır. Bunun tek nedeni, Allah'ın Şeriatı'ne aykırı davranan Hükümetin beceriksiz politikalarıdır. Zîra onlar Allah'ın indirdikleri ile hükmetmemekte ve Ümmet'in işlerini adâlet ve ihsân ile gözetmemektedirler.

Muhakkak ki Sudan Hükümeti, Nifâşâ'daki teslimiyetiyle Allah'a, Rasulü'ne ve tüm mü'minlere ihânete giden sâbit bir rota üzerinde durmadan ilerlemektedir. Şâyet kapsamlı Barış Anlaşması, önümüzdeki (2004 yılı) Haziran ayının ortasında Nairobi'de bir kez imzalanırsa, Hartum'daki Amerikan Büyükelçiliği Maslahatgüzârı Gerald Gallucci'nin dediği gibi, artık Sudan'ın kalan muhtelif bölgeleri için de, Güney'de ortaya çıkan sonuçların aynısını talep etmelerinin kapıları, ardına kadar açılmış olacaktır.

İşte Sudan İçişleri Bakanı Abdurrahîm Huseyn'in Dârfur hadiseleri hakkındaki yorumunda vurguladığı şey tam da bu idi:

“Görünen o ki, Dârfur isyancılarının talepleri, Güney'deki müzâkarecilerin self-determinasyon hakkı ve bağımsız bir orduya sahip olma gibi taleplerine benzemeye başladı.”

Müslümanların topraklarından herhangi bir karışını dâhi, kâfir düşmanın otoritesi altına terk etmek İslam'da büyük bir cürümdür. Kaldı ki bu, diğer bölgeleri de ayrılmaya iter ve daha fazla tâviz istemede düşmanın cesâretini artırır. Zîra en küçük bile olsa herhangi bir tâviz, daha fazla tâvizin kapılarını ardına kadar açmaya kâfidir:

***“Bir kez alçalana, artık alçaklık vız gelir,
Ölü olan birine hangi yara zarar verebilir?”***²¹

Filistin'de ve Endonezya'da verilen ve Sudan'da verilegelen tâvizler bunu kanıtlamaktadır.

Şaşırtan ve acı veren şey ise, neredeyse her hususta Hükûmete çatan Sudan'daki muhalefet partilerinin, Amerika'nın önceden plânlayıp düzenlediği Güney'in isyancı Garang'a terk edilmesi cürmüne ve Dârfur'daki isyancılarla -oranın da Güney'in akıbetine uğramasıyla sonuçlanabilecek- müzakarelerin yapılmasına râzı olmalarıdır. Bu da kendilerini “muhalefet” olarak adlandıran bu partilerin bozuk vakıalarını ve Müslümanların topraklarından vazgeçme hususunda Allah'tan hiç de korkmadıklarını açıkça ortaya çıkarmaktadır.

Muhakkak ki Sudan için çözüm, şu iki şeyden birinin olmasından öteye geçmez:

Birincisi: Bâtılda ifrata kaçmak, tâviz politikasında ısrar etmek, sorunlarının çözümünde Amerika'ya bel bağlamak ve ülkeyi

²¹ Bir Arap şiirinin mısralarından.

Amerika ile Avrupa arasındaki mücadelenin bir arenası haline getirmektir.

İkincisi: Hakka ve hakkın faziletine dönmek, Allah'ın Şeria-tı'na tâbi olmak, Garang ile yapılmış tüm anlaşmaları iptal etmek, Dârfur isyancıları ile yapılan tüm görüşmeleri durdurmak ve ülkenin birliği meselesine, her ne olursa olsun ihmâl edilmemesi gereken bir ölüm-kalım meselesi haline getirerek kesin bir temel olarak îtibar etmektir.

Birincisine gelince; bu teslimiyet ve tâvizcilik, ülkeyi büyük bir musîbete, zillete, zaâfiyete, koparılmaya, parçalanmaya ve yok oluşa sürükleyecek ve Allah'a, Rasulü'ne ve Mü'minlere ihanet edilmiş olacaktır.

İkincisine gelince; işte bu izzettir, kuvvettir, birlikteliktir ve yükseliştir. Allah *Subhanehu ve Teâlâ* ve Rasulü *Sallallahu Aleyhi ve Sellem*'in râzı olduğudur.

Öyleyse Sudan'ın yöneticileri pişman olup tevbe ederek, Allah'ı ve Rasülünü razı etmeyi seçerek dünyada da Ahirette de faydalanacakları tertemiz bir tavır takınacaklar mı?

Öyle ki Sudan'ı birleştirecek, isyancıları ortadan kaldıracak ve Kuzeyiyle, Güneyiyle tüm Sudan'dan Amerikan ve Batılı nüfuzu söküp atacak **Hilâfet Devleti** kurulsun, sonra İslam, Allah yolunda Cihâd ve Dâvet ile insanlar arasında Hidâyeti yayarak Sudan üzerinden Afrika'nın diğer parçalarına tüm gücüyle intikâl etsin.

Allah, Kendisine (Dînine) **Nusret, Zafer verene mutlaka nusret verecektir. Muhakkak ki Allah Kaviyy'dir, 'Azîz'dir.** (el-Hacc 40)

IRAK

Irak; Âsur, Bâbil, Ninova, Ora ve diğerk birçok insanlık medeniyetinin en eski beşîğidir, kaynağıdır. Asâlet, soyluluk ve îtibar bakımından yeryüzünün en muhteşem memleketlerinden biridir. Kökleri târihin derinliklerindedir.

Müslümanlar Irak'ı, Ömer İbn-ul Hattâb zamanında (H. 13-23/M. 634-644) yıllarında fethetmiş ve böylece İslam'ın en önemli beldelerinden biri olmuştur. Büyük İslâmî fetihler buradan başlamış ve buradan hareket etmiştir. El-Kâdisiyye ve el-Medâin gibi İslam'ın en büyük savaşlarına sahne olmuştur. El-Basra, el-Kûfe, Vâsıt, Bağdâd, Samarra' ve el-Mûsul gibi İslam'ın en büyük şehirleri orada kurulmuştur.

Irak, eş-Şâm²² beldesinin ikiz kardeşidir. Arap Yarımadası'nın uzantısı olup Dicle ve Fırat nehirleri ile bölünen toprakları, verimlilik ve cömertlik bakımından dünyanın en geniş ovasıdır.

Körfez'in başında yer alan seçkin coğrâfî konumu itibarıyla, Avrupa ile Hind Okyanusu arasındaki en önemli ulaşım yollarından birisi haline gelmektedir. Modern sömürgecilik çağında Irak, **İngiliz Tâci**'nin²³ yıldızı kabul edilen Hindistan'ın başlıca ticârî yolu sayılması nedeniyle İngiltere açısından çok özel bir önem kazanmıştır. Irak'ın önemi, 20. yüzyılın başlarında petrolün keşfedilmesinden sonra ise gitgide artmıştır.

Bir yanda Osmanlı Devleti ile Almanya öte yanda da İngiltere arasındaki çatışmanın şiddetlendiği Birinci Dünya Savaşı'na kadar

²² Eş-Şâm: Bugünkü Suriye, Lübnan, Ürdün ve Filistin.

²³ İngiliz Tâci: Crown Colony.

Irak, **Osmanlı Hilâfet Devleti**'nden bir parça olarak kaldı. Birinci Dünya Savaşı esnasında Irak'ı Osmanlı Devleti'nden koparmak için çabalayan İngiltere, savaşın birinci yılında el-Basra'yı işgâl etti. İkinci yıl el-Ammâra'yı işgâl etti ama üçüncü yılda el-Kût'ta büyük bir yenilgi tattı. Fakat savaşın dördüncü yılında 11 Mart 1917'de İngilizler, General Maude komutasında Bağdâd'ı işgâl ettiler ve Kuzey'e kadar ilerlediler. 8 Kasım 1918'de ise el-Mûsul'u işgâl ettiler. Böylece Irak tümüyle İngilizlerin eline geçti ve 1920 yılında İngiliz vesâyeti altına girdi.

İngiltere bundan sonra, babasının Âl-i Su'ud'a (Su'ud Ailesi) verilen Hicâz'daki kaybına karşılık Mekke yöneticisi olan ajanı Faysal İbn-u Huseyn İbn-i Ali'yi yönetime getirdi ve Irak'a kral yaptı.

İngiltere Hâşimî Krallığı yönetimindeki Irak'ı üç askerî üs ile korudu. Bunlar: Bağdâd'taki **er-Raşîd Üssü**, Bağdâd'ın Kuzeyindeki **el-Habbâniyye Üssü** ve el-Basra'nın Batısındaki **eş-Şu'aybe Üssü** idi. Askerî danışmanları, siyâsîleri, ekonomistleri ve kültür-lüleriyle onlar Irak'ın gerçek egemenleriydiler. Yine de, 1958 yılına kadar devam eden Hâşimî yönetimi boyunca Irak yönetiminde ilk ve son sözü söyleme hakkına sahip olan tek kişi Bağdâd'taki İngiliz Sefîri idi. Böylelikle Irak, gerçek anlamda İngiltere'nin bir çiftliği haline dönüşmüş idi.

İkinci Dünya Savaşı'nda Alman Şansölyesi Hitler, Irak konusunda İngilizler ile çekişmeye girişti. Irak Kralı Kral Gâzi ile temas kurdu. İngilizlere düşmanlık besleyen Kral da ona olumlu yanıt verdi. Ancak onu yakın takibe alan İngiltere, Almanya ile ilişkisini keşfedince hemen ondan kurtulmak istedi ve trafik kazası süsü vererek onu öldürdü. Veliahdliğe göre küçük oğlu İkinci Faysal Irak'a kral oldu. İngilizler, öldürüldüğü 1958 Devrimi'ne kadar İngiliz Tâci'nin sadık hizmetkârı olarak kalan dayısı Abdullâh'ı tahtın vâsîsi ve velâyet-i ahd'in sahibi (veliahd) kıldılar.

Almanya 1941 yılında Irak'ı İngilizlerden almak için teşebbüslerini tekrarladı ve 2 Mart 1941'de yönetimi ele geçirmeye muvaffak olan Raşîd Alî el-Keylânî'ye destek verdi. Raşîd Alî, Almanya'nın yanında yer alıp İngiltere'ye karşı hemen savaş ilan etti. Ancak Hitler onu kurtarmak için kara ordusu gönderemedi. El-Keylânî'yi desteklemek için Alman uçaklarından birkaç hava filosu göndermekle yetindi.

Fakat Irak'taki bu darbeyi bir fâcia olarak değerlendiren ve Almanya'nın Irak petrol kaynaklarına ulaşmasının tehlike teşkil ettiğini gören İngiltere, el-Keylânî Hükümeti'ni mümkün olan en âcil bir şekilde devirmeye karar verdi. Kuvvetlerini hızlı bir şekilde Bağdâd'a sürdü ve işgâl etti. El-Keylânî ise Irak sınırları dışına kaçtı. Ama el-Keylânî ile birlikte darbeye karışan dört subay idam edildi. Bunun üzerine Abdullîh'ı yeniden tahta oturttu ve İngiltere ülkeyi yeniden avucunun içine almış oldu.

Bütün sömürgecilik dönemi boyunca, Iraklıların İngiliz sömürgeciliğine karşı direnişleri hiç durmadı. 1920 yılında işgâle karşı patlak veren şiddetli direnişi, zaman içerisinde başka şiddetli direnişler takip etti. Fakat Abdullîh ve Nûrî es-Sa'îd -ki orada gerçekten kuvvetli ve otoriter biriydi- liderliğindeki ajan yönetim bu direnişlere karşı koydu ve İngiliz'in **Parçala-Yut Politikası**'nı izleyerek mezhepler ve fırkalar arasındaki ayrılıkları kışkırttı. İngiltere'nin uzun dönem boyunca Irak'ta hâkimiyetini sürdürmesine imkân tanıyan politika da zaten budur!

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, uzletinden çıkan Amerika sahneye dâhil oldu ve İngiltere ile Irak petrolünde hâkimiyet rekâbetine başladı. Zîra Amerika, **1920 San Remo Konferansı**'ndan beri İngiltere'den Körfez petrolündeki payını istiyordu. Lâkin bu dönemde dünyadaki birinci devlet konumunda olan İngiltere, Amerika'nın bu isteğini kesin bir ret ile reddetti. Amerikan Başkanı Wilson'ı tahrik eden bu cevap üzerine Wilson,

İngiliz Hükümeti'ne bir mektup göndererek şöyle dedi:

“Siz geçmişte kalan bir sömürgecilik türünü uygulamanın peşindediniz.” İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra İngiltere, Körfez petrolünden daha fazla pay almak isteyen Amerikan baskısına karşı direnmeye devam etti. Ancak sonunda Amerika'yı bundan daha fazla alıkoyamadı. İngiltere Başbakanı Churchill, Birleşik Devletler'in petrol talebiyle ilgili müzekkeresine cevap olarak İngiliz Savaş Bakanlığı Üyesi Lord Baifer Brook'a yazdığı mektupta şöyle diyordu:

“Seni çok iyi anlıyorum. Ama Birleşik Devletler ile petrol çatışmasına girdiğimizde savaş sonrası dünyanın alıp başını gitmesinden korkuyorum.”

İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra Amerikan Başkanı Franklin Roosevelt; Suudi Arabistan, Irak, İran, Kuveyt, Bahreyn ve Katar'dan oluşan Ortadoğu ülkelerini ziyâret için bir başkanlık heyeti gönderdi. Heyet döndükten sonra Başkan'a şu ifade ile başlayan bir rapor sundu:

“Şüphesiz ki Ortadoğu petrolü târihin tabiata terk ettiği en büyük hazinedir. Bu hazinenin ekonomik ve siyâsî etkisi gelecekte çok müthiş olacaktır.” Nitekim Dışişleri Bakanı James Byrnes, Başkan Roosevelt'e:

“Sayın Başkan, hâkim olmamız gereken Ortadoğu petrolünün oranı nedir?” diye sorduğunda, Roosevelt bir miktar duraksadıktan sonra şöyle dedi:

“%100'den az değil.”

Yine dışarıdaki Amerikan temsilcilerinden birisi olan Harold Ex, Amerikan Başkanı Roosevelt'e yazdığı raporda şöyle diyordu:

“Ortadoğu muazzam doğal petrol alanlarına sahip devâsâ bir galaksidir. Dünyada onun bir dengini hiç kimse bilmemektedir. Suudi Arabistan bu galaksinin güneşidir. Orası Ortadoğu'daki en

büyük petrol kuyusudur. Koşulları da elverişli haldedir. Zira Su'ud Ailesi'nden Kral Abdul'Azîz iki şey istemektedir: Para ve tahtının muhâfazası. Birleşik Devletler'e düşen bu ikisini yapmaktır." Böylece Kral Abdul'Azîz'in Amerikan Başkanı Roosevelt ile Suveys Kanalı'ndaki Quency Kruvazörü'ndeki buluşmasına fiilen hazırlık yapıldı. Amerika, Kral ile ARAMCO²⁴ Şirketi arasındaki anlaşmaya göre Su'ud petrolünden pay aldı. ARAMCO şu dört petrol şirkettinden meydana geliyordu: New Jersey, Texaco, Socal ve Sacony-Vacuum.

Sacony-Vacuum Şirketi'nin Başkanı 1945 yılında oldukça yalın bir ifadeyle şöyle dedi:

"Petrol işlerinin yönetimi diğer herhangi bir malın yönetiminden farklıdır. Çünkü petrol işlerinin %90'ı siyâset ve sadece %10'u petroldür." Sonra şöyle ekledi: *"Birleşik Devletler'in dünyadaki petrole ilgili işleri çekip çevirmesi kaçınılmaz olduğuna göre, uzunca bir dönem sınırlarının ötesinde, -bölgesel politikası ve devletlerarası kanunlar dışında- gerektiğinde dilediğini yapmaya muktedir olmak zorunda kalacağını bilmelidir."*

Ne var ki Suudi Arabistan'daki petrolden ve İran petrolünün bir kısmından Amerika lehine tâviz veren İngiltere, Irak petrolünden hiç tâviz vermedi. Onu bölgedeki ana üssü gibi değerlendirerek Türkiye, Irak, İran ve Pakistan'ı 1955 yılında egemenliği altındaki **Bağdâd Paktı**'na katarak Irak'taki varlığını korumaya devam etti.

Amerika Irak üzerindeki İngiliz hegemonyasını parçalamak amacıyla, -Mısır'da AbdunNâsır aracılığıyla Kral Fâruk'a karşı yaptığı askerî darbe gibi- bir darbe için Irak'ta hazırlık yaptı. Mısır'daki Hür Subaylar Hareketi tarzında Irak'ta da AbdulKerîm Kâsım ve AbdusSelâm Arif liderliğinde bir **Hür Subaylar Hareketi** (Haraket-ud Dabbât-ul Ahrâr) kurdu. Özellikle AbdunNâsır'ın Kral

²⁴ ARAMCO: Arab-American Company.

Fâruk'a karşı yapmış olduğu askerî darbeden, Mısır'a karşı olan üçlü düşmanın başarısızlığından ve İngiltere'yi bölgeden kovmak ve gücünü kırmaya başlamak suretiyle bölgesel durumlardan iyice istifâde edilmişti. AbdulKerîm Kâsım ve AbdusSelâm Arif 14 Temmuz 1958'de başarılı bir darbeye liderlik ettiler. Irak'taki krallık sistemini kovdular ve **Irak Cumhuriyeti**'ni kurdular. AbdunNâsır her iki darbeciyi de hemen bağına bastı. Bunun üzerine İngiltere, darbeyi engellemek için kuvvetlerini Ürdün'e indirerek müdâhalede bulundu. Amerika ise kuvvetlerini Lübnan'a indirdi. Türkiye de ordusunu Irak sınırına yığdı. Kral Hüseyin, Bağdâd Paktı'na üye ülkeleri Krallık sistemini Irak'a geri getirmeye çağırdı. Tansiyon yükseldi ve işler içinden çıkılmaz bir hal aldı. Rusya Devlet Başkanı Nikita Kruşçev, Batılı devletleri, özellikle İngiltere'yi ve Türkiye'yi Irak'a müdâhalede bulunmanın sonuçları hususunda şiddetli bir şekilde uyardı. Sovyet Ordu'su'nu Türkiye sınırı boyunca yığdı ve Amerika ile yardımlaştı. Bu tırmanış üzerine İngiltere korkup geri çekildi ve ortam sakinleşti. Irak'taki yeni Cumhuriyet nizâmı istikrar buldu. Böylelikle Irak, Bağdâd Paktı'ndan çıkınca askerî ve siyâsî açıdan, **Sterlin Mıntıkası**'ndan çıkınca da parasal açıdan İngiltere'nin avucundan çıktı.

1961 yılında, yabancı petrol şirketlerine ait imtiyaz alanlarının çoğunun Irak Devleti'ne iadesini gerektiren yeni bir **Irak Anayasası** çıkarılması, İngiltere ile diğer Batılı devletlerin AbdulKerîm Kâsım Hükümeti'ne öfkelenmesine yol açtı.

Diğer taraftan Darbeciler, AbdunNâsır hakkında kendi aralarında ikiye ayrılmışlardı. AbdusSelâm Arif, AbdunNâsır'ın adamıydı. AbdusSelâm Arif, Mısır ve Suriye ile birlikte **Birleşik Arap Cumhuriyeti**'nde yer almaktan yanaydı. Ancak AbdulKerîm Kâsım buna rağbet etmedi. AbdusSelâm Arif, ortağının Nâsırcı politika çizgisinden tamamen farklı olduğunu görünce ondan koptu ve karşı darbe yapmak için fırsat kollamaya başladı.

Daha sonra AbdulKerîm Kâsım, hükümette ikinci adam sayılan Arif'i hükümetten çıkarttı, sonra da tutuklayıp yargılatı.

Fakat son yıllarda AbdulKerîm Kâsım'ın giderek yönetimde Komünistler ile birlikte hareket etmesi, Irak'taki durumu krize soktu. Kâsım, yönetimi esnasında artan bir şekilde Irak'taki Komünistlere yardım etti. Ancak bu durum Amerikan ve İngiliz ajanlarını, aynı seviyede kendisine karşı harekete geçirdi. AbdunNâsır şiddetli bir şekilde ona hücum etmeye başladı. Iraklı Komünist müttefikleri de Moskova'nın ajanı olduğu suçlamasıyla ona saldırdılar. Yine Araplıktan uzaklaşmakla, Arap milliyetçiliğinden soyutlanmakla suçladılar. Bu nedenle AbdunNâsır bazı darbeci hareketleri AbdulKerîm Kâsım'a karşı destekledi. Bunlardan birisi olan Albay AbdulVehhâb eş-Şevvâf hareketi başarısız oldu. Bunun üzerine Ba'as Partisi saflarını yeniden düzenledi ve ona karşı darbe hazırlığına başladı.

İşte böylece Ba'asçılar ve Milliyetçiler AbdulKerîm'i kovmak için birleştiler. 1959 yılında fiilen ona karşı bir suikast girişiminde bulundular. AbdunNâsır onlara destek verdi ve -Ba'as Partisi'nin o dönemdeki Genel Sekreteri Ali Sâlih es-Sa'dî'nin ifadesine göre- suikast girişimini kolaylaştırmak için, Bağdâd'taki Askerî Ataşesi AbdulMecîd Ferîd'e 7000 Mısır Cüneyhi gönderdi. Ne var ki bu girişim de başarısız oldu.

Daha sonra siyâsî güçler AbdulKerîm Kâsım'a karşı toparlanmayı sürdürdü. Amerika, İngiltere ve imtiyazlarının kaldırılmasından rahatsızlık duyan petrol şirketleri, bu siyâsî güçlere destek verdiler. İşler her geçen gün daha da kötüye gitti. Bu halat çekme oyununa Kürtler de katıldılar. Böylece AbdulKerîm Kâsım'ın düşmanları çoğaldı ve ortam yeni bir darbe için tümüyle hazır hale geldi.

Beklenen darbe 8 Şubat 1963 târihinde geldi. O zaman Ba'as Partisi ve milliyetçi güçler, AbdusSelâm Arif liderliğinde ve Ab-

dunNâsır'ın desteğiyle çok kanlı, ağır bir darbe gerçekleştirdiler. AbdulKerîm Kâsım'ı öldürdüler, Komünistleri ezdiler ve cezalandırdılar. Darbeden sonra Ba'as Partisi Genel Sekreteri Ali Sâlih es-Sa'dî şöyle dedi:

“Amerikan treni ile yönetime geldik.” Ürdün Kralı Huseyn ise el-Ehrâm Gazetesi'nin eski editörü Muhammed Hasaneyn Heykel ile yaptığı röportajda şöyle dedi:

“İzin ver de sana 8 Şubat 1963'de Amerikan İstihbâratı'nın desteğiyle Irak'ta neler olduğunu söyleyeyim.” Darbenin adamları, bir kısmı Amerika diğerleri de İngiltere ile birlikte hareket eden güçler idi. Bu nedenledir ki bir tarafın diğerine baskın çıkmaksızın bu darbenin devam etmesi beklenemezdi.

Darbe; Ba'asçılardan Ali Sâlih es-Sa'dî, Mehdi Ammâş, Ahmed Hasen el-Bekr ve Hardân et-Tikritî ve diğer İngiliz adamlarının liderliğinde, milliyetçilerden de AbdusSelâm Arif, Tâhir Yahyâ ve arkasında Amerika'nın bulunduğu AbdunNâsır'ın himâyesinde olan diğerlerinin liderliğinde gerçekleştirilmişti.

Daha sonra Ba'asçı ve Milliyetçi ortaklar arasında, nasıl bir siyâset izleyecekleri, devletlerarasında kimi dost kabul edecekleri ve yönetim yetkileri hususunda ihtilaflar baş gösterdi. AbdusSelâm Arif, Ba'asçıları otoriteden uzaklaştırdı ve Nâsırcıları kendisine yakınlaştırdı. Yönetimin dizginlerini sıkıca eline geçirdi. AbdunNâsır yönetim üslupları hususunda kulağına fısıldamaya başlayıp ona yaklaştı ve onunla izlemesi gereken politikaya ilişkin görüş alışverişlerinde bulundu. Ba'asçılar ise yönetimden uzaklaştırılmalarına cevap olarak AbdusSelâm Arif'e karşı darbe hazırlığına giriştiler. Bütün güçlerini topladılar ve 1964 yılında onu yönetimden uzaklaştırma girişiminde bulundular. Velâkin işleri açığa çıktı. Bunun üzerine AbdunNâsır, Arif'e destek vermeleri için hızla Irak'a 600 Mısır askeri gönderdi. Böylelikle Ba'asçıların darbe girişimleri başarısız oldu. AbdusSelâm Arif liderliğindeki

milliyetçiler ile işbirliği yapan Nâsırcılar, Irak Hükümeti'nin yeni kabinesinden pay verilerek ödüllendirildiler.

13 Nisan 1966'da AbdusSelâm Arif bir uçak kazasında ölünce kardeşi AbdurRahmân Irak Devlet Başkanı olarak atandı. Kardeşinin atanmasında Amerika'nın büyük rolü oldu. Ancak AbdurRahmân Arif, siyâsete elverişli olmayan zayıf şahsiyetli birisiydi. Böylece AbdusSelâm Arif'in ölümünden itibaren işler iyice karıştı. Temmuz 1968'de İngiliz taraftarlarının darbe ile iktidarı ele geçirmelerine kadar Irak'taki yönetim, Amerikalılar ile İngilizler arasında el değiştirip durdu. 1968 yılında İngiltere'ye uşaklık eden Ba'asçılar, el-Bekr ve yardımcısı Saddam Huseyn liderliğinde yönetime hâkim oldular.

Bundan on yıl sonra el-Bekr, Ba'as Partisi'nin tüm güçlerini etrafında toplamaya ve emniyet teşkilâtını ele geçirmeye muvafak olan Saddam Huseyn lehine yönetimden çekilmek zorunda kaldı. Devletteki tüm askerî güç merkezlerini darmadağın ettikten sonra işler Saddam ile istikrar buldu. Daha sonra Saddam Huseyn, **Humeynî Devrimi**'nden rahatsızlık duyan İngiltere'nin çıkarları uğruna onun nâmına İran ile savaşa girişti. (**I. Körfez Savaşı**) Savaş sekiz yıl sürdü ve kurunun yanında yağ da yandı!

Saddam, 1990 yılında Kuveyt'e karşı bir savaşa girdi ve o yılın yaz mevsiminde Kuveyt'i işgâl etti. İngiltere bu savaşın, iki konuya ilişkin müzâkerelere götüren bir baskı aracı olmasını amaçladı. **Birincisi**, ajanı olan Saddam'ı bölgenin en güçlü adamı olarak bârızleştirmek ve dolayısıyla İngiltere'nin bölgedeki güç merkezini takviye etmekte. **İkincisi** de Amerika ile Körfez üzerindeki petrol ve nüfuz ortaklığını garantilemektir.

Fakat Amerika bunu Körfez'e hâkim olmak, orada üsler kurmak, oradaki petrole ve ayrıca ya kendisine yada İngiltere'ye uşaklık yapan yöneticilere egemen olmak için bir dayanak olarak gördü ve Kuveyt'i kurtarmayı bahane edindi. İngiltere ise bir

müzâkere ortamı oluşturmak istediye de başaramadı. Tam tersine Amerika, Körfez'in efendisi olmak için iki yıldan beri gözetleyip durduğu fırsatı yakalamış oldu. İngiltere, Amerika'nın bu konudaki kararlılığını görünce, Irak'taki yönetimi yok etmeksizin yalnızca Kuveyt'ten çıkartmasını şart koşturmak için koalisyona girdi. Zira savaş, ilan edildiği gibi sadece Kuveyt'i kurtarmak için di ve anlaşma da buna göre yapıldı.

Böylelikle savaş başladı. Amerika liderliğinde otuzdan fazla yabancı ülkenin, uşak ve ajan Arap devletlerinin bir araya getirildiği koalisyon güçleri ile Irak'ı Kuveyt'ten çıkarmak amacıyla 1991 yılında Irak'a karşı savaş başladı. **(II. Körfez Savaşı)** Eğer Amerika, İngiltere ile anlaşma yapmamış olsaydı, özellikle bahane olarak Kuveyt'in kurtarılması ilan edilmemiş olsaydı, Saddam'ı devirecek, Bağdâd'ı yakıp yıkacaktı. Saddam'ın yönetimde kalması işte böyle oldu. Bundan dolayı yönetim aleyhindeki Şiî ve Kürt hareketlenmelerini yok etmesi için Saddam'a bir alan bırakılmış oldu. İşte bu yüzden Amerikan Başkanı Baba Bush, Irak'a doğru ilerlemekte olan General Schwarzkopf'u telefonla arayarak ilerleyişini durdurmasını ve derhal geri çekilmesini istediği zaman dehşet içinde şu cevabı verdi:

"Efendim, önümüzde herhangi bir engel yok. Birkaç saat içerisinde Bağdâd'a ulaşıp Saddam rejimini yok edebiliriz." Ancak Baba Bush:

"Senin bilmediğin şeyler var, hemen geri dön" diyerek İngiltere ile yapmış olduğu anlaşmaya atıf yaptı. Bilindiği gibi Amerika, Saddam'ın kalmasını istismâr ederek Körfez ülkeleri nezdinde garantör sayılması için Körfez devletlerini Irak rejimi ile korkutmak istiyordu. Yine Saddam'ın kalmasını, vatandaşlarına ve komşularına hava saldırısında bulunmasını engellemek gerekçesiyle Güney'de ve Kuzey'de uçuşa yasak bölgeler²⁵ oluşturmak için de istismâr etti.

²⁵ No-flight Zone: Uçuşa Yasak Bölgeler.

İşte böylece Saddam Yönetimi'nin devrilmemesine karşılık Irak'ın muhâsara edilmesi ile yetindi. Birleşmiş Milletler şemsiyesi altında Irak'a uyguladığı ambargoyu da, Amerikan ve İngiliz kuvvetlerinin ikinci kez Irak'ı istilâ edip saldırdıkları ve Saddam'ı devirip Irak petrolü üzerinde egemenlik kurdukları 2003 yılına kadar devam ettirdi. Böylece Irak ikinci kez Amerika liderliğinde, doğrudan sömürgecilik altına girmiş oldu. Irak târihinde ilk defa Paul Bremer isimli Amerikalı bir adam Irak'ın yöneticisi oldu.

Muhakkak ki Irak'a yapılan bu saldırı; mevcut Amerikan Yönetimi henüz iktidara gelmeden önce, Birleşik Devletler'deki askerî sanayi şirketleri, petrol şirketleri ve sağ kanat güçlerinin işbirliğiyle hazırlanmış devâsâ bir projenin ilk adımından başka bir şey değildir.

Başlangıçta Amerika'nın 21. yüzyıl dış politikasının yeni esaslarının konulması düşünülüyordu. Bu yeni Amerikan dış politikasının hedefi; Amerika'nın dünyada birinci devlet olarak kalmasını sağlamak, tüm dünyayı Amerikan hegemonyasına boyun eğdirmek ve Birleşmiş Milletler onayı olmadan tek taraflı askerî çözümler gerektirse bile herhangi bir devleti veya ümmeti, Amerika'ya meydan okumaktan ya da onu dünyanın birinci devlet konumundan düşürmekten alıkoymak idi. Bu politika, Dick Cheney'nin Savunma Bakanlığı sırasında Pentagon²⁶ tarafından 1992'de yayınlanan bir belgede geçtiği gibi, ilk etapta **Kuvvet Yoluyla Barış**²⁷ olarak adlandırıldı.

1997 yılında nihâî şekli verilinceye kadar bu proje üzerindeki çalışmalar devam etti. Bunun önde gelen mimarları arasında Paul Wolfowitz, Donald Rumsfeld ve Dick Cheney yer alıyordu. Nihâî şekliyle bu proje, **Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi**²⁸ olarak adlandırıldı.

²⁶ Pentagon: Amerikan Savunma Bakanlığı.

²⁷ Kuvvet Yoluyla Barış: Peace Through Strength.

²⁸ Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi: Project for the New American Century.

2000 yılı Eylül ayında yayınlanan bir belge ile de, **Amerikan Savunmasının Yeniden İnşası: Yeni Bir Yüzyıl İçin Stratejiler, Güçler ve Kaynaklar**²⁹ başlığı altında bu proje yayınlanmış oldu. Projenin talepleri ise şunlardı:

“Haydut” rejimleri değiştirmek, Amerikan kuvvetlerini Güney Avrupa’ya, Orta Asya’ya, Güney Asya’ya ve Ortadoğu’ya yaymak, dünya enerji kaynakları üzerinde tahakküm kurmak, saha kampları oluşturmak ve gerekirse Amerikan hedeflerini gerçekleştirmek için nükleer silahlar kullanmaya yönelmek...”

Sunday Herald Gazetesi tarafından deşifre edilen bu belge, Bush Yönetimi’nin -Saddam Huseyn yönetiminde olsa da olmasa da- onlarca yıl boyunca Körfez üzerinde askerî hâkimiyet kurmayı plânladığına işâret etmekteydi. Belgede şöyle deniliyordu:

“Birleşik Devletler on yıllardır, Körfez’in bölgesel güvenliğinde daha kalıcı bir başrol oynamanın peşinde olmuştur. Bu bağlamda Irak ile yaşanan anlaşmazlıklar, Körfez’de büyük çaplı Amerikan kuvvetlerinin varlığına bir haklılık kazandırmaktadır.”

Bu nedenledir ki Irak’a saldırı önceden tasarlanmıştı. Gereken yalnızca, bunu uygulamak için şartların oluşmasıydı. 11 Eylül 2001 hâdiseleri meydana gelince, işte gereken bu uygun fırsat da yakalanmış oldu.

Aynı şekilde Amerika, henüz Afganistan’a saldırmadan önce, ortamı hazırlamaya başladı. Bu hazırlık sürecinin aşamaları ise şöyle idi:

En önemli sebep, Irak’ın kitle imha silahlarına sahip olduğu iddiasıdır. Bu nedenle başlangıçta tartışmalar **Şer Eksenini** kavramı etrafında dönüp dolaştı. Irak, İran ve Kuzey Kore ise bu eksenin oyuncularını olarak zikredildi. Zira Bush, 2002 yılı Şubat ayında yaptığı konuşmada Irak, İran ve Kuzey Kore’nin her birini açıkça

²⁹ Rebuilding America’s Defenses: Strategies, Forces and Resources for a New Century

Şer Ekseni olarak nitelendirdi. Bush bununla kalmayıp bu üç ülkenin kitle imha silahlarına sahip oldukları gibi aynı zamanda bunları teröristlere verme niyetinde de olduklarını söyledi. Bush şöyle dedi: *“Zaman bizim lehimize değil. Tehlikeler ufukta toplanmaya başlarken yeni olayların olmasını beklemeyeceğim. Dünyanın en tehlikeli rejimlerinin dünyanın en tehlikeli silahlarıyla bizi tehdit etmesine izin vermeyeceğim”*

Buna rağmen Amerikan Yönetimi'nin İran ve Kuzey Kore'ye askerî müdahalede bulunma niyetinde olmadığı biliniyordu. Colin Powell, Bush'un şer ekseni konuşmasından iki hafta sonra Kongre'ye verdiği ifadede İran ve Kuzey Kore hakkında şunları söylüyordu:

“Bu devletlere karşı savaşmak için bir plân yok! Her iki devlet ile de diyaloga girmek istiyoruz. Kuzey Kore'yi silah yayılmacılığı yapmaktan alıkoyarak çevrelemeyi amaçlıyoruz ve dolayısıyla onlara baskı yapacağız. Fakat bizim ne Kuzey Kore ile savaş ne de İran ile bir çatışma oluşturma plânımız söz konusu değil.”

Oğul W. Bush'un, Irak'ın ötesine gidip İran ile Kuzey Kore'yi de Şer Ekseni'ne katmasının sebebine gelince;

Birincisi, sadece Irak'ı hedefe gösterecek olsaydı, bu durumda siyâsî ve taktik açıdan sıkıntıya düşecekti. Zîra Amerikan Yönetimi'nin Saddam üzerine odaklandığı anlaşılacak, böylece tüm dikkatler Bush'un neler yapacağına yönelecekti. Bu durumda Bush Yönetimi, hem Amerikan kamuoyu hem de devletlerarası kamuoyu karşısında zor bir durumda kalacaktı.

İkincisi, Bush Irak ile birlikte yalnızca İran'dan bahsetmiş olsaydı, bu durumda Müslümanlara karşı yeni bir Haçlı Savaşı olduğunun anlaşılması ihtimâlî doğacak ve dolayısıyla henüz Irak'a savaş açılmamış iken İslâmî beldelerde Bush için sıkıntılar baş gösterecekti. Bu nedenle hem Müslüman olmayan hem de Amerikan düşmanı olarak gösterilen Kuzey Kore, Şer Ekseni'nin

üçüncü ülkesi olarak seçildi. Bunun yanı sıra Amerika, Kuzey Kore cephesini sıcak tutarak Rusya ve Çin'i de meşgul etmek istedi. İşte böylelikle Bush'un Şer Ekseni konuşması, bu şer ek-senini yıkmaya yönelik potansiyel, muhtemel bir savaşı kabul ettirmek üzere Amerikan kamuoyunu hazırlamış oldu.

Ardından Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu, geçmişte kendi halkına karşı bile kullanmış olmasından dolayı onları yine kullanmaktan çekinmeyeceği, teröristler ile koordinasyon kurdu-ğu ve bu silahları onlara da verebileceği gibi konular konuşulma-ya başlandı. Amerikan yönetiminin önde gelen sîmâlarından bu yönde peşpeşe açıklamalar geldi. Nitekim Condoleeza Rice, Sad-dam'ın hedef alınmasındaki standart gerekçeyi şöyle açıklıyordu:

“Irak, zalim bir rejim... Peki, tamam... Başka zalim rejimler de var bu dünyada. Ama Irak komşularını işgal eden, Amerika'nın hayati çıkarlarının ve müttefiklerinin olduğu bir bölgede yer alan saldırgan ve zâlim bir rejimdir. Bu konularda Irak benzeri başka bir ülke yok: Saddam Ortadoğu'daki dostlarımıza karşı teröristleri destekledi. Mesela Filistinli intihar bombacılarına para verdi, Amerikan başkanına (Kuveyt ziyâreti sırasında Baba Bush'a) sui-kast yapmaya teşebbüs etti. Bu konularda Saddam'a benzer başka bir ülke lideri yok. Saddam kitle imha silahları üretmekle kalmadı, onları kullandı da. Yine yeryüzünde buna benzer bir ülke bulun-muyor.”

Bush Yönetimi, Saddam'ın kitle imha silahlarından yüksek sesle bahsediyor, müttefiklerini ve Amerikan kamuoyunu buna inandırmaya çalışıyordu. Kasım 2001'den Mart 2002'ye kadar geçen süre, Irak'a karşı savaş kararını alma sürecinde en kritik dönem oldu. Bush Yönetimi'nde, Saddam'ın silahlarını söz konu-su edenler, tamamen Birleşmiş Milletler, CIA ve Batılı istihbârat teşkilatlar tarafından yapılan çeşitli analizlere dayanıyorlardı. Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğunu kanıtlamayı amaçla-

maktan ziyâde, konuyu yüksek sesle gündeme taşıyorlardı ki Amerika'nın atmosferini hazırlamakta olduğu savaşın bir bahanesi haline gelsin.

Üstelik Amerikan Yönetimi'nin dizginlerini ellerinde tutan Yeni-Muhâfazakârlar, sırf bir olasılık dahi olsa, Irak'ta kitle imha silahlarının bulunmasından korkuyorlardı. Zîra onlar bunu, Yahudi varlığı için ve dolayısıyla kendileri için ciddi bir tehdit ve tehlike olarak değerlendiriyorlardı. Zaten onlar "İsrail"i, bölgede kendileri için hayati bir çıkar olarak görüyorlardı.

Saddam'ın "teröristlere" kitle imha silahları verme ihtimâli de, Amerikan Yönetimi'nde en çok tartışılan konulardan biri oldu. Wolfowitz bunu şu sözleriyle îtiraf etti:

"Saddam rejimi ile ilgili üç temel kaygımız vardı. Birincisi kitle imha silahları, ikincisi terörizme verdiği destek ve üçüncüsü de Irak halkına karşı işlediği suçlar... Aslında hepsinin ötesinden bir dördüncü sebep olduğu da söylenebilir, o da ilk ikisi yani kitle imha silahları ile terörizm arasındaki bağlantıdır."

İşte Yeni-Muhafazakârlar, Saddam'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu ve bunlarla Amerika'ya saldırsınlar diye teröristlere gizlice verme ihtimâli üzerinde böyle odaklanmaya başladılar. Bu konuda birçok da senaryo üretildi. Örneğin Amerikalı bir yetkili şöyle diyordu:

"Saddam'dan gelebilecek en büyük tehdit biyolojik silahların konvansiyonel araçlarla kullanılmasıdır. Örneğin bir bavulla veya bir intihar uçağıyla..."

Rumsfeld ise 18.08.2002'de Irak ile terörizm arasındaki ilişkiler hakkında Kongre'deki konuşmasında şöyle diyordu:

"Teröre karşı savaşta en başta gelen amacımız, bir başka 11 Eylül olmasını veya 11 Eylül'ü gölgede bırakacak şekilde kitle imha silahlarının Amerika'ya karşı kullanılmasını önlemektir. Bu saldırı tehdidinin bir terörist rejimden veya terörist örgütten gelip gel-

mediğini tartışmak gereksizdir. Önemli olan kaynağı nereden gelirse gelsin bu tehdidi yok etmektir... Bildiğimiz o ki Irak rejimi şu anda kimyasal ve biyolojik silahlara sahip ve ayrıca nükleer silahların peşinde koşuyor.”

Afganistan saldırısının sona ermesinden birkaç hafta sonra yani Aralık ayından sonra Irak, artık tüm ağırlığı ile Amerikan gündeminin merkezine oturdu. Bu amaçla Amerika içerideki atmosferini hazırladı ve Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olduğu ve bunları teröristlere gizlice sızdıracağı bahaneleriyle de olası bir devletlerarası atmosfer hazırlamak için bütün gücüyle uğraştı.

Daha sonra Amerika bu hususlara, zaman zaman vurgu yaptığı bir başka hedef ilâve etti. Bu hedef, insanların zihinlerinde İslam'ın yerini alsın diye Batılı hadâratı yaymak üzere İslâmî bölgelere karşı bir **Hadâratlar Çatışması**'na girişmesidir.

Amerikalılar, bölgedeki gelecek nesillerin düşünce yapılarını şekillendirmek üzere seçilen eğitim programları ile sahte değerlerini yayabileceklerini sandılar. Bu amaçla özgürlükler, demokrasi, kadının yeri ve insan hakları gibi konuları çok fazlasıyla konuşur oldular. Böylelikle Irak'ı işgâl etmelerini, bölgeye bu çağdaş (!) değerlerini taşımanın bir yolu olarak göstermek istediler. Buradan da 2004 yılı başlarından itibaren meşgul olmaya başladıkları Büyük Ortadoğu Projesi'ni ileri sürdüler. Ardından Haziran ayı ortasında düzenlenecek G8 Zirvesi ile Haziran ayı sonunda İstanbul'da düzenlenecek NATO Zirvesi'ne bunu sunmaya karar verdiler.

Doğrusu Amerika, Batılı değerlerin bölgede yayılması için Irak'ı bir merkez haline getirmek istiyordu ki böylece Ümmetin, Amerika'nın başını çektiği Batı'nın korkulu rüyası haline gelen **Râşidî Hilâfet Devleti**'ni kurarak İslâmî hayatı yeniden başlatması ve yüce İslam'a yönelik teveccühü önünde bir engel olarak hastalıklı bir siyâsî tabaka oluşturabilsin. Zîra henüz fiilî vakiada

ortaya bile çıkmadan önce, **Râşidî Hilâfet**'e ve dolayısıyla üzerine kâim olduğu İslam'a karşı savaşmayı planlıyorlardı.

Amerika Irak'a karşı saldırısı için ortamı işte böyle hazırladı: Kitle imha silahlarından kurtulmak ve demokratik ilkeleri, özgürlükleri ve kokuşmuş Batılı değerlerini bölgeye yaymak...

Amerika'nın Irak'ı işgâl ettiği savaş, 19 Mart 2003 günü başladı ve 9 Nisan 2003 günü resmî yönetimi yıktı. Yönetim, Ümmetin Akidesi'ni ve zirve sütunu olan Cihâd'ı terk etmekle zaten içerden yıkılmış durumdaydı. Bush, 30 Nisan 2004 günü muhârebe harekâtının sona erdiğini îlan etti. Amerika yönetimin işini bitirmekle zafer kazandığını ve istikrar bulduğunu zannetti. Velâkin işgâle yönelik **Müslümanların Kahramanca Direniş**i karşısında şaşkınlık içinde şoka uğradı. Bu öylesi şiddetli bir direniş idi ki başkalarından önce Amerikan kuvvetleri buna şâhid oluyordu. el-Fellûce, en-Necef ve diğer Irak bölgeleri ise bunun en canlı şâhitleri idi. O kadar ki Amerika Irak Yönetimi'ni şeklen de olsa, Merkezî Muhâberat Teşkilâtı'nın (CIA) Irak'taki ajanlarına devretmede acele etmeye zorlanıyordu ki üzerindeki askerî ve psikolojik baskıyı hafifletebilsin.

Ayrıca bu savaşında kendisini destekleyen diğer devletlerin ordularını Irak'a getirtmek için de elinden geleni ardına koymadı. Hatta Afganistan'a olduğu gibi, Irak'a da NATO'yu sokmaya uğraştı. Otoritenin Irak'taki ajanlarına sembolik devir teslim töreni için târih olarak (2004) Haziran'ın sonuna karar verdi ve bununla içerisine düştüğü bataklıktan kendisini kurtaracağını zannetti.

Amerikan Dışişleri ve Savunma Bakanlığı üst düzey yetkilileri, 2004 yılının Temmuz ayı başında Irak'taki yönetimin Iraklılara devredilmesi hakkında Amerikan Kongresi önünde yaptıkları açıklamalarda; yeni **Irak Geçiş Hükümeti**'nin, önümüzdeki Temmuz ayının başında görevlerini üstlenmesini beklediklerini, bu hükümetin ülke üzerinde ancak "sınırlı egemenliğe" sahip

olacağını ve orada mevcut Birleşik Devletler ile müttefik devletlere ait askerî kuvvetler üzerinde kesinlikle hiçbir otoritesinin olmayacağını vurguladılar.

Senato'daki Silahlı Kuvvetler Komisyonu önünde ifade veren Savunma Bakan Yardımcısı Paul Wolfowitz ve Dışişleri Bakan Vekili Marc Grossman şöyle dedi:

“Birleşik Devletler, Irak Yönetim Konseyi tarafından onaylanan Geçiş Merhalesi için Devlet İdâresi Kanunu ile Güvenlik Konseyi tarafından geçen Ekim’de çıkarılan karar gereğince hareket etmektedir. Bunların her ikisi de ülkedeki güvenlik idâresini Amerikan askerî komutanlarına vermektedir.” Otoritenin Irak Geçici Hükümeti’ne devir işlemi, “tam egemenlik” verilmesi şeklinde tanımlandığı halde, Grossman bunu “sınırlı egemenlik” verilmesi olarak tanımladı. Çünkü bu, *“Geçiş Kanunu ve Birleşmiş Milletler Kararı ile sınırlıdır.”* Mevcut plâna göre, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri’nin temsilcisi el-Ahdar el-İbrâhimî; altı aylık bir dönem için Irak hükümet kurumlarını idâre edecek Geçiş Hükümeti’ni oluşturmak ve ikinci bir hükümet seçip kalıcı bir anayasa taslağı hazırlayacak olan Geçici Vatanî Konsey için Ocak 2005’te yapılması öngörülen seçimlerin zeminini hazırlamakla görevlendirilecekti.

Wolfowitz ise Temmuz’da göreve başlayacak birinci hükümeti “tümüyle geçici” ve görevini de *“bakanlıkların idâresi ama bundan daha önemlisi seçimlere hazırlık”* olarak tanımlayıp Hükümetin bunun da ötesinde polis kuvvetlerini idâre edeceğini *“fakat Amerikan Merkez Kuvvetler Komutanlığı (Katar’daki CENTCOM) ile koordinasyon içerisinde idâre edeceğini, çünkü bu noktada mevcut durumun normal olmadığını”* da ekledi. Nitekim Cumhuriyetçi Senatör John Warner, Genelkurmay Başkanı General Richard Myers’a *“Otoriteyi devredeceğiz ama askerî kararlar mutlak olarak Amerikan generalinin elinde kalacak, öyle değil mi?”* diye bir soru yönelttiğinde Myers şöyle yanıt verdi:

“Evet, bu doğru.”

Irak'ta yeni ve büyük bir askerî kuvvet kurulmasına yönelik çabalara açıklık getiren Wolfowitz ise şöyle dedi:

“Egemenlik, mümkün olan veya geri döndürmek istediğimiz bir şey değildir. Irak'ın güvenliği, Amerikan komutasında, Irak kuvvetlerinin de yer aldığı çokuluslu gücün bir parçası olacaktır.”

Kezâ Birleşik Devletler, Temmuz ayının başında Irak'taki otoriteyi üstlenmesi beklenen yeni Irak Hükümeti'nin, işgâlcı koalisyon güçleri lehine yetkilerinin bir kısmından vazgeçmek zorunda kalabileceği uyarısında bulundu.

Amerika Dışişleri Bakanı Colin Powell da, işgâlcı koalisyon güçlerinin görevlerini Amerikan liderliği altında sürdürmelerinin zorunlu olduğunu söyledi. Powell, Reuters haber ajansına verdiği demeçte şöyle dedi:

“Koalisyon güçleri, Amerikan liderliği altında kalmalıdır. Bu, bazılarının “tam egemenlik” dedikleri şeyi aşabilir... İlgili detayların Birleşmiş Milletler kararında belirleneceğini umuyorum.”

Otorite'nin, iddia ettikleri gibi Iraklılara devrinin vakti yaklaşıkça, işgâl ve direniş güçleri arasındaki çarpışmalar da iyice kö-rüklendi. el-Fellûce kuşatmasının gölgesinde es-Sadr yanlısı “el-Mehdî Ordusu” ile sürtüşmeler yaşandı. İşgâlcı, bizzat Bremer'in talebiyle, Irak İslâmî Partisi (el-Hizb-ul İslâmî el-İrâkî) ve Sünnî Ulemâ Heyeti (Hey'et-u Ulemâ's Sunne) ile Dâvet Partisi (Hizb-ud Da'vâ) gibi Şîî partilerin ve es-Sistânî gibi bazı Şîî mercilerin, bir tarafta el-Fellûce halkı ve es-Sadr yanlılar, diğer taraftaki işgâl güçleri arasında bir ateşkese varılmasına aracılık ederek müdâhale etmelerini talep etmesine rağmen, işgâlcı birtakım şartlarda ısrar etti. elFellûce'de ateşkesin varlığına rağmen işgâlcı, el-Fellûce'yi kuşatmak üzere kuvvetlerini sevk etmeye devam etti ve es-Sadr'ın ya yakalanması ya öldürülmesi ya da el-Mehdî Ordusu milislerinin dağıtılması üzerindeki ısrarını sürdürdü.

Amerika'nın işgâl etmek için Irak'a gelmesi ve Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi'nin başlatılması ve sürdürülmesi için Irak'ı bir sıçrama tahtası ve harekete geçme noktası haline getirmesi, nev'i şahsına münhasır ajan bir Irak Geçiş Hükümeti oluşturulmasını zorunlu kılmaktadır. Bu Ajan Hükümet Amerika'ya geniş yetkiler ve sınırsız imtiyazlar verecektir ki Irak toprakları, Amerikan İmparatorluğu için bir hareket noktası edinilsin ve Amerikan Yüzyılı Projesi tamamlanabilsin. Nitekim Wolfowitz'in Amerikan Kongresi önünde yaptığı açıklamaları bunu göstermekteydi:

“Egemenlik, mümkün olan veya geri döndürmek istediğimiz bir şey değildir. Irak'ın güvenliği, Amerikan komutasında, Irak kuvvetlerinin de yer aldığı çokuluslu gücün bir parçası olacaktır.”

Bu da bazı Amerikan yetkililerin Geçici Yönetim Konseyi'nde yaptıkları açıklamaları açıklığa kavuşturmaktadır ki onlar, Birleşik Devletler'in Irak tarafı ile bir güvenlik anlaşması imzalamak suretiyle gelecek Temmuz'un başında yönetimi Iraklılara devrettikten sonra da Irak'taki operasyonlarını aralıksız sürdürmek istediğini söylüyorlardı. Amerikan Genelkurmay Başkanı General Richard Myers'in: *“Amerikan askerî varlığının Irak'ta ne kadar kalacağı halen belirsiz”* şeklindeki açıklaması da bunu vurgulamaktaydı. Yine Irak topraklarındaki en az yedi askerî üste 130 bin dolayında Amerikan askerinin konuşlandırıldığından bahsedilmekteydi.

Diğer taraftan Irak'ta şekli yönetimin, sembolik olarak ajanlarına teslim edileceği zamana kadar durumun istikrar bulması için Amerika, Irak'taki direnişe karşı vahşi operasyonlarını yoğunlaştırmaya uğraştı. Her türlü katliam araçlarını kullanmasına, insanlara baskı ve sindirme yöntemlerinin tümünü uygulamasına rağmen direnişin gücünü kıramadı. Kendisini güvende hissetmeyi dahi başaramadı. Bilakis askerlerini zırhlı araçlarından çıktıkları andan itibaren şiddetli bir korku ve dehşet kaplar oldu. Hatta tanklarının içinde bile güvene ve güvenliğe sahip olmaz oldular.

Cenîn'in ikizi olan el-Fellûce buna şâhittir. Amerika'nın direnişçilere karşı sürdüğü kara ve hava saldırılarının tümü bunu dile getirmektedir.

Daha sonra, -fitratları gereği hayvanların bile yapmaktan hayâ edecekleri derecede- Ebu Gurayb Hapishanesi'nde kullandığı iğrenç işkence yöntemlerinin açığa çıkmasıyla Amerika'nın barbar cürümleri de deşifre edilmiş oldu. Amerika bu cürümleri işleyerek, gerçekten de aynen Allah *Subhanehu ve Teâlâ*'nın buyurduğu gibi olduğunu göstermiş oldu:

Hayvanlar gibi, hatta daha da aşağıdır- lar. (el-A'râf 179) Böylece, aşağılık Amerikan hadâratı ile kokuşmuş değerlerinin gerçek yüzü ortaya çıktı. Oysa onlar Irak'ı ve tüm bölgeyi bunlar ile kurtaracaklarını iddia ediyorlardı!

Amerika'nın Irak'a yönelik düşmanca saldırısı, Amerika'nın ideolojik, hadârî, fikrî ve hatta askerî anlamda ne kadar alçak olduğunu gözler önüne serdi. Şuna bakınız ki sayıca çok da fazla olmayan bir grup mü'min delikanlı, Amerika'nın burnunu yere sürttü. Yine yaşanan olaylar gösterdi ki Amerika'nın yığınla sahip olduğu o devâsâ silahları; göğüs göğüse çarpışmaktan tırsan ve cesâretten nasibi hiç olmayan yüreksiz adamlar tarafından kullanılmaktadır. Şâyet Amerika'nın bunca muazzam silah yığınakları olmasaydı, -kokuşmuş hadâratı ve değerleri açığa çıktığı gibi- adamlarının korkaklığı da açığa çıkacaktı.

İşte bu yüzden gelecek (2004) Haziran ayının sonuna kararlaştırılan otoritenin sembolik devri, içerisine saplandıkları bataklıktan onları kesinlikle kurtaramayacaktır. Yine 30.06.2004'ten itibaren Irak'a atanan kurnaz sefirleri Negroponte de -siyâset ve cinâyette ileri gelenlerden olduğu için seçilmesine rağmen- onları kesinlikle kurtaramayacaktır.

Bremer'in yerini alması için John Negroponte'nin Amerika'nın Irak Büyükelçisi olarak seçilmesi, şeytânî Amerikan plânlamasına

karşı çıkanlar ve Irak halkının bastırılması ile tüm direniş odaklarının yok edilmesi için Amerikan projesi dâhilinde gerçekleşti. Üstelik Amerikan irâdesinin dışına çıkanlara karşı muamele keyfiyeti hakkında, Honduras'taki büyükelçiliği sırasında yeterli miktarda deneyim kazanan bir kişidir Negroponte. Nitekim Honduras'ta ölüm mangası olarak tanınan "316. Birlik" in eğitilmesi ve donatılması ile doğrudan, birebir uğraştığı bilinmektedir. Negroponte'nin oradaki görev süresi boyunca bu birlik, Nikaragua'daki Sandinitza Gerillaları'na karşı Kontrgerillalarıyla (Gerilla karşıtı gerilla) giriştikleri savaş sırasında, Honduras'ın bir "yüzer uçak gemisi" olarak kullanılmasına karşı çıkan yaklaşık 200 muhâlifi öldürmüştü. Negroponte, Honduras'ta yaşanan olaylar ve doğrudan karıştığı **IranGate Skandalı**'ndan tüm çıplaklığıyla haberdâr olduğu halde, Kongre önünde yalan yemin ile şâhitlik etmede hiç tereddüt etmemiştir. Aynı şekilde Amerikan kanunlarına aykırı olmasına rağmen, Honduras'a tahsis edilen Amerikan yardımlarını Kontra'ya (Kontr-Gerilla) transfer ettiğini de îtiraf etmişti. Bu çelişki bile, konumu ne kadar yüksek olursa olsun, normal hallerde görevinden uzaklaştırılması için yeterliydi. Ne var ki işlediği suçların sicilinin, işlediği disiplinsizliklerin çok ötesinde olduğunu gördüler. Bu da onun Irak Büyükelçisi ve mutlak hâkimi olmaya ehil görülmesini sağladı.

Bush Yönetimi, onu Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi konumuna aday gösterdikten sonra, Honduras konusunda Negroponte'nin kınanmasına yönelik tüm sesleri susturma girişiminde bulunmak üzere, 316. Birlik komutanlarından bazılarını Birleşik Devletler'den kovmaya yöneldi. Onlardan biri de Birlik'in kurucularından olan Washington'daki Honduras Büyükelçi Vekili Louise Alonso Disco Alvaro idi. Bu adam daha sonraları, Birliğe yapılan Amerikan yardımları hakkındaki pek çok gerçeği ifşa etmişti.

Irak Yönetimi'nde Bremer'in yerini alsın ve ismen Birleşik Devletler Büyükelçisi ama gerçekte Irak'ın asıl yöneticisi olsun

diye, otoritenin sembolik devrinden sonra Amerika'nın Irak'a atamaya niyetlendiği elçisi işte o Negroponte'dir! Sözkonusu bu adamın vakıasının ışığı altında bakıldığında, Irak'ın geleceği -Allah göstermesin- plânladıkları gibi kalacak olursa, Irak'ta işleyeceği cürümleri tasavvur etmek hiç de zor değildir!

Amerikan Başkanlık Seçimleri'ne gelince; dünyaya dayatılan ve dayatılabilen siyâsî gerçeklere ve mevcut verilere bakılarak, John Kerry'nin Kasım 2004'te yapılacak Amerikan Başkanlık Seçimleri'ni kazanması halinde, Amerikan politikasında değişiklik yaşanması uzak bir ihtimaldir. Çünkü kim gâlip gelirse gelsin, devletlerarası politikalara ilişkin seçenekleri sınırlı kalacaktır. Nitekim muhâfazakâr Heritage Foundation³⁰ analistlerinden John Hulsman şöyle diyordu:

“Terörizme karşı savaş konusunda ikisi (Bush ve Kerry) arasındaki fark, çoğu insanın sandığından çok daha azdır. Şiddet düzeyinde bir farklılık olabilir ama asıl özde fark olmaz.” Diğer yabancı analistler ve diplomatlar da benzer şeyler söylemektedirler:

“Aralarındaki yöntem (üslup) farklılıklarına rağmen Bush ile Kerry'nin politikalarını belirleyecek olan; Irak'ta tırmanan şiddet, fundamentalistlerin dünya çapında düzenledikleri süregelen saldırılar, kısıtlı enerji kaynakları, Kongre'nin yapısı ve içerideki kamuoyu gibi siyâsî gerçekler olacaktır.”

Yine mevcut yönetimin yapmakta oldukları, doğal olarak gelecek yönetimi belirli konulara mecbur edecektir. Brookings Institute'da³¹ Başkanlık politikaları uzmanı olan Stephen Hess buna işâret ederek şöyle diyordu:

“(Amerikan) Yönetimi ve dünya bir asansörün içerisinde. Dolaşısıyla kolayca onu durduramazsın ve ‘ben buradan çıkmak istiyorum’ diyemezsin.”

³⁰ Heritage Foundation: Amerikan politika-düşünce merkezlerinden biri.

³¹ Brookings Institute: Amerikan politika-düşünce merkezlerinden biri.

Başkan Bush Yönetimi'nin eski bir yetkilisi de Reuters'a şöyle diyordu:

“Kerry, terörizme karşı Bush'un yaptığından daha etkin bir şekilde savaşılabılır. Çünkü geniş çaplı tehditlere bakarak daha komp-like bir yaklaşım izleyebilir. Yine hem ittifaklar kurma hem de akılları ve gönülleri kazanma mücâdelesini biçiminde, askerî güç ile ılımlı gücü meczedebilir.”

Irak'a karşı düşmanca saldırı plânları yapan, Irak'taki hedeflerini gerçekleştirme üzere bu düşmanca saldırısını merhaleler ile sınırlandıran ve Irak'ı, bölgeye yayılım için bir üs ve sığınağa tah-tası olarak kullanan Amerika'nın tavrı işte budur!

Tablonun tamamlanması için burada Avrupa'nın, bilhassa Fransa'nın, Rusya'nın ve İngiltere'nin tutumlarını da ortaya koya-cağız.

Avrupa ve Rusya'nın Tavrı

Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac, 29.04.2004 tarihinde Elysée Sarayı'nda düzenlediği basın toplantısında egemenliğin Iraklılara sembolik olarak devredilmesini ve Güvenlik Konse-yi'nin, yetkileri işgâlcî koalisyonun eline bırakan yeni bir karar çıkartmak için kullanılmasını şiddetle eleştirdi ve böylesi bir durumu “felâket” olarak tanımladı. Chirac şöyle dedi:

“Bugün otoritenin Iraklılara devredilmesi âciliyet arzetti-mektedir. Fakat soru, bunun nasıl olacağını bilmektir... Kanaatim o ki, Irak'ın yeniden inşâ süreci yolunda, Birleşmiş Milletler'in fiilî gö-zetimi altında gerçek bir otorite devri olmaksızın, Irak'taki mevcut durumdan olası bir çıkış yok!..” Fransa Cumhurbaşkanı konuşma-sına şöyle devam etti:

“Oysa aslında işlerin değişmediği ve Koalisyon'un gerçek yetki-leri elinde tutmayı sürdürdüğü realitesi var olduğu sürece,

‘Bakınız, Birleşmiş Milletler Irak’ta bulunuyor ve devletlerarası bir kapsam teşkil ediyor’ denilerek çok bilinmeyenli kompleks bir denkleme benzer bir çözüm önerilmesi, felâket mesâbesinde olacaktır.’

Fransa Cumhurbaşkanı, Paris’te görüştüğü el-Ahdar el-İbrâhimî’nin sunduğu önerilere atıfta bulunarak şöyle dedi:

“Bu öneriler, Güvenlik Konseyi’ne bir karar tasarısı sunulmasına yol açacaktır” ki Birleşik Devletler zaten bu konu üzerinde çalışmaktadır. Ardından şöyle sorarak devam etti:

“Bu öneriler, Güvenlik Konseyi’nde onaylanacak ve Irak’ın siyâsî, ekonomik ve toplumsal açıdan yeniden inşâsına temel olacak açık ve güçlü bir devletlerarası karara mı yol açacak? Bundan emin değilim.”

Buna karşılık Chirac, el-İbrâhimî’nin önerilerini güçlü bir şekilde desteklemeleri ve “tek ses” olmaları için Avrupa Birliği’ne çağrıda bulundu. Fakat birlik üyeleri arasındaki mâlum anlaşmazlıkları dikkate alarak, Avrupa’nın bu hedefi gerçekleştirmesi hakkındaki şüphesini de dile getirdi. Aksine Fransa Cumhurbaşkanı’nın açıklamalarına bakıldığında Paris’in, gelecek Haziran ayının 30’unda gerçekleşecek otorite devriyle temsil edilen fırsatın “kaçmasından” ve Washington’un da bundan istifade ederek, bir Fransız kaynağın ifadesiyle *“başka politikalar zincirini uygulamak için”* bunu terk etmesinden açıkça korktuğu anlaşılıyordu. Doğrusu Paris; Madrid ve Berlin ile birlikte bir “ortak bir çizgi” şekillendirmeye çalışıyordu. Bu bağlamda Chirac; Alman Şansölyesi Gerhard Schröder ile Irak’taki durum hakkında kapsamlı istişareler yaptıktan sonra Berlin dönüşünde Paris’e uğrayan İspanya Başbakanı José Rodriguez Zapatero’yu karşılıyordu.

Fransa, Güvenlik Konseyi’den, egemenliğin Iraklılara devrini açıkça vurgulayan bir karar çıkartmasını ve “Koalisyon” güçlerinden ülkeyi terk etmelerini talep ederek 2005 seçimlerden çıkacak

Irak Hükümeti'nin muktedir olmasını sağlamasını istemekteydi.

Yetkin bir Fransız kaynak, seçimlere yönelik sınırlı bir yöntem öngören Güvenlik Konseyi'nin yeni kararı çerçevesinde ülkesinin tutumunu açıklıyor, Fransa'nın bu karardan, Irak egemenliğinin “gerçek” hale getirilmesini ve gelecek Haziran ayı sonundaki otorite devrinin “hakiki ve tam” olmasını ısrarla vurgulamasını umduğunu söylüyordu.

Aynı kaynak şöyle diyordu:

“Fransa bu egemenliğin, bilhassa Iraklıların kendi kaynaklarını kendi başlarına yönetmeleri bağlamında, ‘yere basan fiiller yoluyla’ gerçekleşmesini istemektedir... İkinci husus ise şudur: Paris, 1 Temmuz’dan sonra kurulacak Irak Hükümeti’nin, çok uluslu güçlerin faaliyetlerini denetleme hakkına sahip olmasını istemekte, Irak askerî kuvvetlerinin Amerikan kuvvetlerine entegre edilmesinde ısrar etmektedir.” Yine, bir çerçeve simgeleyeceğine işâretle ülkesinin, bunların Güvenlik Konseyi kararının metninde yer almasında ısrarcı olacağını da vurguluyordu.

Ayrıca Fransa'nın, yapılacak seçimlerden sonra, “egemen ve yasal” bir Irak Hükümeti çıkmasını, bu hükümetin herhangi bir zamanda yabancı güçlerin ayrılmalarını yada kalmalarını talep etme hakkına sahip olmasını istediğini belirtiyordu:

“Önemli olan arzusunu açıklıkla ifade edebilme seçeneğinin bulunmasıdır.” Fransa'nın bu yeni kararda, belirlenecek “ileri” bir târihte koşulların “yeniden gözden geçirilmesine” ilişkin bir madde bulunmasını istemediğini, zîra Güvenlik Konseyi'nin, Iraklıların ve seçimlerden çıkacak Irak Hükümeti'nin sorumluluğunda olan geri çekilme konusunda, bağlayıcı bir takvim belirleme hakkı olmadığını söylüyor ve şöyle ekliyordu:

“Bu durumda Fransa, yeni kararın böyle bir çerçevede onaylanmasını sağlayamazsa, veto hakkını kullanmaksızın oylamadan çekilecektir.”

Aynı kaynak; Almanya ve İspanya gibi, Rusya'nın kısmen farklılık arzeden tavrını destekleyen Avrupa devletleri bulunduğunu, Moskova'nın iki karar tasavvur ettiğini, birincisinin yeni hükümetin oluşturulmasına yönelik iken ikincisinin bu hükümetin taleplerinin kabul edilmesinin önemine vurgu yaptığını ve daha sonraları Güvenlik Konseyi'ndeki oylamanın, hükümete verilen sorumluluk ile egemenliğin boyutuna yönelik bu talepler için yapılacağını teyid ediyordu. Devamla Fransa'nın, "egemenliğin iadesinin açıkça bağlayıcı olması" ile tek bir karar çıkarılmasını tercih ettiğini dile getiriyordu.

Açıktır ki Fransa ve Rusya, Irak'taki durumları istismâr etmek yoluyla, Amerika'nın devletlerarası politikasında bir değişim meydana getirmek için Avrupa'nın desteğini kazanmaya uğraşmaktadır. Zira onlar, Irak sonrası döneme ilişkin Amerikan politikaları ile Amerika'nın tüm dünyayı bir Amerikan çiftliğine çevirmek istediğinin farkındadırlar. Bu ise Fransa ve Rusya'nın yanı sıra Avrupa'nın kalanının da on yıllar boyunca Amerika'nın merhametine terk edilmesi demektir. Çünkü Amerika, Fransa ile Avrupa'nın herhangi bir devletlerarası rol almasına, hatta dünyadaki çıkarlarını gerçekleştirmelerine bile fırsat vermeye yanaşmamaktadır. Bu yüzden onlar, gelecek on yıllar boyunca Amerika'nın Irak'taki varlığına meşruiyet kazandıracak bir devletlerarası kararı kullanmak suretiyle, Irak'ta otoritenin sembolik olarak devredilmesinin önüne geçmeye çalışacaklardır. Aksi takdirde bu, Amerika'nın; Arap olsun olmasın, diğer ülkelerden Irak'a kuvvetler getirmesine imkân verecektir ki gelip Irak'taki işgâlcî koalisyon güçlerine katılsınlar ve böylece Amerika, dünyadaki diğer askerî öncelikleri ile rahatça ilgilenebilir bir hale gelsin. İşte bu bakımdan Avrupa devletleri ve Rusya, Irak'taki Amerikan menfaatleri için Birleşmiş Milletler'in kullanılmasını engellemeye çalışacaklardır.

Şu durumda tek ses olabilmek için Avrupa'nın önünde kat etmesi gereken uzun bir yol vardır. Chirac'ın, Avrupa'nın bu hedefi gerçekleştirebileceği hususunda şüpheli olduğunu belirtmesi de buna işâret etmektedir. Lâkin Fransa, Avrupa üzerinden Amerika'nın Irak'taki plânlarını kösteklemek için uğraşacaktır ki Amerikan İmparatorluğu'nu kurmaya ve Amerikan Yüzyılı Projesi'ni sonuçlandırmaya yönelik plânlarında Amerika'nın ilerlemesini engellesin. Bununla da kendi çıkarlarını korumak için uğraşacaktır. Fakat bundan, Fransa, Rusya veya herhangi bir dünya devletinin; Batı'nın tüm nüfuzundan arındırılınsın diye Irak'tan geri çekilmesine götürececek biçimde Amerika'yı tam bir hezîmet ile hezîmete uğratmak istediği anlaşılabilir. Yoksa bundan onların, Irak'taki Müslümanların, -bir avuç Batı ajanının tahakkümü, kontrolü altında olmaksızın- otoritelerini geri aldıklarını görmek istedikleri mi anlaşılır?! Hayır! Muhakkak ki bu, onların çıkarları için Amerika'nın plânlarını tamamlamasından çok daha zararlıdır. Dünyadaki tüm şer güçleri gibi Haçlı Avrupa'nın da korktuğu en kötü şey; Amerika'nın Irak'ı, Batılı ajanlar grubunun dizginlerinden sıyrılmış bir halde başıboş bırakmasıdır. Çünkü Amerika'nın aksine Avrupa, İslâmî Âlem'e daha yakındır ve Müslümanlar ile nice keskin savaşların acısını tatmıştır. Dolayısıyla Müslümanların, kâfirin prangasından kurtulmalarının ne mânâyâ geldiğinin gâyet farkındadır. Hele ki bu, tüm İslâmî Ümmet'i, Ortadoğu'da Haçlı Kâfir'in prangasından kurtarmanın bir başlangıcı olursa!..

İngiltere'nin Tavrı

İngiltere'ye gelince; devletlerarası olaylardaki etkisini ve tek başına gayretiyle ve çizdiği projeleriyle tahakkümünü kaybetmesinden beri o, halen alışlagelen seyrini sürdürmektedir. O, ancak kendisinin eşlik etmesiyle ilerleyebilen Amerikan trenini -ikinci sınıf bir vagona binmek zorunda kalsa da- terk etmemiştir. Bir

yandan darmadağın olan imparatorluğunun sömürgelerindeki çıkarlarını korumak için mücâdele ederken, öte yandan eline geçen her fırsatta Amerikan plânlarını engellemeye çalışmaktadır. Irak'ta da aynı şeyi yapmıştır ve yapmaya da devam etmektedir. Onun göz önünde bulundurduğu husus, miktarı ne kadar küçük olursa olsun Amerika ile beraber bir payının bulunması ve ortaklığı Amerikan plânları uyarınca olsa da, birinci devletin ortağı olarak olaylar tablosunun içerisinde yer almasıdır. Kaldı ki aynı zamanda, kendisine Amerika aleyhine “kargaşa çıkarma” imkânı veren hiçbir fırsatı da affetmeksizin kaçırmamaktadır. Nitekim Irak'a karşı açılan savaş başlamadan önce, Irak'a saldırısına izin veren bir karar çıkarttırmak üzere Amerika'yı Güvenlik Konseyi'ne başvururken zorladığı zaman böyle olmuştu. Zira İngiltere, içerisindeki etkin devletlere vâkıf olduğu için Güvenlik Konseyi'nin bunu kabul etmeyeceğini ve dolayısıyla Amerika'nın devletlerarası bir karar olmaksızın saldırısını başlatacağını ve devletlerarası kânunu ihlâl etmiş görüneceğini iyi biliyordu. Her ne kadar Amerika'nın hiç umurunda olmasa da İngiltere bununla bile yetinmekte idi. İşte böylece İngiltere, bir yandan Amerika ile birlikte yürümekte, ama öte yandan Amerika'yı sıkıştırmak ve plânlarını çökertmek içinde Avrupa ile birlikte yürümektedir. Fakat bunu kendi özel yöntemi ile yani alenen meydan okumadan yapmaktadır. Bunun için o, Avrupa'dan kopmadan Amerika ile birlikte hareket etmekte, daha açıkçası **“Bir Ayağı Amerika'da, Diğer Ayağı Avrupa'da”** politikası izlemektedir.

Irak meselesindeki diğer “büyük” devletin en bâriz tutumu işte budur. Onun, şu anki haliyle Amerika'yı plânlarından uzaklaştıracak veya başarısız kılacak derecede bir güce ulaşmadığı da açıktır. Dahası bu vakıa, Amerikan Başkanı Bush'un Irak'a yönelik hâlihazırdaki politikası; Körfez'e yönelik Amerikan politikasının stratejist tasarımcıları tarafından ortaya konulmuş uzun vâdeli Amerikan plânı bağlamındadır.

1 Ocak 1968'de İngiliz Başbakanı Harold Wilson Hükümeti'nin, 1971 yılı sonundan itibaren Körfez de dâhil olmak üzere Süveyş Kanalı'nın doğusundaki sömürgelerinden çekilmeye karar vermesinden sonra eski Amerikan Başkanı Nixon, 1970 yılında bu plânın uygulamasını fiilen başlatmıştı. Nixon ve ondan sonra gelen tüm Amerikan başkanları, şartların elverdiği ölçüde, infâzı birkaç on yıl gerektiren bir proje dâhilinde bu plâni uygulamaya çalışmışlardı.

İşte 11 Eylül 2001 hâdiseleri, Oğul W. Bush için Irak'ın işgâline kalkışmasına ve çoğu Körfez devletlerinin petrolüne hâkimiyet kurduktan sonra Irak petrolerine de hâkim olmasına yönelik münâsib bir koşul teşkil etmiştir. Muhakkak ki Amerika, Irak'ın parçalarıyla bütünleşmiş güçlü bir devlet haline dönüşmesini istememekte, bilakis üzerinde hâkimiyet kurmasını kolaylaştırmak üzere birbirleriyle zayıf bağlantılı parçalar halinde olmasını istemektedir. Aynı zamanda Irak Kürdistanı'na varlık (devlet) benzeri güçlü bir yapı vererek, Saddam'ın yönetim günlerinde muhâlefette yer alan Kürtler'e ettiği vaadlerini de yerine getirmek istemektedir.

Amerika, Birinci Dünya Savaşı'ndan beri Kürtler'e ait bir varlık (devlet) oluşturmak için çalışmaktadır. Nitekim Birinci Dünya Savaşı'ndaki paylaşımlar ile Osmanlı Devleti'nin parçalanmasının bir sonucu olarak Kürtler meselesinin patlak vermesinden sonra, eski Amerikan Başkanı Wilson, **Versay Konferansı**'nda Kürtler'e self-determinasyon hakkı verilmesine çağrıda bulunmuştu. Fakat o dönemde birinci devlet olan İngiltere, bu Amerikan arzusunu görmezden gelmiş, o zamanlarda çizdiği rotaya uygun siyasetler güden Mustafa Kemâl'i hoşnut etmek için Kürtlerin bölgelerini Türkiye, İran, Irak ve Suriye arasında bölüştürmüştü.

Üstelik Amerika, Kuzey Irak'taki ayrılıkçı Kürt hareketleri de - İngiltere'ye bağılıklarına rağmen- sürekli destekledi. Zîra Ameri-

ka, Irak'ta tek bir güçlü devlet bulunmamasından yanaydı. O yüzden, uzletinden çıkmasından beri bu konuyu bir strateji olarak benimsedi. AbdulKerîm Kâsım kendisinin yardımlarıyla iktidara ulaştığı zaman ona, Irak'ı üç parçadan oluşan federal bir devlet haline getirmesini önerdi. İkinci Körfez Savaşı'ndan sonra da Amerika, Irak'a ambargo uygulama fırsatı yakaladı. Böylece Irak'ı parçalara ayırmak ve Kürt Devleti kurmanın fitilini yakmak üzere güvenli bölgeler, uçuşa yasak bölgeler oluşturmanın kapılarını aralayabildi. Bunun için Amerika, birbirlerini boğazlayan Kürt grupları uzlaştırmaya girişti ve onlar için bir Kürt yönetim mekânizması inşâ etmeye çalıştı. Bu uzlaşma, bilhassa önde gelen iki Kürt partisi arasındaydı: Celâl Talabânî liderliğindeki Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB)³² ve Mes'ud el-Barzânî liderliğindeki Kürdistan Demokratik Partisi (KDP)³³. Bu yüzden Amerika, Türkiye'yi düşünsel bazda iknâ etmeye çalıştı ve bu amaçla Kongre'den hey'etler gönderdi. Sonra orada başta parlamento olmak üzere, devlet organlarının kuruluşuna yönelik olarak Kürt bölgelerindeki seçim sürecinin peşine düştü.

Amerikan Merkezî Muhâberat Teşkilâtı'nın (CIA) Irak işlerinden sorumlu eski Başkan Yardımcısı Graham Fuller Ağustos 1996'da şöyle dedi:

"Irak'ın üç parçaya bölünmesi gerekir... Amerika, Kürt Devleti kurma plânının gerçekleşmesinde karardır." Amerikan Yönetimi tarafından, Türkiye'yi Amerikan düşüncesine iknâ etmek için Ankara'ya gönderilen eski Amerikan Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Holbrooke ise Türkiye Cumhurbaşkanı Demirel'e 05.09.1995 günü şöyle dedi:

"Irak için en iyi çözüm federasyondur." Demirel ise şöyle cevap verdi:

³² KYB: el-İttihâd-ul Vatanî el-Kurdistânî.

³³ KDP: el-Hizb-ud Dimukrâtî el-Kurdistânî.

“Federasyon bölünme demektir, bu da Türkiye’ye uzanır.”

İngiltere ise taksim, bölünme düşüncesine şiddetle karşıdır. Dışişlerinden sorumlu İngiliz Devlet Bakanı Douglas Hugg şöyle diyordu:

“Irak’a yönelik açık politikamız, Irak’ın uluslararası devlet sınırları dâhilinde bağımsız bir Kürt Devleti kurmayı amaçlayan herhangi bir girişimi desteklememeye ve teşvik etmemeye dayalıdır. Biz Irak’ın bütünsel bir devlet olması gerektiğine inanıyor, tüm olanaklarımızla parçalanmasına karşı koyuyoruz. Yine Irak’taki Kürtlerin sorununun, onlar için özerk nitelikli bir bölge kurulmasıyla çözülebileceğine inanıyoruz. Bu konuda Türkler ile hemfikiriz. Saddam yönetimi ile (kimi zaman) ihtilaflar yaşıyorsak bu, Irak’ta taksim istediğimiz anlamına gelmez.”

Türkiye ve diğer komşu ülkelerin çıkarları ise Irak’ın bölünmesini engellemeye yönelik İngiliz politikasına sarılmalarını gerektirmektedir. Nitekim Türk Dışişleri Bakanlığı şöyle diyordu:

“Kuzey Irak’ı Kürt bölgesi olarak tanımlamak yanlış... Çünkü orada üç yüz bin Türkmen var.”

Amerika, Bremer ve uşaklığını yapan Irak Yönetim Konseyi yoluyla, Birlik veya Federasyon adı altında Irak’ın zayıf varlıklara parçalanmasının zeminini hazırlayarak Kürtlerin durumunu özel olarak değerlendirmeye çalışmaktadır. Nitekim Amerika, “Saddam döneminde Irak dışında muhâlefette oldukları zaman” Kürtler’e; bağımsız devletin çekirdeği olacak “Kerkük’ü de içeren” milliyetçi temele dayalı **geniş çaplı federasyon** vaadinde bulunmuştu. Buna binâen Saddam devrilir devrilmez Kürtler, bu vadin yerine getirilmesini sağlamak ve Kerkük’ü, Saddam döneminde şekillenen otonom, özerk yönetim bölgesine dâhil etmek için fiilî icraatlara kalkıştılar. Velâkin Amerika, Irak’ın işgâlinde sonra Kerkük konusunda Irak’taki diğer ajanlarının itirazlarıyla karşılaştı. Bunun için Amerika, (Kerkük’ü vermeksizin)

etkin yetkiler vererek önceki özerk yönetimi takviye etmekle yetindi. Buna da, Yönetim Konseyi'nin Amerika'nın isteklerine göre ortaya koyduğu anayasada yer verildi.

Bremer tarafından yazılıp kukla Yönetim Konseyi tarafından onaylanan Irak Anayasası'nın 53. maddesinin (a) fıkrasında şöyle denildi:

“Kürdistan Hükümeti, 19 Mart 2003 târihinde mezkûr hükümet tarafından idâre edilen toprakların resmî hükümeti sıfatı ile tanınır.” Bu kanunda geçen “Kürdistan Hükümeti” terimi; Kürdistan Vatanî Meclisi, Kürdistan Bakanlar Kurulu ve Kürdistan bölgesindeki Bölgesel Yargı Otoritesi demektir. Yani devlet içinde devlet demektir! 54. maddenin (b) fıkrasında da şöyle denildi:

“Kürdistan bölgesinde federal kânunların uygulanması ile ilgili olarak, Kürdistan Vatanî Meclisi'ne, Kürdistan bölgesi içerisinde bu (federal) kânunlardan herhangi birinin uygulamasını düzenlemeye izin verilir.” **Bu bir bölünme değil de başka ne olabilir ki?!**

İşgâl mızrakları altında yazılan cürüm anayasası işte budur! Irak'ın ihlaslı evlatları, çok geç olmadan bunun işini bitirmeli, devirip atmalıdırlar. Aynen geçmişte Tatarların koyduğu “el-Bâsik” kanunlarını yırtıp attıkları gibi!.. Onlar da o zaman Bağdâd'ı istilâ etmiş, kurunun yanında yaşı da yakıp yıkmışlardı. İslâmi Kültür'ün milyonlarca el yazması eserini Dicle Nehri'ne atmışlardı. O zaman onları devirmek için hemen harekete geçmemiş olsalardı, belki de Irak, birbirlerini boğazlayan zayıf devletçilere çoktan parçalanmış olacak, tam bir fitne-fesat bataklığına dönüşmüş olacak, her tür sapık fikrin, her tür iğrenç hükmün ve daha nice kokuşmuş küfür fikrinin ve hükmünün sergilendiği bir pazar olacaktı.

Muhakkak ki Irak'taki Müslümanlar hiçbir zaman ümitsizliğe kapılmazlar, hiçbir zaman teslim olmazlar. Zira onlar, nice asırlar boyunca dünyanın efendisi olmuş, liderliğini üstlenmiş asil bir

ümmetin, İslâmî Ümmet'in güzîde bir parçasıdır. Er ya da geç, Amerikan-İngiliz işgâlî mutlaka yok olacaktır. Zîra doğusundan batısına yeryüzünün her tarafında bulunan İslâmî Ümmet, yeni Amerikan sömürgeciliğinin boyunduruğundan, zâlimâne Küfür kânunlarından ve mücrimâne saltanatından kurtulmak üzeredir. Bu kânunlar ve bu saltanat ile Ümmetin parçalanmışlığı pekiştirilmiş, kudreti elinden alınarak, şerefi ayaklar altına alınmıştır. Amerika'nın, el-Fellûce'de ve Kerbelâ'da ve Ba'kubâ'da ve Bağdâd'da ve en-Necef'te doğradığı Müslümanlara karşı işlediği insanlık dışı, korkunç vahşeti artık açığa çıkmıştır. Ebu Gurayb Zindanı'nda Iraklı Müslüman esirlere yaptığı, insanın tüylerini diken diken eden, akıllarını başlarından çıkararak, kalplerini yerinden fırlatan, bakışlarını donduran, ağızlarını açıkta bırakan, dillerini ifade etmekten men eden, inanılmaz derecede tiksindirici vahşi muamelelerinden, bu Zorba kâfir Sömürgeci'nin hadâratının ne kadar da iğrenç, ne kadar da kokuşmuş olduğu artık açığa çıkmıştır. Oysa bu barbar hadâratın pis kokusu her tarafı sarıp burunların direğini kırarken, Amerikan Kâfiri'nin medyası, ortamı yumuşatmak ve söz verilmiş demokrasi, özgürlük ve diyalog yaygaralarıyla ortalığı velveleye vermek için çırpınıyordu!

Osmanlı İslâmî Devleti'nin yönetimden düşmesinden bu yana Irak'a, kendi Iraklı evlatlarından olan fitneciler, fesatçılar, bozguncular ve Sömürgeci kâfirler tarafından Irak halkının başına tayin edilmiş ajan yöneticiler musallat olmuştur. Birinci Dünya Savaşı günlerinde İngiliz'in pis ayakları Irak'a bastığı günden beri, Amerikan-İngiliz ajanları olan o hâin, şerîr, köle ruhlu yöneticiler Irak'taki Müslümanları demir pençeleri altında ezdiler, inim inim inlettiler, onlara nice dayanılmaz acılar tattırdılar! Bölgedeki Amerikan çıkarları uğruna, İngiltere'nin çıkarları uğruna Irak'ı mahvu perişan ettiler! Milliyetçi, Vatancı, Komünist, Nâsırcı, Ba'asçı şer gruplarıyla iktidârı kapışmak için giriştikleri ateşli çatışmaları uğruna Irak'ın her tarafına korku ve dehşet saçtılar!

Otorite uğruna sürdürdükleri bu azgın çatışmaları sonucunda, ülkeyi târumâr edip fesâda boğduktan, nice kanlar akıttıktan sonra devleti de yakıp yıktılar, harâbeye çevirdiler! Nihâyet uzun süren bunca kanlı mâceradan sonra Irak'ı tekrar doğrudan sömürgecilik altına soktular! Bu ajan yöneticilerin 80 yıllık iktidârının özeti en yalın ifadesiyle; tahribattır, yıkımdır, katliamdır, işkencedir, fitnedir, fesattır ve nihâyet doğrudan sömürgeciliğin ikinci kez geri dönüşüdür!

İşte âkıbet, işte netice, işte semere!

Muhakkak ki Ümmet, Irak târihinde defalarca kez tekrarlanan bu zor ve acı tecrübeyi, tam anlamıyla, net olarak kavramak, tehlikesini anlamak zorundadır. Hiçbir şey olmamış gibi bakıp geçmek kesinlikle câiz değildir. Bundan alınması kaçınılmaz olan en önemli ders; Milliyetçilik, Vatancılık, Ulusalçılık, Ba'asçılık, Sosyalizm, Komünizm, Arapçılık ve Nâsırcılık gibi tüm akımların, hareketlerin tam bir hezîmet ile mutlak olarak hezîmete, bozguna uğradığına dâir tam ve keskin bir kanaatin oluşması ve bütün bunlar ve benzeri düşünceler taşıyan tüm akımların, hareketlerin ve partilerin kesin olarak reddedilmesidir. Üstelik tüm akımların, hareketlerin ve partilerin, yalnızca düşünce olarak değil aynı zamanda politika olarak da yabancıların bağımlısı, yabancıların uşağı, yabancıların ajanı olan hâinler olduklarına gerçek anlamda inanılmasıdır. Ne zaman ki Ümmette bu kanaat eksiksiz ve net olarak oluşursa, işte o zaman Ümmetin önünde kalkınmak için pınarların en temiz, en berrâğı ve en ışıltılısı olan İslâm'a koştuktan başka hiçbir yol kalmaz. İslâmî Devlet'in, **Hilâfet Devleti**'nin kuruluşundan başkasıyla sonuçlanmayacak sahih bir yöneliş ile, yani siyâsî bir yöneliş ile İslâm'a yönelmekten başka yol kalmaz. İşte o devlet, yalnızca Irak'ta Müslümanları kurtarmakla kalmaz, bilakis diğer İslâmî beldeleri kurtarmaya da koşar; Sömürgeci kâfirlerden, ajanlarından, uşaklarından, zâlimlerden, mücrimlerden, münâfıklardan...

EKLER

Kitabın baskıya hazırlanması esnasında, kitapta zikredilen bazı konularla ilgili birtakım gelişmeler yaşandı:

1. Sudan Hükümeti ile Güney isyancıları, 27.05.2004 Perşembe gecesi **Nifâşâ Anlaşması**'ni imzaladılar. Bu anlaşma; Yasama ve Yürütme otoritelerinin Hükümet, isyancılar ve bazı siyâsî güçler arasındaki paylaşım oranı ile alâkalı üç çerçeve anlaşmadan oluşmaktadır ki bunlar Merkez, Güney bölgeleri ve Mavi Nîl'in Güneyi ile Cibâl-un Nûbe hakkındadır. Anlaşmada ayrıca, Ebiyi bölgesine, Kuzey'e veya Güney'e bağlanmasını belirleyecek bir referandum sonrasında özerk yönetim verilmesi de yer almaktadır.

2. Güvenlik Konseyi; Irak'taki Amerikan kuvvetlerinin varlığına ve nüfuzuna "meşruiyet" veren, Güvenlik Konseyi'nin izin kararına dayanılarak işgâl güçlerine katılmak üzere Arap olan ve olmayan diğer devletlere kapıları açan ve Irak'taki kuvvetleri, önceki gerçek isimleri olan "Amerikan işgâl güçleri" yerine "Amerikan komutasındaki çok uluslu güçler" olarak adlandıran 08.06.2004 târihli, **1546** sayılı kararı çıkardı.

3. G8, Endüstriyel Devletler'in (Birleşik Devletler, İngiltere, Fransa, Almanya, İtalya, Kanada, Japonya ve Rusya) liderleri, 08.06.2004 günü Amerika'nın Georgia Eyâleti'nin karşısındaki Sea Island'da bir araya geldiler. (8-10.06.2004) târihleri arasında üç gün süren toplantılarında, Amerika tarafından öne sürülen Büyük Ortadoğu Projesi sunuldu ve bazı önemsiz "rötuş"ların yapılmasından sonra kabul edildi.

4. Otorite (!) 28.06.2004 Pazartesi günü Bremer tarafından Geçici Irak Hükümeti'ne sembolik olarak devredildi. Şeyh Gâzi el-Yâver, Cumhurbaşkanlığına (sembolik konuma) ve Amerikan Merkezî Muhâberat Teşkilâtı (CIA) ajanı 'İyâd Allâvî de Başba-

kanlığa (yürütme konumuna) getirildi.

Otorite Devri, kısa bir toplantı sırasında gerçekleşmiş ve önceden öngörüldüğü gibi büyük bir tören yapılmamıştır. Çünkü havadan ve karadan çok sıkı koruma önlemleri aldıkları halde onları direnişin korkusu sarmıştır. Yani “topluluğun büyüğü” Bremer ve yordakçuları ile Geçici Hükümet, kendi güvenliklerini sağlamaktan bile âciz kalmıştır. Öyleyse başkalarının güvenliğini nasıl sağlayabileceklerdir ki?

* * * *

آخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

**Duâmızın Sonu, Âlemlerin Rabbi olan Allah’a
Hamd Etmektir.**